

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Žalost v Romuniji

Romunijo, ki se je zadnje mesece v zunanje-političnem pogledu zelo pridno in tudi uspešno udeleževala, je zadela huda izguba. Umrl je predsednik vlade patriarh Miron Cristea.

Odgovorni ljudje v Romuniji so že pred leti spregledali, da je predpogoj za zunanjo veljavo red na notranj. Romunski kralj je v zadnjih dveh letih napravil nekaj zaporednih poskusov, da bi ta vzor dosegel, to se pravi, da bi svoji državi dal notranjo trdnost in s tem tudi zunanje-politično veljavo v eni za vso Evropo najhujših dob. Končno se je odločil, da pozove patriarha romunske pravoslavne cerkve na čelo vlade, v kateri so bode- di kot kraljevi svetovalci bodisi kot člani vlade sodelovali odlični predstavniki vseh političnih mišljenj, in ki bi imela prvenstveno dolžnost, da obnovi v državi pravno stanje, spravi v red državno upravo, odstrani vso upravičeno nezado- voljnost in poskuša narodu dati novo pogonsko silo v mladinskem gibanju vsenarodne obnove. Patriarh Miron Cristea se je kraljevemu klicu odzval in je prevzel mesto ministrskega predse- dnika v treh zaporednih vladah, ki so na ta način v obeh političnih gibanjih kakor tudi pred narodom samim dobile značaj vsenarodnih vlad, sestavlje- nih ob usodni uri, da izpolnijo naloge, ki morajo biti vsem, brez razlike političnega prepričanja, enako svete in enako nujne. Pod patriarhovim vodstvom se je obnovitveno gibanje dokaj močno razvilo in izgled v bodočnosti so postajali vedno bolj upov polni.

Temu primerno se je tudi romunska zunanja politika zelo učvrstila. Treba se je spomniti samo nekaterih novejših dogodkov. Obisk romunskega zunanjega ministra v Jugoslaviji je položaj Ro- munije v razvoju svojih nesoglasij z Madžar- sko zelo okreplil in je imel za posledico, da se je z veliko jasnostjo pokazala na obzorju kaj otip- liva oblika sodelovanja med Romunijo in Italijo, ki je dobila svoj stvarni izraz v načrtu velike prometne avtomobilne ceste, ki naj bi od Trsta šla čez vso Jugoslavijo tja do Konstanca ob Črnem morju. Na balkanski konferenci v Bukarešti je Romunija spet imela zelo vidno vlogo in si je v sklopu balkanskih težav znala poiskati opore, ki ji bodo olajšale ureditev svojih odnosov na pri- mer z bolgarsko sosedo. Romunski zunanji mini- ster Gafencu je svojo zmagovalno pot nadaljeval v Varšavo, od koder se je danes vrnil z zavestjo, da ima v Poljski močnega in zvestega zaveznika, ki hoče svoje odnose z Romunijo postaviti na podlago stvarnih nujnosti, ki zahtevajo skupno ob- rambo obeh državnih ozemelj kakor tudi izgra- ditev mogočne prometne poti, ki naj bi skozi obe državi vezala Baltiko s Črnim morjem. Če poleg tega vzamemo še v poštev, da se zadnje tedne v Romuniji močno uveljavljata gospodarska tekmeča Anglija in Nemčija, bomo priznali, da je Romunija postala močan činitelj političnega reda v podonavski, vzhodni in balkanski Evropi. To pa samo zaradi tega, ker so se pod vodstvom na- cionalne vlade pokazale v notranjem življenju Romunije dobre posledice smotrane in pošte- nega dela.

Sredi tega razveseljivega vzpona naše romun- ske sosedice pa je prišla vest, da je patriarh Miron Cristea, katerega ime bo ostalo povezano z ob- novitvenim naporom, nenadno umrl v Cannesu, kamor je šel iskat zdravja. Patriarhova smrt bo Romunijo hudo prizadela, ker bo vladi narodne obnove odvzela veliko moralno avtoriteto, ki ji med vsem narodom ni nihče oporekal, in bo brez dvoma tudi nekoliko zrahljala zaupanje ljudstva v nesebičnost in iskrenost naporov vlade, ki ji bo manjkalo jamstvo vrhovnega predstavnika pravo- slavne cerkve, ki je dosegel, da je romunska cerkev na vsej črti in brez pridržkov sodelovala pri gibanju narodnega preporoda. Smrt patriarha Mirona Cristea je torej zares huda preizkušnja, ki je zadela Romunijo in bo treba zelo modrih korakov in ukrepov, da bi se ne izcimilo zlo, ki bi znalo podreti vse, kar je bilo do sedaj dobrega doseženo, posebno, če bi se v notranji politiki uveljavile nekatere smeri in nekatere hotenja, ki do sedaj mimo patriarha — predsednika vlade niso mogle na površje, a ki znajo sedaj napeti vse sile, da pridejo do svojega cilja. Nevarnost, ki grozi, bi bila ta, da bi se narod, ki ga je obno- vitveno gibanje zajelo in s sodelovanjem pritegnilo, spet ne pognil nazaj v molčečo nezaupljivost ter tako novemu zaletu ne prirejal peruti. Škoda bi bila neprecenljiva tako v notranje-političnem kakor predvsem v zunanje-političnem življenju, kajti časi, v katere stopamo, zahtevajo na ustju Do- nave, kjer se križajo tri velika gospodarska osi- šča, namreč osišče Nemčija—Črno morje, Italija—Črno morje in Baltik—Črno morje, da ne ome- nimo angleških interesov na tem prostoru, močne, notranje zdrave in urejene ter zunanje ugledne Romunije.

Dunajska vrem. napoved: Hitro se bo še bolj pooblačilo, splošen padec temperature, ponoči okoli ničle.

Zagrebska vrem. napoved: Oblačno.

Naša prosvetna politika

Minister Čirič: „Zakonodaja naj izhaja iz svetih verskih čustev naroda“

Belgrad, 7. marca. m. V skupščini se nadaljuje preračunska razprava v podrobnosti. Posebno ve- liko zanimanje je bilo med poslanci za razpravo o preračunskem predlogu za prosvetno ministrstvo.

Govorilo je 19 poslancev. Pretres preračunskega predloga je trajal večeraj od 5 popoldne do 1 po polnoči. Značilen je bil govor prosvetnega ministra Čiriča, ki ga navajamo:

Načelno važne izjave prosvetnega ministra

Poslanci zahtevajo dober učni načrt, ki bi veljal leta in leta za vso državo. Kakor prosvetno ministrstvo tak načrt in tak program toplo po- zdravlja, mora pa poudarjati, da je ministrstvo sa- mo raztreseno po vsem mestu. V samem ministr- stvu so strahovite antičez.

V Belgradu je brez števila bajt poleg naj- sijajnejših palač. Ta slika Belgrada je po izjavi ministra Čiriča v prenesenem pomenu

slika prosvete v Jugoslaviji

Poleg ogromnega števila analfabetov imamo imena svetovnih znanstvenikov, poleg osnov- nih kulturnih potreb n. pr. zidanje ljudskih šol imamo kulturne potrebe onih ljudi, ki žive v evropski kulturni skupnosti.

V ljudskih učiteljih je treba gledati narodne delavce. Stanje v naših ljudskih šolah se je sicer zboljšalo, vendar pa še ni popolnoma zadovoljivo. Iz statističnih podatkov, ki se objavljajo v prosvet- nem ministrstvu, vidimo, da imamo kljub silnim na- porom prosvetnega ministrstva še vedno veliko število šoloobveznih otrok, ki ne obiskujejo na- bene šole.

Če vzamemo Slovenijo za podlago primer- janja z drugimi kraji, vidimo, da imamo v dru- gih krajih naše države še vedno take razmere, da človek dostikrat ne more verjeti, da živimo v eni in isti državi.

Zato je v tem pogledu treba prekiniti s pre- teklostjo oziroma z ustaljeno tradicijo prosvetnega ministrstva, da se posamezni deli v državi smatrajo za Sibirijo ter da se v te kraje učitelji pošiljajo za kazni. Minister Čirič izjavlja, da bo storil vse, da se v takih krajih ustvarijo vsi predpogoji, pred- vsem v pogledu življenjskega standarda, da učitelji ne bodo ematrali, da so v te kraje prišli za kazni. Predvsem misli v takih krajih zidati dobra stano- vanja za učitelje.

Z veliko zadovoljnostjo govori minister o me- ščanskim šolah, ki dobro izpolnjujejo svoje dolžnosti. Poudarja, da meščanske šole sicer tudi še niso tako razdeljene, kakor bi bilo najbolj po- trebno. Skrbel pa bo, da se bodo meščanske šole ustanovile tudi v krajih, kjer jih zdaj še ni, ali pa niso mogle v polni meri izvrševati svojih dolžnosti.

Predvsem bo ustanavljal meščanske šole v kra- jih, kjer se ljudje že pategujejo za ustanavljanje novih gimnazij.

Prosvetna karikatura na gimnazijah

S tem je minister Čirič prešel na najtežjo točko naše prosvete, na gimnazije. Takoj v začetku je izjavil, da dokler bo on minister, ne bo odprl nobene nove gimnazije ve č. Novih gimnazij ne misli ustanavljati zato, ker se učni načrt naših gimnazij nahaja pred skoro popolno katastrofo. Minister Čirič se le- po zahvali predvsem fin. ministru, o katerem pravi, da je našel pri njeni popolno razumeva- nje in da se je moglo povečati število profes- sorjev na gimnazijah. V predloženem preračun- skem predlogu so bili določeni krediti za na- stavitev 100 novih profesorjev. To število se je zdaj povečalo na 400. To, kar se danes na- ziva na gimnazijah, se po izjavi ministra Čiriča nazivlje karikatura. To je v glavnem zaradi prevelikega pomanjkanja osebja na gim- nazijah ter zaradi prevelike zaposlenosti učnih moči. Na drugi strani pa leži v prosvetnem ministrstvu 1101 prošnja absolviranih filozofov, ki čakajo na nastavitve.

V nadaljnjih izjavah minister Čirič poudarja, da se iz leta v leto zvišuje število dijakov na gim- nazijah ter bi bilo zaradi tega treba vsako leto od- preti za 250 novih razredov, zakar bi bilo zopet treba namestiti 350 do 400 novih učnih moči.

Glede učiteljske se je prosvetnemu mi- nistrstvu posrečilo, da so danes nameščen vsi uč- teljski kandidati. To se je doseglo z dirigiranjem dotoka na učiteljske šole. Zaradi tega misli mi- nister Čirič, da bi bilo dobro s podobnim diri- giranjem dotoka na filozofske fakultete naših uni- verz omejiti število profsorskih kandidatov. Mor- da bi se dosegli istotako dobri rezultati. Vsekakor bo treba to izvršiti v sporazumu z našimi vse- učilišči.

S tem je minister Čirič prešel na poglavje na- ših univerz. Takoj uvodoma je poudaril, da je treba avtoriteto naših univerz visoko ceniti. Kot prvi znak svojega ministrovanja v tem pogledu bo predložil amandement, s katerim se bodo popravile krivice vseučilišnim profesorjem glede napredova- nja, tako da bodo vseučiliški profesorji napredovali v drugo skupino.

Kulturne ustanove in univerze

V nadaljnjih izjavah minister Čirič ob- širno pečal z zgodovino kulturnih u anov. Glede tega pravi, da ne smejo biti za podpiranje raznih kulturnih ustanov merodajni politični mo- menti. Izjavil je, da želi v materielnem oziru pro- svetno ministrstvo depolitiziranje. Minister izjavlja, da je v tem pogledu že zaprosil za večje posojilo, ki ga je ministrski svet tudi že odobril. Iz tega po-

sojila bodo dobile večje dotacije vse tri univerze v državi. Belgrajska univerza bo dobila 46 milijonov din, zagrebska 42 milijonov, in ljubljanska 30 milijonov din.

Vera nam je sveta!

Nazadnje se je minister v svojem po- ročilu dotaknil tudi odnosov šole do na- ših ver. Poslancem je dejal, da se go- tovo še dobro spominjajo, da so pred dne- vi po verifikacijski debati prisegli. Se- danji prosvetni minister je bil tedaj še predsednik verifikacijskega odbora ter je poslancem prebral besedilo prisege, ki so ga poslanci za njim ponavljali in tudi podpisali. Poslance opozarja, da se še spominjajo, na kaj so prisegli. Minister Čirič izjavlja: »Na nič! Morda se temu čudite. V tej prisegi se namreč božje ime sploh ne omenja. Nasproti temu pa sledi dejstvo, da je naš narod udan svojim ve- ram. Slovenci in Hrvati ljubijo rimsko- katoliško vero ter so globoko verni. Pravo- slavna vera je imela pri Srbih v zgo- dovini tako sijajno vlogo, da je poleg ver- ske postala tudi nacionalna svetinja. V sedanjih dobi pa poslanci vidijo, da tudi muslimani ljubijo svojo vero. Nastane se- daj vprašanje, ali je bilo potrebno, da se sestavlja prisega za poslance tako, da se ne izreka ime božje in da se zdi, da to ni narodna skupščina globoko vernega na- roda, temveč da je narodna skup- ščina samih brezbožnikov in ateistov. (Odobravnje.) Ali ne bi bilo naravno, da se tudi narodni poslanci za- prisežejo tako kakor ministri, vsak po obredu svoje vere. Minister Čirič je po- tem izjavil, da je on sam vsakemu poslan- cu, ko je pred njim polagal prisego, sam dodal besede: »Tako mi Bog pomagaj!« S tem je hotel minister Čirič poslancem samo pokazati, kakšne čudne stvari se do- gajajo v naši zakonodaji. Namesto, da bi zakonodaja vzela za izhodno točko vse to, kar je narodu sveto, je povzela to, kar ni izraz čustev vsega naroda, temveč samo posameznih ljudi.

Govor poslanca Dolence o naših prosvetnih zahtevah

V začetku svojega govora se je pečal z vpra- šanjem brezposelnih profsorskih in učiteljskih kandidatov.

Brezposelni profsorski in učiteljski kandidati

Kako je prišlo do velikega števila brezposel- nih profsorskih kandidatov? Pred približno 13 leti se je službena doba profesorjev podaljšala za 5 let; od 30 na 35 let. Kaj je bila posledica? To, da 5 let ni šel skoraj noben profesor v pokoj. Na- ravni odtok iz službe je izostal, ni pa izostal pri- rodni dotok, in tako smo prišli do hiperproduk- cije profsorskega naraščanja. Marsikdo je 16 do 20 let preživel v zelo težkem delu, ker šola ni šala, in sicer v brezplačnem delu. Ob času, ko so nje- govi tovariši že služili denarje v obrti ali trgovini ali kakem drugem praktičnem poklicu, je bil se- danji profsorski kandidat velikokrat brez pare v žepu in je živel od velikega upanja, da bo tudi njegovemu siromaštvu v doglednem času konec. Če bi ne bilo praznih profsorskih mest na raz- pologo, bi to čakanje bila vsaj razumljivo. Toda vsak kandidat je vedel, da v vsej dravski bano- vini skoraj ni bilo niti ene srednje šole, v kateri bi se bil vršil pouk v polnem obsegu. Učnih moči je povsod primanjkovalo, pri tem je pa čakalo na etatne brezposelnih profsorskih kandidatov na nastavitve. Kaj so pri tem čakajući mladi ljudje pretrpeli, kako jim je ginila vera v pravico na svetu, o tem je bolje, da ne govorimo. Danes manjka v državi na srednjih šolah okoli 650 učnih moči. Približno enako število dipl. filozofov bi se dalo zaposliti tudi na meščanskih šolah. Na službo pa čaka v vsej državi okoli 1100 brezposelnih dipl. filozofov, od teh sama v dravski banovini: 182 (71 moških in 111 žensk). V preračunu za preračunsko leto 1939-40 je bilo prvotno določenih na srednjih šolah samo 100 in na meščanskih šolah 50 novih euplentskih mest. Sedanji g. minister prosvete je predložil, kakor čujemo, da se ta postavka zviša od 150 na 350 mest. Zato nas navdaja upanje, da se bo pod novim g. ministrom prosvete vsaj v tem oziru položaj naših srednjih šol znatno izboljšal.

Pred nedavnim časom niso bili v nič boljšem položaju nego profsorski kandidati tudi diplom. učiteljski kandidati. Število brezposelnih učiteljskih kandidatov v naši državi je šlo v tisoče; samo

Svoja izvajanja je minister Čirič zaključil s prošnjo na poslance, naj sprejmejo predloženi pre- račun tak, kakor je predložen in kakor ga bo še v nekaterih postavkah spremenil s posebnimi amandamenti, ki jih je predložil narodni skup- ščini.

Poslanci govore

Prvi govornik Stojadin Pavlovič se je zavez- mal za povečanje kreditov za zidanje novih šol.

Jovo Radulović je poudarjal, da je za notra- njim ministrstvom najtežji resor prosvetno mi- nistrstvo. Vprašanje prosvete je odvisno od notra- njih razmer ter vsaka sprememba tukaj vpliva na prosvetne razmere. Zavzema se za ustanovitev nove trgovske akademije v Mostarju. Izboljša naj se gmetni položaj profesorjev.

Boža Zivadinović hvali učiteljski stan ter se zavzema za povišanje učiteljskih plač. Zavzema se za enotne učne knjige za srednje in ljudske šole. Ukine naj se določba, da se učiteljice ne smejo poročati z neučitelji. Govorniku je vpadel v besedo minister Čirič z izjavo: »To sem že popravil!« Govornik zahteva ukinitve določbe, po kateri uč- telji praktiki ne morejo biti šolski nadzorniki.

Velja Marinković naproša ministra, naj talen- tirano mladino pošilja na spopolnitev študij v tu- jino. V nadaljnjih izjavah napada bivšega pro- svetnega ministra Stošoviča. Nastopa odločno proti temu, da nekateri profesorji in učitelji zanašajo politiko v šolo. Zavzema se za ureditev razmer v učiteljskem društvu.

Vodja bivših zemljoradnikov Jovan Jovanović se obširno peča z razmerami v prosvetnem mi- nistrstvu ter je kritiziral svoječasno delovanje mi- nistra Stošoviča, kateremu odreka vsako sposob- nost. Pravi, da je bil to navaden bančni uradnik, in to slab uradnik. Zavzema se za zidanje novih šol. Predlaga, naj se za to izposluje poseben fond. Izdela naj se nov učni načrt za nižje in višje ljud- ske šole. Zavzema se za enoten učni načrt za vso državo. Za šolske nadzornike naj se postavljajo najboljši učitelji. Njihovo delovanje naj nadzira prosvetno ministrstvo. Obširno se peča z razme- rami na srednjih šolah. Zavzema se za popolno avtonomijo vseučilišč ter nastopa proti upokojitvi nekaterih profesorjev na belgrajskem vseučilišču. Predlaga, naj se obvezno poučuje angleški jezik na srednji šoli.

Jovanoviću je takoj odgovoril prosvetni mini- ster Čirič ter izjavil, da tudi on gleda prav tako na prosvetno politiko kakor Jovanović, glede česar se lahko prepriča iz njegovega poročila.

Zaradi osebnega pojasnila je govoril poslanec Magarašević. Dejal je, da je ob prihodu v prosvet- no ministrstvo zares našel na napetosti, ki je vladala med ministrstvom in belgrajsko univerzo. Ta napetost pa ne datira samo od Stošoviča, tem- več še iz časa, ko so bili prosvetni ministri ljudje iz stranke, kateri predstavljajo danes tehnične ali politične sodelavce, ki sedijo skupno z Jovanovi- čem.

Naslednji govornik, Mladen Mitošević, se za- vzema za čisto jugoslovanske šole. Govori o pre- obremenjenosti šolske mladine.

Za njim je govoril poslanec Ivan Dolence:

dravska banovina jih je štela preko 500. Hvala Bogu, tukaj so se razmere v zadnjem času izbolj- šale s tem, da imamo po vsej državi v zadnjih letih samo odtok brezposelnih kandidatov, nimamo pa dotoka, kar naša učiteljska po veliki večini že lanske leto niso imela petega letnika in ga tudi letos nimajo, tako da je upanje, da bodo v teku enega leta morebiti vsi brezposelni učiteljski kan- didatje pod streho.

Redno napredovanje učiteljstva

Še drugo vprašanje moram omeniti, s katerim ima pri nas obilno posla veak, o katerem se priča- kuje, da bi tukaj mogel kaj pomagati. To je vpra- šanje napredovanja učiteljstva in profesorjev. G. minister, mnogo se govori o tem, da bi bilo z ozi- rom na naraščajočo draginjo umestno, da bi se novim razmeram prilagodili tudi prejemki državnih uslužbencev, ki so zlasti v nižjih plačilnih sku- pinah silno, silno skromni. Sedanji preračun ta- kega izboljšanja ne prinaša. Opozoril bi pa go- spoda ministra na en način izboljšanja prejemkov, ki je v prvi vrsti odvisev od njega samega. Gospod minister, skrbite za to, da bodo učitelji, ki so iz- polnili pogoje za napredovanje, tudi redno napre- dovali! Danes se dogaja večkrat tole: uradnik z odlično kvalifikacijo je izpolnil vse pogoje za na- predovanje, v svojem delokrogu je res storil ne samo to, kar mu je veleval stan, ampak kar je mogel. Pride čas za napredovanje. Pa čaka mesece in mesece, morebiti več ko leto dni, in ne sme misliti na škodo, ki se mu godi, če neče kvariti svojih moči z jezo.

Gospod minister, do uradnikov, ki so v izvr- ševanju svojih dolžnosti do države kavalirski, naj bo tudi ministrstvo kavalirsko! Ne dopuščajte, g. minister, da se zagrenjujejo ljudje, ki tega niso zaslužili! To tako samo po sebi umevne stvari, gospod minister, da bi želel, da bi v naši javnosti nikdar več ne bilo treba o tem govoriti.

Razvoj naše univerze

Gospod minister Magarašević je bil v jeseni 1937 v Ljubljani in si je ogledoval razne naše kulturne in- stitucije. Gospod ban dr. Natlačen je razkazoval go- spodu ministru danvse skromne razmere, v katerih

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

mora živeti ljubljanska univerza, in je vprico predstavniki slovenskega kulturnega življenja odkrito izrazil željo, da naj bi gospod minister posvečal univerzi v Ljubljani in slovenskim kulturnim potrebam sploh več pozornosti, nego so je posvečali njegovi predniki. Gospod minister Magarašević je takrat dal zagotovilo, da se bo ministrstvo v bodočem proračunu energično zavzelo za kritje potreb ljubljanske univerze. Gospod minister, poslanci iz dravske banovine vas prosimo, da sprejmete obljubo ministra Magaraševića tako rekoč v svoj program. Univerza v Ljubljani spada med najdragocenejše darove, ki jih je prinesla Slovincem lastna država. Nima ne mecenov, kakor jih je imela in jih še ima univerza v Beogradu, zato pa želi, da ji stoji ob strani če ne mecenoski pa vsaj očetovski vsakokratni prosvetni minister.

Srbi in Hrvati naj spoznajo slovensko kulturo!

Nesporno spada v naši državi med najvažnejše naloge šolstva ta naloga, da naj šola medsebojno zbljuje, Srbe, Hrvate in Slovence. Mislim, da se Slovincem v naši državi ne more očitati, da bi ne bili prav mnogo storili za doseg tega cilja, da se čim bolj seznanijo z življenjem Hrvatov in Srbov in z njihovo kulturo. Že v osnovni šoli se pri nas uči otrok srbsko-hrvatskega jezika; v srednji šoli je znan del pouka posvečen srbsko-hrvatskosti. Srbsko-hrvatska knjiga in časopis se prodajata tudi v Sloveniji; Nušićeva dela so pri nas skoraj prav tako popularna kakor med Srbi. Vsaka kolikaj pomembna drama ali opera iz srbske ali hrvatske književnosti se prav hitro uprizar v Ljubljani ali v Mariboru. Slovinci smo torej od svoje strani storili prav mnogo, da ustvarjamo in poglobljamo medsebojno razumevanje s Srbi in Hrvati. Vprašanje pa je, ali so tudi Srbi in Hrvati storili vsaj približno nekaj sličnega, da bi spoznali Slovence, njihovo individualnost, njih želje in potrebe.

Zanimal sem se n. pr., kako stoji s poukom slovenskega jezika po srednjih šolah s srbsko-hrvatskim učnim jezikom, pa sem prišel do zaključka, da poučujoči narodni jezik čestokrat profesorji, ki ne razumejo tistih skromnih slovenskih tekstov, ki jih najdemo v srbsko-hrvatskih čitankah. Gospod minister, naše univerze naj odsej skrbje za to, da ne bo nikjer v državi noben profesor smel poučevati narodnega jezika, ako slovenščine vsaj toliko ne razume, da bo mogel z uspehom tolmačiti slovenske tekste v srbsko-hrvatskih čitankah. Če se mladina uči po srednjih šolah jezike narodov, ki so nam kolikortoliko daleč, mora biti naša narodna dolžnost, da se srbska in hrvatska srednješolska mladina tudi seznani z jezikom naroda, ki želi svojo usodo za vedno povezati z usodo bratov Srbov in Hrvatov. Prepričan sem se, da je med srbsko in hrvatsko mladino dovolj veselja za ta študij; treba je samo da tudi država stori svoje in mladini ta študij omogoči.

Skozi leta že zasledujemo vračanje, v koliko uprizarjajo po gledališčih izven Slovenije tudi dela slovenskih pisateljev. Rezultat tega opazovanja je tak, da je bolje, da ne govorim o tem. Mnogo sem se čudil, kako je mogoče, da naša gledališča po Beogradu, Zagrebu in drugod iščejo drame iz vseh možgih slovestev, samo slovensko slovo zanje skoraj ne eksistira. Dovolil bi si z ozirom na potrebo medsebojnega zbljevanja opozoriti n. pr. na drame iz slovenskega kmečkega življenja, ki jih je napisal najboljši sedanjí slovenski ljudski pisatelj Finžgar. Dramе kakor Razvaline življenja, Veriga, Divi lovec bi imele bržkone po vsej naši državi uspeh tudi s stališča gledališke blaginje. Država podpira gledališča zaradi njih velikega kulturnega in nacionalnega pomena, zato pa je prav, da kritično gleda na repertoar posameznih gledališč, v kolikor služi narodnim potrebam. Gospod minister, če gledališča v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in drugod sama ne pridejo na to, da eksistira tudi slovenska drama, prosim, bodite tako prijazni in povejte to vi merodajnim faktorjem!

Popravite krivice profesorjem, ki so bili zaradi prepričanja preganjani

Z veseljem ugotavljam, da je g. minister upošteval najvažnejšo zahtevo, ki smo jo izrazili poslanci iz dravske banovine: zahtevo po povečanju števila suplentskih mest. Želim pa, da bi prav tako upošteval še dve važni stvari, kjer se že nameščeni profesorjem godi velika krivica: da g. minister ne dopusti dalje anomalije, da služi srednješolski profesor s 34 leti službe v VII. pol skupini, in da dā moralno in gmočno zadoščenje profesorjem, ki so bili reducirani ali upokojeni samo zaradi svojega političnega prepričanja. Gospodu ministru so te stvari podrobno znane in ga prosim, naj jih upošteva pri predlaganih amandmajih v finančnem zakonu.

O monopolicizaciji učbenikov

Ko sem danes poslušal ekspozicijo g. ministra, me je prav posebno zanimalo, ali bo g. minister kaj izjavil glede monopolicizacije učnih knjig, ki jo določa zakon z dne 27. septembra 1929. Ta monopolicizacija se v dobri skoraj desetih letih ni mogla izvesti zaradi enostranskega odpora kulturnih delavcev in gospodarskih krogov. Gospod minister tega zakona ni omenil v svojem govoru. Želim bi, da se omenjeni zakon ukine z letošnjim finančnim zakonom. Pripravljajo se deputacije iz vseh pokrajin države, ki bodo prosile gospoda ministra, da se ta zakon ukine. Prosim gospoda ministra, da se izjavi o monopolicizaciji šolskih knjig, in sicer v tem smislu, da bodo deputacije glede monopolicizacije učnih knjig lahko pomirjene ostale doma.

Minister izjavlja

Ko je poslanec Ivan Dolenc govoril o potrebah ljubljanskega vseučilišča, je pristopil k njemu na govorniški oder prosvetni minister Čirč ter je dejal, da od posojila, za katerega ima že odobrenje ministrskega sveta, odpade na ljubljansko univerzo 28 milijonov din, v računu del preračuna bo pa vnesel še 3.100.000 din za potrebe strojnega inštituta na tehnični fakulteti, ter bo ljubljanska univerza dobila nad 31 milijonov din. Slovenski poslanci so besede resnega ministra navdušeno in z odobravanjem vzeli na znanje.

Za poslanecem Dolencem je govoril poslanec Ivan Teuerschuha:

Svetopisemski večer v Ljubljani

Svetopisemski večer bo drvi ob 8 v dvorani serafinskega kolegija. Vsi, ki se zanimajo, vljudno vabljeni.

Turčija - Perzija Pogajanja že v teku?

Carigrad, 7. marca. AA. (Stefani) Turška delegacija z zunanjim ministrom Saradzoglom na čelu, se odpelje 20. aprila v Iran (Perzijo), da bo zastopala Turčijo pri svečanostih o priliki poroke iranskega prestolonaslednika in sestre egipčanskega vladarja. Razen tega pojdejo v Iran tudi dve eskadrile letal in več oddelkov turških čet.

Govor poslanca Teuerschuha

Z velikim veseljem pa sem prisostvoval ekspoziciji gospoda prosvetnega ministra Stev. Čirča, ki je v svojih izjavah, kakor njegov prednik g. minister Magarašević, jasno in določno povedal in naštel vse hibe našega šolstva, istočasno pa tudi začrtal pot po kateri bo prišel do izboljšanja našega šolstva. Verjamemo g. ministru, ker vemo, da je mož dela in ne praznih besed, zato ga bomo tudi z vsemi silami podprli in mu stali trdno ob strani.

Z žalostjo in gnjevom v srcu sem pred par dnevi prebiral stenografske zapisnike budžetske debate prosvetnega ministrstva zadnjih let in ugotovil, da so upravi slovenski opozicijski poslanci uporabljali najgrše izraze, ko so neupravičeno blatili slovenski narod in njegove predstavnike. Gospodje narodni poslanci! Marsikdo pričakuje, da bomo danes vračali milo za drago — toda ne! Previsoko spoštujemo ta visoki dom in preveč smo povezani z narodom, da bi morali iskati sicer opravičenega zadoščenja v isti hiši. Povem in poudarim samo to, da je naš preprosti slovenski kmetijski narod dober in skromen in tako vdan Bogu in svoji domovini, da je nad vse hvaležen tistim, ki ga razumejo in v njegovih težnjah podpirajo. In gotovo je dober učitelj tisti, ki poleg dobrega duhovnika uživa pri našem kmetiskem narodu največje spoštovanje. Kdor pa naroda ne razume in ne spoštuje tega, kar je njemu sveto, in se tako od njega oddaljuje, temu pa ni pomoči, če ne dobi podpore pri njem. Najbolj veseli bomo takrat, ko bo ves naš narod zadovoljen z vzgojitelji svojih otrok, ko ne bo treba poslušati žalostnih pritožb in želj po premostitvah.

Gotovo je na mestu, da v zvezi s tem poudarim tudi učiteljsko stalnost, kajti učitelj in drž. uradnik sploh bi se mogel posvetiti svojim nalogam najuspešneje tedaj, če bi vedel da je stalen na svojem mestu in da bo prestavljen le tedaj, če se bo pri narodu onemogočil in bo le disciplinsko prestavljen v drug kraj.

Veliko se govori tudi o odpravi celibata pri učiteljih, poročenih z neučitelji. Gotovo je, da se učiteljice čutijo v svojih državljskih pravicah prikrašene, ker je celibat uveden samo za nje, za ostale pa ne. Uspeh tega celibata ni ravno velik. V poldrugem letu je v Sloveniji podalo ostavko zaradi poroke samo 11 učiteljic. Celibat učiteljic naj se ukine ali pa razširi na vse ustanove. Znano pa je, da bodo že prihodnje leto nastavljeni vsi brezposelni učiteljski abiturienti in da bo potem celo primanjkovalo učiteljstva.

V nadaljnjem govoru se je poslanec Teuerschuha toplo zavzel za meštanske šole ter sklenil:

Finančno ministrstvo v pretresu

Beograd, 7. marca. m. Današnja skupščinska seja se je pričela nekaj minut pred 10. Na dnevnem redu je bila razprava o preračunskih predlogih za finančno, vojno in gradbeno ministrstvo. Pred prehodom na dnevni red je bila prečitana ostavka, ki sta jo podala Vojko Čvrklič za ljubiški okraj ter Vladimir Hajduk Veljkovič za jasiški okraj. Kot namestnika prideta v skupščino Svetozar Leposavič in Zivota Jelič. Prečitano je bilo poročilo verifikacijskega odbora, ki obvešča skupščino, da je namesto dosedanjega predsednika Čvrkliča izvoljen za predsednika dr. Anton. Ogrizek. Nato je skupščina prešla na dnevni red. Razpravljali so o preračunskem predlogu za finančno ministrstvo.

Besedo je dobil finančni minister Vojin Djurič ter je podal obširno poročilo, v katerem je pojasnjeval posamezne postavke v preračunskem predlogu. Posebno je pojasnil postavko 77 milijonov din, za kolikor je preračun povečan od sedaj veljavnega.

Za njim je govoril poslanec Branko Avramović, ki se je bavil z analizo poslovanja od države, privilegiranih bank, predvsem Privilegirane agrarne banke, ter je poudarjal, da ta banka že od samega začetka ne ustreza potreb, za katero je bila ustanovljena. Govornik je kritiziral tudi poslovanje Pošte hranilnice ter napadal glavnega ravnatelja dr. Nedeljkičevića. Zavzemal se je za večjo obdavčitev velikih dobičkov, ki jih v državi dela tuji kapital. Finančnega ministra naproša, naj dovoli donavski banovini najtje posojila 150 milijonov din za gospodarski dvig in zboljšanje stanja v tej banovini.

Poslanec je takoj odgovoril resorni minister. Predvsem je poudarjal naloge, ki jih ima DHB, na katero je navezano skoraj celokupno komunalno kreditiranje. Glede kreditiranja zasebnih bank je finančni minister izjavil, da bo temu vprašanju posvetil vso svojo pozornost in bo v kratkem izdal moderen zakon o bankah.

Za njim je govoril Nedeljko Savič. Govori o davčni politiki v naši državi, predvsem o stališču trgovskega stanu. Pravi, da je ta stan preveč obdavčen. Finančnega ministra naproša, naj posveti vso svojo pozornost vprašanju odpisa starih dolgov onim gospodarskim dolžnikom, ki so v težkem položaju. Zahteva, da se ta problem rešuje individualno.

Za njim je govoril poslanec dr. Miloš Tupanjanin, ki se zavzema za povečanje števila geometrov na terenu.

Poslanec Dušan Branković je predvsem govoril o politiki, ki jo vodi nasproti sadlicem tobaka državní monopol.

Govor poslanca Golia

Poslanec dr. Adolf Golia se je v svojih izjavah dotaknil najprej nekaterih vprašanj državne finančne in davčne politike. Govornik pravi, da je predloženi državni preračun realen in da se bo doseglo preračunsko ravnovesje, če se bo vodila dobra davčna politika. Od g. finančnega ministra kot priznanega gospodarskega strokovnjaka pričakuje, da bo pri morebitnem iskanju novih virov državnih dohodkov pravilno ocenil, katera in kolikšna bremena naši davkoplačevalci prenesejo in katerih bremen ne zmorejo. Naglašja, da se mora že na podlagi sedanjih davčnih zakonov doseči preračunsko ravnovesje, ako se bodo davčni zakoni pravilno in enakopravno izvajali v vsej državi. Govornik ni niti prvi, niti zadnji, ki je zahteval v tej preračunski razpravi enakomerno razdelitev davčnih in ostalih javnih bremen. Priznava, da se je v tem pogledu v zadnjih letih že nekaj storilo, vendar je potrebno, da se to delo odločno nadaljuje. Izven dvoma je, da bi dale nekatere davčne oblike, tako na primer davek na poslovni promet znatno večje dohodke, če bi se veljavni predpisi povsod pravilno in enakomerno izvajali.

Nato se peča z nekaterimi izjavami v davčni praksi. Opozarja tudi na zamudno poslovanje državnega sveta. Davčni obvezanci morajo čakati mnogokrat po tri leta in še več na odločbe državnega sveta o pritožbah proti rešitvam upravnih sodišč v davčnih zadevah, odnosno proti cenzurnim odločbam finančnega ministra, s katerimi se na-

Ob koncu pa prosim gg. predsednika vlade in fin. ministra, da uvidita potrebo po izboljšanju plač drž. uslužbenec. Dejstvo je namreč, da od sredine 1. 1936. cene vsem življenjskim potrebščinam stalno naraščajo in da so narasle že za 30 do 40 odstotkov. Nujna potreba je namreč, da se uredba o osebnih in rodbin. dokladah drž. uslužbenec in upokojencev z dne 24. oktobra 1935. dopolni z novimi določili.

Pomoč je potrebna in čim preje bo kr. vlada izpolnila svojo obljubo tem preje bo zadovoljila drž. uslužbence, katerih dohodki so danes pod eksistenčnim minimumom.

Za njim so govorili še drugi poslanci, med njimi: Efendić, Domajnko, Žugić, Jovović, bivši zemljoradnik, ki je tudi pri razpravi o predlogu za prosvetno ministrstvo izjavil, da so krediti, določeni za razne kulturne ustanove v Ljubljani in Zagrebu, v primeri s krediti, ki jih dobi Beograd, preveliki.

Naslednji govornik, Rada Lungulov, je govoril o prosvetnih razmerah v Vojvodini. Pri podeljevanju novih koncesij manjšinam v naših krajih naj bi se upoštevalo stanje, v katerem se nahajajo naše manjšine v drugih državah.

Potem je govoril še poslanec nemške manjšine, Franc Ham. Prečital je kratko izjavo, v kateri poudarja, da bodo v kratkem imeli predstavniki nemške manjšine razgovor s prosvetnim ministrom glede rešitve prošnji in želja, ki jih ima še v kulturnem pogledu nemška manjšina.

S tem je bila lista govornikov izčrpana. Na vse pripombe je odgovoril resorni minister Čirč. Med drugim je dejal, da je predložil amandement, s katerimi bi se učiteljem spet dovolil zakon z neučitelji. Glede unifikacije učbenikov je minister izjavil, da se bo rešitev tega vprašanja lotil z vso previdnostjo, tako, kakor zahtevajo interesi države in da pri tem ne bi bil kdo prizadet v svojih čustvih. Izjavil je tudi, da bo v najkrajšem času izdal uredbu o organizaciji filozofskih fakultet. Prav tako bo izdal uredbu o organizaciji umetniških šol, s katero se bodo izenačile v rangi umetniške šole v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Glede profesorskega in učiteljskega društva je izjavil, da so to čisto stanovske organizacije. Svoja izvajanja je zaključil ob 1. polnoči.

Poročevalec finančnega odbora Franc Gabrovšek je prebral po vrsti posamezne postavke iz preračunskega predloga za prosvetno ministrstvo. Skupščina je sprejela tudi preračun prosvetnega ministrstva.

knadno predpisuje predpis družbenega davka. Takšno stanje je nevzdržno ter naj se finančni minister zavzame, da bo državni svet tožbe in pritožbe davčne narave tekoče reševal. Finančni minister naj posveti svojo pozornost tudi dvigu davčne morale davkoplačevalcev, ki ni povsod na enaki višini. Temu so krive tudi previsoke davčne stopnje nekaterih davčnih oblik, tako zlasti pridobnine. Zaradi previsoke stopnje osnovnega davka pridobnine, ki ima za posledico tudi visoko obremenitev po samoupravnih dokladah, je davčno breme pridobnine v mnogih primerih dejansko pretirano ter gre preko plačilne sposobnosti davčnih obvezancev.

Govornik predlaga, da sedaj veljavne davčne stopnje pridobnine znižajo za po 2%. Ako se bo zakon povsod pravilno in enakomerno izvajal, se

Ministrstvo vojske in mornarice

Skupščina prireja ovacije kralju in vojski

Ob pol. 3 popoldne je bil preračunski predlog za finančno ministrstvo sprejet tudi v podrobno. Seja je bila nato prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob pol. 6.

Pri razpravi o preračunskem predlogu za ministrstvo za vojsko in mornarico je skupščinski predsednik dal besedo vojnemu ministru, generalu Milanu Nediću, ki je, toplo pozdravljen od vseh poslancev, zavzel svoje mesto ter podal obširno poročilo o stanju in napredku naše orožbene sile. Izvajanja vojnega ministra so vsi poslanci večkrat prekinili z odobravanjem in po nazadnje vojnemu ministru ter vrhovnemu poveljniku naše armade, kralju Petru II., priridili tople ovacije.

V razpravo za preračunski predlog vojnega ministrstva so posegli tudi štirje poslanci, in sicer Todor Živković (JRZ) in opozicijski poslanci dr. Miloš Tupanjanin, Pavle Jovović in Trpko Žu-

gić. Poslanec Todor Živković je v svojem govoru, v katerem je povečeval našo vojsko in mornarico, poudaril vse njene zasluge in predlagal, naj se preračun za to ministrstvo sprejme z akklamacijo. Sploh so vsi govorniki pledirali na vojnega ministra, naj stori vse, da bo naša vojska na dostojni višini in da bo v primeru potrebe lahko v polni meri izpolnila svoje obveznosti do kralja in domovine.

Poslanec Miloš Tupanjanin je prosil vojnega ministra, naj gleda na to, da se bo naša armada posvetila samo narodni obrambi in da bo ostala daleč proč od vsake politike.

Nato je bil preračun vojnega ministrstva sprejet z akklamacijo. Za ta preračun so glasovali tudi opozicijski poslanci.

Ko je vojni minister zapuščal poslanske zbornice, so mu poslanci ponovno priridili burne ovacije in vzklicali naši hrabri armadi.

Gradbeni minister dr. Krek pred skupščino

V petek bo o notranji politiki spregovoril predsednik vlade g. Cvetković

Skupščinski predsednik je sporočil, da prehaja skupščina na razpravo o tretji točki dnevnega reda, na razpravo o proračunu gradbenega ministrstva.

Besedo je takoj podal gradbenemu ministru dr. Kreku, ki so ga poslanci ob vstopu na govorniški oder toplo pozdravili. Minister je poleg svojega tiskanega obširnega in preglednega poročila podal tudi krajše poročilo, v katerem je razložil delovanje gradbenega ministrstva in program svojega bodočega dela v resoru. Njegova izvajanja so poslanci vzeli z odobravanjem v vednost.

Po govoru ministra dr. Kreka se je pričela raz-

Sožalje ob smrti romunskega patriarha

Beograd, 7. marca. AA. Ob smrti blagopokojnega romunskega patriarha in predsednika vlade Mirona Cristea je predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetković poslal predsedniku romunske vlade brzojavko tele vsebine: V imenu jugoslovanske vlade prosim, vašo ekscelenco, naj izvoli sprejeti izraze najiskrenejšega sožalja ob smrti njegove svetosti patriarha in eminentnega predsednika romunske vlade Mirona Cristea. — Predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetković.

Nemci o romunski petrolejski industriji

Berlin, 7. marca. TG. Nemški gospodarski strokovnjak Wohltat, ki je bil že enkrat v Rumuniji, se je odpeljal v Bukaresto da nadaljuje in zaključi gospodarska pogajanja med obema državama. Pogodba naj bi veljala več let in bi bila

Roosevelt se zahvaljuje knezu-namestniku Pavlu

Beograd, 7. marca. AA. O priliki otvoritve svetovne razstave v New Yorku je Nj. Vis. knez Pavlo pozdravil po radiu predsednika Združenih ameriških držav, ameriški narod in naše izseljence. Za njim sta govorila po radiu tudi predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetković ter minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić. Na te pozdrave so prispele iz USA sledeče brzojavke:

Nj. kr. Vis. knezu namestniku — Beograd.

Prosim Vaše kr. Visočanstvo, da blagovoli sprejeti izraze moje najiskrenejše zahvale za odlično sporočilo in ljubezno pozdravo Združenim ameriškim državam in newyorški svetovni razstavi. — Grawer A. Wolen, predsednik newyorške razstave.

Njegovi ekscelenci Dragiši Cvetkoviću, ministrskemu predsedniku Jugoslavije, Beograd:

Prosim Vašo ekscelenco, naj mi dovoli, da se ji zahvalim za njeno današnje sporočilo po radiu in za sijajen program, katerega sprejem je bil brezhiben. — Grawer A. Wolen, predsednik newyorške svetovne razstave.

Gospodinu Jevremu Tomiću, ministru za trgovino in industrijo, Jugoslavija — Beograd. Iskreno se zahvaljujem Vaši ekscelenci za govor in pozdrav Jugoslavije. Ves program je bil z navdušenjem sprejet. — John Yang, ravnatelj Radia.

zaradi tega znižanja državni dohodek iz pridobnine nikakor ne bo zmanjšal. Govornik utemeljuje nato razne predloge glede spremembe in dopolnitve nekaterih davčnih, taksnih in trošarskih določb. Predlogi se nanašajo na razširitev davčnih olajšav na nove hiše za primer inkorporacije posameznih krajev k mestnim občinam, za katere traja naša davčna prostost, nadalje na davčno obravnavanje izdatkov, ki se nanašajo na prejšnja poslovna leta, na revizijo določb o podetniški taksi, o taksi na carinske deklaracije, na zastaranje taksnih prestopkov, na revizijo določb o skupni banovinski trošarini na obutev, na kokosovo maslo, kokosovo olje in končno na ukinitve državne trošarine na električni tok za pogonske namene ter za proizvodnjo sploh.

Končno se govornik bavi s pritožbami domačih interesentov proti delovanju bencinskih kartelov. Znižanje carine na uvoz nafte velja stvarno samo za inozemska kartelirana podjetja. Predpis uredb o tekočih gorivih glede rezervnih zalog so za male domače trgovce in proizvajalce nesprejemljivi. Po pravilnikih, ki jih je minister izdal na podlagi uredb o tekočih gorivih, so se določile samo litrske cene za bencin, dočim je kartel v zadnjem času povišal kilogramske cene. Trgovci imajo pri prodaji bencina izgube in zaradi tega drug za drugim opuščajo ta posel.

Govornik zahteva, da se ukine uredba o znižanju carine na surovo nafto in da se izda nova uredba, ki bo upoštevala interese našega domačega gospodarstva. Pri določitvi bencinskih cen naj se pritegnejo k sodelovanju tudi zastopniki domačih trgovcev in proizvajalcev, ki naj jih delegirajo pristojne korporacije. Dr. Golia naproša ministra, naj upošteva njegove dobre prošnje pripombe. Ima popolno zaupanje v kralja, vlado in bo glasoval za preračun.

Za dr. Golia je govorilo še deset drugih poslancev, na kar je na vse pripombe odgovoril finančni minister Vojin Djurič.

glj. Poslanec Todor Živković je v svojem govoru, v katerem je povečeval našo vojsko in mornarico, poudaril vse njene zasluge in predlagal, naj se preračun za to ministrstvo sprejme z akklamacijo. Sploh so vsi govorniki pledirali na vojnega ministra, naj stori vse, da bo naša vojska na dostojni višini in da bo v primeru potrebe lahko v polni meri izpolnila svoje obveznosti do kralja in domovine.

Poslanec Miloš Tupanjanin je prosil vojnega ministra, naj gleda na to, da se bo naša armada posvetila samo narodni obrambi in da bo ostala daleč proč od vsake politike.

Nato je bil preračun vojnega ministrstva sprejet z akklamacijo. Za ta preračun so glasovali tudi opozicijski poslanci.

Ko je vojni minister zapuščal poslanske zbornice, so mu poslanci ponovno priridili burne ovacije in vzklicali naši hrabri armadi.

prava, za katero se je prijavilo veliko število govornikov in bo trajala pozno v noč.

Na jutrišnji skupščinski seji se bo preračunska razprava nadaljevala.

Najbrž bo v četrtek prišlo na vrsto že poročilo o zunanji politiki in bo podal svoj ekspoziciji zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković.

Preračunski predlog za notranje ministrstvo pa bo bržkone prišel na dnevni red skupščine v petek in bo ob tej priliki predsednik kr. vlade in notranji minister Dragiša Cvetković obširno poročal o vseh notranje-političnih vprašanjih.

Drobne novice

Zagreb, 7. marca. Lady Stanley je imela večeraj zvečer predavanje na ljudskem vseučilišču v Zagrebu in bo v četrtek odpotovala v Beograd.

Varšava, 7. marca. B. Poljski minister Skladowski je pregledal obmejne čete na poljsko-karpatsko-ruski meji. Pri tej priliki je izvršil tudi alarm obmejnih čet, ki je odlično uspel.

Berlin, 7. marca. B. Nizozemska vlada je sklenila ustanoviti poseben urad za zgraditev utrd. Namen tega urada je doseči enotno zgraditev utrd na holandskih mejah.

Milan, 7. marca. AA. (Havas) Umrl je znani bakteriolog Serafino Belfanti, star 78 let.

Pred pogajanjem Rim - Pariz

Mussolini ne bo zahteval nobenih odstopov zemlje

London, 7. marca. TG. Tukajšnji »Star« je, kot pravi, iz verodostojnega vira sprejel vest, da se ni treba več bati, da bi se francosko-italijanski spor razpihljal v kaj hujšega, ker da stojimo tik pred neposrednimi pogajanimi med obema vladama. Angleški ministrski predsednik Chamberlain da je v spodnji zbornici odločno izjavil, da angleška vlada v sedanjem trenutku ne more posredovati med Italijo in Francijo, marveč, da se morata ti dve državi najprej med seboj pogovoriti o tem, kaj ena želi in kaj druga daje. Mussolini do sedaj še ni izrazil svojega mnenja in je bil doslej samo italijanski tisk, ki se je razpisal o zahtevah Italije napram Franciji.

»Star« piše dalje, da z gotovostjo lahko poroča,

da Mussolini v italijanskem tisku najavljenega govora, v katerem bi bil imel naštetih zahteve Italije, sploh ne bo imel, marveč, da se bosta obe vladi med seboj pogovarjali s pomočjo rednih zvez zunanjih ministrstev. S tem je prinesel dokaz, da se spor ne zaostrojuje, marveč da se umika v smerne meje. Italija kakršnega odstopa francoske zemlje niti ne bi zahtevala več, marveč bi se zadovoljila s tem, da dobe Italijani v Tuniziji večje zaščitne pravice in možnost, da se še nadalje tja naseljujejo v izdatnejši izmeri. Francija pa bi bila pripravljena italijansko zmernost poplačati z odstopom nadzorne pravice nad železnico, ki vozi iz Džibutija v Ital. Abesinijo.

Londonška politična javnost je vest »Star« z velikim zadoščenjem vzela na znanje. Ze sam človeški razum pravi, tako beremo v drugih angleških listih, da bi bila zaostrotev spora med Francijo in Italijo nekaj nevarnega, ker bi Evropo moglo postaviti pred grozo nove svetovne vojne. Francoski zunanji minister Bannet je nedavno v francoskem parlamentu brez ovinkov izjavil, da se Francija o kakršnem odstopu svojega ozemlja ne bo z nikomur na svetu pogajala. Položaj je torej jasen. Angleški listi naglašajo, da se je Mussolini do sedaj izkazal preveč jasnovidnega politika in preveč preudarnega državnika, da bi se pustil sedaj zmanevirati v položaj, iz katerega bi bila samo dva izhoda: ali izbruh svetovne vojne

ali pa poniževalen umik. Zato so v Angliji mnogi, da bo Mussolini sicer svoje zahteve objavil, toda imele bodo povsem drugo obliko, kakor v italijanskem tisku. Toda eno je gotovo. Zahteve, ki jih bo Mussolini končno objavil, jih bo hotel za vsako ceno doseči. Zato pa bodo tudi takšne narave, da se bo obstoječi spor lahko rešil, ne da bi nad Evropo grozila nova vojna nevarnost.

Nemški list našteva 3 italijanske zahteve

Berlin, 7. marca. TG. »Westfälische Landeszeitung«, glasilo nemške težke industrije, objavlja pismo iz Rima, ki je zaradi znatnega zanimanja. Rimski dopisnik namreč v njem našteva italijanske zahteve, ki jih bo Mussolini postavil Franciji. Zahteve bodo sledeče:

1. Prevozne tarife skozi Sueški prekop je treba znižati, ker ne gre, da bi nekaj kapitalistov izžemalo cele narode, ki so na ta prekop navezani.

2. Italija ne razume, čemu je Franciji njena kolonija Džibuti. Francija ima interes na tem, da se glede Džibutija z Italijo sporazume. Italija bi bila zadovoljna, če dobi v Džibutiju svobodno luko in večjo udeležbo pri železnici iz Džibutija v Addis Abebo.

3. V Tuniziji morajo Italijani dobiti iste pravice, kakor Francozi, in Italijanom se morajo odpreti nove možnosti za svobodno priseljevanje. Neresnično je, da bi Italija hotela Tunizijo sebi priključiti. To so izmišljene vesti. Pač pa je morala Italija v Libiji seči po raznih vojaških ukrepih, ker se je čutila po francoskih pripravah ogroženo.

Popoln razpad rdečih

Po Madridu streljajo s topovi in strojnimi

Miaja sestavi vladu

Madrid, 7. marca. AA. Havas: Nocoj je bilo objavljeno preko radia, da je imenovana vlada narodne obrambe pod predsedništvom generala Miaja. Nova vlada je sestavljena takole: predsednik vlade general Miaja, minister za zunanje zadeve Besteiro, minister za narodno obrambo polkovnik Casado, minister za notranje zadeve Carillo, minister pravde San Andres, finančni minister in minister za gospodarstvo Marin, minister prosvete Jose del Rio in prometni minister Vals.

Novi predsednik vlade Miaja je imel ob priliki prevzema oblasti govor, v katerem je dejal, da je cilj njegove vlade doseči časten mir. Ljudstvo želi mir čimprej.

Ob 19.30 je bilo objavljeno poročilo, da je vlada narodne obrambe na sestanku razpravljala o novem položaju in sklenila vzdrževati red in varnost z vsemi sredstvi, ki jim stojijo na razpolago. Rešitev države in časten mir, to so nameni pokreta, ki ga vodi Svet narodne obrambe in ki je naperjen proti komunistični premoči in osebnemu režimu Negrinovemu.

V Madridu pokolji med novo vlado in komunisti

Saint Jean de Luz, 7. marca. AA. DNB: Po poročilih iz Madrida se je preteklo noč uprlo več republikanskih polkov proti novemu obrambnemu Svetu. Zdi se, da je prišlo do zelo ogorčenih bojov. Po istih poročilih so upor povzročili komunisti. Dalje poročajo, da so se vse komunistične organizacije pridružile upornikom in skušajo onemogočiti izvedbo ukrepov obrambnega Sveta. Svet za narodno obrambo zaseda neprestano in je izdal poziv na prebivalstvo, kjer zahteva, da je treba vse voditelje upora postreliti, vojake pa razorožiti. Upor proti obrambnemu Svetu vodijo častniki garnizij v Cartageni, Murciji in Trijentu. Vzhodne in andaluzijske garnizije so pa izjavile, da stoje na strani obrambnega Sveta. Upornikom se je pridružilo tudi levo krilo socialistov. V Madridu se sliši streljanje iz pušk in topov. Ulice kažejo eliko pravega bojišča. V nekaterih ulicah so postavili barikade, drugod so pa celo izkopali strelske jarkove. Promet je ukinjen. Povsod se vidijo na ulicah trupla. Potrjuje se novica, da je znana »Pasionaria« zbežala v Alžir.

Burgos: Brez kompromisa

Burgos, 7. marca. AA. Radionacional prinaša tale komunikate:

Francija in Velika Britanija stremita za tem, da se Španija pomiri. Morda je obrambni Svet v Madridu samo manever obeh demokracij, da bi tako vplivali na razmere na Španskem. Toda Španija pojde slej ko prej po poti, ki jo je pokazal Franco. Glede sklenitve miru ne more biti mešetarjenja. Nacionalistična Španija ne pristane na noben kompromis, ker sama ve, kaj je treba storiti. Republikanski predlog za sklenitev »častnega miru« prihaja malo pozno. Ta predlog bi služil samo sebičnim namenom nekkih krogov.

Velesile so vedele za priprave v Madridu

Pariz, 7. marca b. V tukajšnjih diplomatskih krogih so mnenja, da so se že pričela pogajanja med generalom Francom in polkovnikom Casado, tako da bo morda izostala velika ofenziva na Madrid. Casada želi samo častno izročitev Madrida. Usoda ostalega dela republikanske Španije postaja iz dneva v dan jasnejša in vse kaže, da je do končne pomiritve le še nekaj dni. Nedeljski vojaški puč in dogodka, ki so se od tedaj odigrali, vse bolj jasno kažejo, da je bilo vse skupaj izvršeno v dogovoru s tujimi velesilami z namenom, da se čim prej zaključi državljansko vojno v Španiji. To je razvidno tudi iz izjav članov nove vlade, ki je bila sestavljena preteklo noč pod predsedstvom generala Miaja. Tudi madridska radijska postaja je objavila, da republikanska Španija želi stopiti v pogajanja za sklenitev miru, ki ga želijo odgovoriti še vedno one države, ki se le nazivajo, da so prijateljice Španije. One hočejo le podaljšati državljansko vojno, v kateri je padlo na tisoče mož. Mi smo prevzeli republikansko področje, je dejal napovedovalec, brez vsakega na-

Belgijski kralj o volitvah

Bruselj, 7. marca. AA. Kralj Leopold III. je poslal senci Pierlotu pismo, v katerem mu med drugim piše:

V trenutku, ko so vsi naši naporji bili naperjeni na to, da se okrepi narodna enotnost, predstavlja sklep razpusta parlamenta dejanje izredne resnosti. Država je prišla v ta položaj zaradi političnih blodenj v zadnjih letih, ki so bila vedno hujša, tako da je več zadnjih vlad doživelo neuspehe. Kakor sem na žalost v teku zadnje seje vlad ugotovil, so bila ustavna načela, ki so bila dozdaj jamstvo za trdnost naših ustanov, mnogo-

silja. Vsi člani nove vlade očitajo Negrinu in njegovim tovarišem, da so bili krivi za nadaljevanje državljanske vojne, ki bi se morala že končati. Vsi ti so sedaj odšli z letali v razne smeri. Vsi republikanci se danes zavedajo, da se bliža konec dosedanjega trpljenja. Zaradi tega je tudi v Madridu življenje povsem normalno in le še straže pred javnimi zgradbami vzbujajo pozornost. Sedež komunistične stranke in njenih podružnic so bili zaprti in zapečateni.

Polkovnik Casada že v Burgosu

Pariz, 7. marca. b. Lucien Bourgues poroča iz Burgosa »Petit Parisien«, da so prišli danes v Burgos republikanski parlamentarci za sklenitev premirja. Na čelu parlamentarcev je polkovnik Casada. Tudi drugi listi objavljajo vesti, da se že vodijo pogajanja med polkovnikom Casado in generalom Francom. Pogajanja pa se razvijajo dokaj težko, ker zahteva general Franco brezpogojno predačo.

Vsa Negrinova vlada se je rešila

Toulouse, 7. marca. AA. Havas: Davi sta prišli v Toulouse dve potniški letali španske letalske družbe. Med potniki so bili delovni ministri Regas, bivši kmetijski minister Uribe, poveljnik republikanskega letalstva general Ricard de Cisneros, general Modesto in druge ugledne osebnosti republikanske Španije.

Rdeče brodovje v Bizerti

Bizerta, 7. marca. b. Republikansko brodovje, ki je pobegnilo iz Kartagene, je priplovalo ponoči pred luko Bizerto. Brodovje je takoj obkolilo nekaj francoskih rušilcev, ki so dovolili prihod na kopno le poveljniku. Za sedaj se vodijo pogajanja. Brodovje je vsidrano pred luko pod nadzorstvom francoskih vojniških ladij. Na posamezne vojne ladje pa je odšla francoska policija, ker grozi nevarnost, da pride do krvavih spopadov med častniki in mornarji, ki niso vedeli, da je padla odločitev o begu republikanskega brodovja v Bizerto.

Pred vhomom v Madrid

Burgos, 7. marca. c. V okolici generala Franca računajo, da bo Madrid padel brez kmalu in da mora biti zato nacionalistična armada pripravljena na to, da bo prav kmalu vkorakala v mesto. Zato je general Franco že ukazal, da naj se sestavijo posebni policijski oddelki, ki bodo prevzeli takoj varnostno službo v zasedenem mestu. Prav tako sestavljajo tudi že posebne intendantske oddelke, ki bodo skrbeli za prehrano madridskega prebivalstva.

Popoldne so v Burgos prispeli vesti o tem, da so v Madridu izbruhnili neredi in so v velikih skrbih za tiste, ki so pristali reda. Zato je treba vse priprave še bolj pospešiti.

Slovaki ostanejo v okviru ČSR

V Karpatski Ukrajini je gospodar general Prchala

Praga, 7. marca. AA. Havas: Včeraj so v Bratislavi imeli skupno sejo slovaški ministri in narodni poslanci. Na seji je bilo sklenjeno, da Slovaška ostane še nadalje v državni skupnosti s Česko. Poedinstvo tega sklepa še niso znane, vendar pa je znano, da se bodo pogajanja med Bratislavo in Praho nadaljevala. Slovaška vlada meni, da je politični položaj določen z zakonom o samo-

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Gajeva 5 ZAGREB Ilca 15

obvešča cenjene igralce neobvezno, da so bili izžrebani dne 7. marca 1939 v V. razredu, 37. kola naslednji dobitki:

80.000 din št.	9.183,	kupljena pri nas,	99.210.
50.000 din št.	53.116.		
40.000 din št.	17.895, 41.693, 66.908	(zadnja kupljena pri nas).	
30.000 din št.	28.166		
20.000 din št.	14.218, 42.865, 60.554.		
15.000 din št.	59.538, 72.555.		
12.000 din št.	50.805.		
10.000 din št.	7.561, 21.736, 44.938, 72.729, 76.946, 94.938.		
8.000 din št.	234, 31.449, 32.712, 34.971, 44.132, 55.502, 96.543.		
6.000 din št.	4.102, 7.321, 13.398, 26.053, 46.405, 76.101, 84.674.		
5.000 din št.	14.013, 25.561, 31.115, 39.770, 47.853, 48.414, 53.402, 58.011, 62.799, 71.148, 71.355, 79.337, 87.648.		
3.000 din št.	984, 2.141, 2.943, 5.423, 18.550, 18.596, 32.008, 37.703, 45.734, 50.065, 57.318, 68.838, 74.715, 76.866.		

Nadalje je bilo izžebanih še 1300 dobitkov po 1000 dinarjev.

Prihodnje žrebanje bo dne 8. marca 1939.

Patriarh romunske pravoslavne cerkve Miron Cristea umrl

Cannes, 7. marca. AA. Reuter: Predsednik romunske vlade patriarh romunske pravoslavne cerkve Miron Cristea je ponoči umrl.

Romunski patriarh se je rodil leta 1868 v Toplice Romani na Sedmograškem. Svoje študije je končal v Budimpešti in v Cernovicah. Kot mlad pravoslavni duhovnik je vodil posegel v nacionalno gibanje, kjer je deloval skupno z Oktavijanom Gogo. Leta 1909 je postal pravoslavni škof v Caransebeu in je v tem svojstvu dne 1. decembra 1918 v Albi Julii prebral listino o priključitvi Transilvanije k Romuniji. On je listino odnesel tudi v Bukarešto ter jo predal takratnemu kralju Ferdinandu. Leta 1925 je bil izvoljen za patriarha romunske cerkve in je bil vnet reformator na vseh poljih. Leta 1927 je bil nekaj časa član regentskega sveta. Po padcu vlade Oktavijana Goge je februarju lanskega leta (1938) ga je kralj zaprosil, naj prevzame predsedstvo v vladi Narodnega preporoda. To je ostal tudi do svoje smrti, ki ga je nenadno doletela, ko se je zdravil v Cannesu v južni Franciji.

Calinescu, „močni mož Romunije“, novi predsednik vlade

Za novega ministrskega predsednika je kralj Karol imenoval dosedanjega podpredsednika vlade Calinescu, ki združuje sedaj v svojih rokah predsedstvo vlade, notranje ministrstvo ter ministristvo za narodno obrambo. Calinescu je tako imenovani »močni mož Romunije«.

Cannes, 7. marca. c. Nocoj bodo truplo pokojnega predsednika romunske vlade in patriarha Mirona Cristea odpeljali nazaj v Romunijo. Računajo, da bo pripeljano v Bukarešto v četrtek zvečer.

Sožalje dr. Korošca

Belgrad, 7. marca. AA. O priliki smrti blagopokojnega romunskega patriarha in predsednika vlade, Mirona Cristea, je poslal predsednik senata kr. Jugoslavije, dr. Anton Korošec, predsedniku romunske vlade Calinescu brzojavko tele vsebine:

Prosim vašo ekscelenco, da blagovolji v imenu senata kraljevine Jugoslavije in v mojem imenu sprejeti iskrene in tople izraze sožalja ob težki izgubi, ki je zadela romunski narod s smrtjo, Nj. Sv. patriarha Mirona Cristea.

Če bi se zlomil križ ...

Če pomislimo nečloveška grozodejstva, ki jih je počenjal v Španiji rdeči režim v imenu neke nove človečanske družbe in morale, se spomnimo vseh zločinov, ki so jih zagrešile razne ideološke struje, politične stranke in vladavine v dvajsetih letih po minuli vojni. Boljševiški teror v Rusiji, krvavi dnevi Bele Kuhne na Madžarskem, večletno preganjanje kristjanov v socialistični mehiški republiki pa reakcija na vse to od strani skrajnih nasprotnih gibanj so zahtevali veliko več neudolžnih žrtve nego štiri leta vojne. Te žrtve pa trpijo še naprej v številnih koncentracijskih taborih, ječah in podobnih mučnicah; državljani ene in iste države ter ljudje iste krvi in narodnosti se med seboj ko zveri v džungli iztrebljajo in drug drugega preganjajo, odvezemajo premoženje, žene in otroke proglašajo za talce in može ter očete pustijo umirati pri prisilnih delih brez zadostne hrane in obleke ter brez vsake človeške nege. Ljudem, ki v XX. stoletju zaradi svojega prepričanja niso po godu nasprotniku, ki je na krmilu, se ne godi nič boljše od sužnjev v starem rimskem imperiju in gotovo brez primere slabše ko tlačanom pod fevdalnimi režimi pred francosko revolucijo. Kaj je človek? moramo vzkliti z modrecem stare zaveze, ko gledamo danes, kako malo ali nič je ponekod vredno človeško življenje, kako se nič ne upošteva vest posameznika in njegove osebnosti pravice, kako proti sili ni nobene sodnika, nobene apelacije in nobenega moralnega ugovora, če bi se človek v imenu svojega dostojanstva hotel upreti. On ve, da nič ne velja, da je na poti in da njegov nasprotnik ne želi nič drugega, kakor da bi čim prej izginil. Tako je učil Trocki, ki je proglasil, da nasproti političnemu nasprotniku ni nobene moralne obveze in da je umor, ki ga izvrši boljševik v službi svoje ideje, zaslužno dejanje, dočim je neboljševik, ki bi se dotaknil življenja pristaša vladajočega režima, največji zločinec, zver, ki jo je treba na licu mesta ubiti. Ta morala veli: vse je dobro in prav, kar služi naši ideji, naj se po »buržujski« morali smatra za še tako veliko pregreho zoper pravstveni zakon, narobe pa je treba kaznovati in zatreti kot najhujše hudodelstvo, če se kdo pregreši proti nam v imenu svojega nazora.

Toda komunizem ni prvi, ki je to učil v naši dobi »najvišje človečanske kulture«. Nietzsche in njegovi učenci so že davno prej učili, da je gospodstvu človeku in narodu vse dovoljeno, kar mu koristi, nižjim narodom pa se šteje v greh, če bi se temu protivili...

Spominjamo se besed, ki jih je zapisal v svojih znanih pismih svojim prijateljem v Nemčiji leta 1834 pesnik, Žid Heinrich Heine. V enem izmed njih beremo:

»Krščanstvo — to je njegova največja služba — je divjo bojevitost evropskih plemen ukrotilo, čeprav je ni moglo zatreti. Ko bi se enkrat križ zlomil, bo ta strašna divjota zopet izbruhnila ko plamen, ta blazna divjota, o kateri toliko čitamo v Homerju in v nordijskih epih. Naznaje pa jo bodo filozofije, zakaj, kakor pred gromom in uničevanjem viharja zabliska strela, tako se pred dejanjem užge misel. In kar bo prišlo tedaj, nasproti temu je bila francoska revolucija le otroška idila...«

Preroke besede.

Indeks industrijske proizvodnje

Ljubljana, 7. marca. V naši državi že dolgo časa pogrešamo zavoda, ki bi znanstveno proučeval razvoj našega gospodarstva in na osnovi tega proučevanja izdelal podlago za naš gospodarski načrt in sploh vse nadaljnje gospodarsko-politično delo. Mnogo gradiva se zbira na raznih krajih, mnogo tega gradiva pa žal ostaja tudi neizkoriščenega. To velja n. pr. v znatni meri za podatke, ki jih zbira ministrstvo trgovine in industrije, zlasti v veliki meri za podatke o naši industriji.

Danes postajamo vedno bolj industrijska država in tudi število industrijskih delavcev pri nas prekaša število industrijskih delavcev v drugih državah. Pa vendar vidimo, da je cela vrsta držav dela redno indeks industrijske proizvodnje, le pri nas se objavljajo samo splošni podatki o zaposlenosti našega industrijskega in obrtnega delavstva po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev. To da ti podatki sami ne zadostujejo za sestavo dobrega indeksa industrijske proizvodnje, kar nam kažejo industrijske proizvodnje samo s stališča zaposlenosti delavstva. Zato bi bilo izredno dobro delo, če bi ministrstvo trgovine in industrije, sedaj ko smo že dvajset let v svoji državi, začelo izdelovati indeks industrijske proizvodnje, ki bi bil velikega pomena za proučevanje našega gospodarstva.

Dela na modernizaciji cestne zveze Ljubljana—Kranj

Razpisana so dela na rekonstrukciji državne ceste skozi Kranj in za rekonstrukcijo kranjskega mostu.

Dne 29. marca 1939 bo pri XII. sekciji za gradnjo drž. ceste Ljubljana-Kranj prva licitacija za rekonstrukcijo mostu čez Savo v Kranju v 613.870 km dr. ceste št. 2. Proračunska vsota je 806.564,95 din. Dne 3. aprila 1939 pa bo prva licitacija za rekonstrukcijo državne ceste št. 2 od km 643.920 do km 645.200 (skoz. Kranj). Proračunska vsota za to delo znaša 3.566.012,63.

Nadalje je razpisana tudi licitacija za oddajo gradbenih del pri gradnji preizkuševališča drž. mlekarske šole v Kranju. Licitacija bo 24. marca, proračunska vsota znaša za to delo 232.865,49 din.

Bilanca Državne hipotekarne banke

Državna hipotekarna banka objavlja za 31. januar naslednjo bilanco (v milij. din, v oklepajih izkaz za 31. december 1938):

Aktiva: gotovina 735,84 (606,3), posojila: hipotekarna 1.877,1 (1.878,94), komunalna 1.490,34 (1.497,35), vodnim zadrugam 70,54 (70,6), lombardna 94,45 (97,6), meničnohipotekarna 755,6 (77,0), menična 57,3 (57,26), tek. račun dr. ustanov 734,7 (756,65), ostali tek. računi 428,8 (461,8), efekti rez. sklada 246,1 (246,1), efekti zav. sklada 1,7 (1,7), odkupljeni vrednostni papirji 1.103,8 (1.074,04), nepremičnine 268,2 (267,95), razna aktiva 50,8 (36,9), bilanca vsota 7.235,3 (7.130,2), kavcije itd. 3.388,9 (3.442,0).

Pasiva: samostojni skladi 572,15 (571,4), razni skladi 1.680,05 (1.678,9), glavne javnih ustanov 513,6 (488,3), hranilne vloge 1.475,1 (1.441,8), tek. račun min. financ 90,6 (88,9), razni tekoči računi 1.392,7 (1.547,9), zastavni listi in obveznice v ob. toku 638,4 (638,4), predujmi in depoji bank 252,2 (91,4), ta postavka velja samo za predujme tujih bank, rezervni sklad 286,1 (285,9), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 74,5 (74,5), sklad za zavarovanje bančnih zgradb 1,8 (1,8), pokojninski sklad bančnega osebja 5,3 (5,3), razna pasiva 252,86 (215,6).

Poraba »šalterskih« deviz

Glede porabe šalterskih deviz je Narodna banka izdala naslednjo okrožnico:

1. Pooblaščenim zavodim morajo od šalterskih deviz 50% redno vsak dan poleg ostalih izvoznih deviz vnašati v predpisani seznam zaradi prodaje na borzi za blagovna plačila. 2. Preostalih 50% se more porabiti kot izključna dotacija za prodajo deviz po neblagovnih osnovah kot n. pr. poraba za potovanja v neklirinške države, po raznih pooblaščenih ministrstvih financ. 3. V seznam, ki ga zavodi vsak dan dostavljajo Narodni banki, se vneso 50% dotoka šalterskih deviz poleg ostalih na stran ponudbe in skupni številki. 4. Tudi oni del šalterskih deviz, ki se porablja za neblagovne svrhe, se mora izvesti po borzi, toda se ne vnaša v seznam, ki se predlaga Narodni banki in borzi. Te devize, v kolikor imajo potrebe za svoje komitente, bodo zavodi kompenzirali po borzi, one količine, katerih pa ne porabijo za svoje komitente nadalje v roku 5 dni, morajo prodajati drugim pooblaščenim zavodom po borzi. 5. Po teh navodih morajo pabl. zavodi za neblagovna plačila, navedena v točki 2 te okrožnice, porabiti izključno drugo polovico šalterskih deviz. 6. V kolikor posamezni zavodi nimajo dovolj deviz za kritje vseda povpraševanja svojih komitentov po neblagovnih plačilih, jih morajo opremiti s kronoškimi redom prijave, izvedenimi upravičeno nujne in važne primere.

Dobitki vojne škode

Pri naknadnem zbiranju dobitkov vojne škode dne 4. aprila so bile izrečane naslednje obveznice:

ser.	št.	dobitek
5466	221	3000
5773	24	3000
7132	164	3000
7316	198	3000
7386	183	3000
7576	626	3000
7650	649	3000
7738	138	5000
7851	781	5000
8104	412	3000
8194	235	5000
8441	228	5000
8980	181	3000
9346	586	3000

Potujoči narod

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

Senzacionalen cirkuški vefilim! Hans Albers, Françoise Rosay, Camille Horn, Hannes Stelzer
Kino Sloga
Jutri: **DIVJI LOVECI** telefon 27-30

Najlepši in najrazkošnejši film o največjem glasbenem geniju sveta!

Wolfgang Amadeus Ljubljeneč bogov. — Življenjaka pot, ljubezen in borba Mozartova za priznanje svoje genialnosti! Velik filharmonični orkester predvaja pri tem filmu odlomke iz Mozartovih opernih del „Figarova svatba“ in „Čarobna piščalka“ Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Mozart
KINO UNION, tel. 22-21

Premiera duhovite družabne komedije

Ljubezen Tatjane Petrovne

KINO MATICA tel. 21-24 Predstave ob 16., 19. in 21.

Gospodarstvo

Vsem zasebnim nameščencem

Strokovne organizacije velike večine zasebnih nameščencev v Sloveniji so se sporazumele, da postavijo enotno kandidatno listo za volitve delegatov Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani.

Za složni nastop vseh nameščencev smo se odločili v prepričanju, da bomo tako najlažje varovali interese zavarovancev. Borba za Pokojninski zavod med nameščenci je odveč, ker imajo vsi zavarovanci enake zahteve do Pokojninskega zavarovanja, in je tudi škodljiva, ker bi razdvojeni nastop nameščencev le slabil njihovo udarno moč. Zato je bolj primerno, da enotne zahteve zastopajo vsi nameščenci složno in enotno in tudi takrat, ko volijo samoupravo svoje najvažnejše socialne ustanove.

Dajatev pokojninskega zavarovanja so urejene v starem zakonu, ki je izšel pred 33 leti. Od takrat so se socialne in gospodarske razmere nameščencev popolnoma spremenile. Zato se mora spremeniti tudi ta zakon o pokojninskem zavarovanju, da bo odgovarjal novim življenjskim potrebam zasebnih nameščencev. Predvsem se mora znižati zavarovana in starostna doba za doseg starostne rente, zboljšati se morajo pogoji za doseg vdovske rente, pritegniti je treba v pokojninsko zavarovanje vse ostale zasebne nameščence (trgovske sodruke in druge), ki še niso zavazani zavarovanju.

Uprava Pokojninskega zavoda se mora voditi po zdravih in preudarnih gospodarskih načelih, da bodo vse naložbe donosne in popolnoma varne. Upravne izdatke je treba kolikor mogoče zmanjšati. Samoupravni delokrog zavoda naj bo najširši, samouprava ne sme biti v nobenem pogledu okrnjena, posebno ne glede samostojnega razpolaganja z imovino zavoda, pri čemer naj odločujejo le koristi zavarovancev in koristi narod-

nega gospodarstva v območju, na katerem posluje Pokojninski zavod.

Te zahteve, ki jih postavljamo, so velike. Le složen in enoten nastop vseh zavarovancev jim bo lahko prinesel uspeha. Kdorkoli bi torej kvaril tak enoten nastop pri volitvah v Pokojninski zavod, bo le škodljivec koristi vseh zavarovancev.

Volitve v Pokojninski zavod so iz stvarnih razlogov nepotrebne. Vsem zavarovancem je omogočeno, da se uveljavijo na »Združeni listi zasebnih nameščencev«, ki jo postavljajo podpisane strokovne organizacije. Kdor bo šel druga pota, bo povzročil Pokojninskemu zavodu za 300.000 dinarjev nepotrebnih stroškov za izvedbo volitev, kar bi sicer lahko dobile vdove in sirote zavarovancev.

Vse zavarovance Pokojninskega zavoda vabimo, da poverijo svoje zaupanje naši »Združeni listi zasebnih nameščencev« in da jo podpisajo, odklonijo pa naj vsak separatistični nastop posameznikov in podpise na vsaki drugi kandidatni listi.

Združeni akcijski odbor za volitve v Pokojninski zavod:

Rudolf Smersu,
predsednik Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani.

Joško Zemljč,
predsednik Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani.

Briški Anton in Biber Joško
za Sporazumni odbor bančnih in zavarovalnih uradnikov v Ljubljani.

Vse organizacije v sklopu Zveze društev privatnih nameščencev.

Vse organizacije v sklopu Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije.

Odpri sva restavracijo »Lipa« na Sušaku

popolnoma preurejeno in se cenj. obiskovalcem Sušaka toplo priporočava.

A. V. ŽIROVNIK.

Položaj na vinskem trgu

V Ljutomeru je bilo dne 28. februarja t. l. vinogradniško zborovanje, na katerem je govoril tudi tajnik Kmetijske zbornice inž. Suhadolc Jože. Iz njegovega referata povzemamo najvažnejše:

V Sloveniji odpade na vinograde 26.000 ha, kar znaša le 3,13% od vse obdelovalne zemlje. Pridelek vina v povprečju let 1932-36 pa znaša 370.000 hl. Če bi sodili važnost in pomen vinogradništva po površini, ki jo zavzema, bi prisodili tej kmetijski panogi čisto podrejeno in nevažno vlogo. Toda važnejše kot površina, ki jo zavzemajo vinogradi, je število prebivalstva, ki od vinogradništva živi. Povprečna gostota prebivalstva, v Sloveniji je okoli 70 na kvadr. km (vračunano so tudi mesta), medtem ko je gostota v vinogradnih krajih 100—150 na km². Če to upoštevamo, potem pridemo do jasnega zaključka, da je vinogradništvo za Slovenijo ena od najvažnejših kmetijskih panog, saj je v 4 okrajih važen, v 9 pa najvažnejši vir kmetovega dohodka.

Kot producent vina zavzema Jugoslavija v Evropi šesto mesto. Na prvem mestu je Francija,

leta	1928.	530,1	vagonov	v vrednosti	31,6	milij. din	(povprečna cena za liter	5,2	din)
"	1929.	520,3	"	"	24,7	"	"	4,7	"
"	1930.	1239,9	"	"	48,4	"	"	3,9	"
"	1931.	1702,4	"	"	51,8	"	"	3,0	"
"	1932.	931,6	"	"	17,2	"	"	1,9	"
"	1933.	301,1	"	"	5,8	"	"	1,9	"
"	1934.	126,5	"	"	3,2	"	"	2,4	"
"	1935.	112,5	"	"	2,4	"	"	2,1	"
"	1936.	142,7	"	"	3,1	"	"	2,1	"
"	1937.	157,8	"	"	4,3	"	"	2,7	"
"	1938.	259,1	"	"	9,4	"	"	3,6	"

Od l. 1930. naprej je doseglo naše izvoženo vino najvišjo povprečno ceno zopet v letu 1938. Po množini izvoženega vina je pa od l. 1933. naprej najmočnejše zopet l. 1938.

Izvoz našega vina ne doseže niti 1% celotne produkcije.

Od vseh držav ki vino uvažajo, bi bil najvažnejši za nas nemški trg, že zaradi neposrednega sosedstva. Vendar dosega je bil naš izvoz v Nemčijo zelo majhen.

L. 1937. je Nemčija uvozila 1.040.000 hl vina. Od tega iz Italije 42%, iz Grčije 19%, iz Madžarske 14%, iz Španije 9%, iz Jugoslavije pa le 0,12%.

Če bi se naš izvoz vina v Nemčijo podestoril, bi še vedno predstavljal le 1% nemškega uvoza.

Zanimiva je tudi statistika izvoza slovenskih vin, ki jo je napravila na železniški direkciji Kmetijska zbornica.

L. 1938. smo izvozili iz Slovenije 1960 hl vina in sicer v Avstrijo 1330, v Češkoslovaško 630 hl, v druge banovine pa 482 hl (od tega v Belgrad 60 hl, v donavsko banovino 140 hl, v primorsko banovino 50 hl, v savsko banovino 230 hl.)

L. 1937. smo pa izvozili 1570 hl vina. V Avstrijo 1070, v Češkoslovaško 500, v druge banovine pa 173 hl (v Belgrad 60, v savsko banovino 111 hl.)

Izvoz vina iz Slovenije s svojimi 1960 hl predstavlja komaj 1/4—1/5 od celotne slovenske produkcije.

Kriza slovenskega vinogradništva je prav za

prav prodajna kriza. Pri vsem tem pa, da Slovenija težko novčuje svoja vina, prepravljajo Slovenijo banaški in dalmatinski vina. — Kdaj bomo postali Slovenci toliko pametni, da bomo znali izkoristiti svojo narodno zavednost iz zdrav lokalni patriotizem tudi na gospodarskem polju. Hrvatje so v tem oziru že mnogo storili in uspešno delajo v tem smislu. Na široko naj se razprede po Sloveniji propaganda: »Slovenci, pijmo slovenska vina!«

Predavatelj naveda dalje različne ukrepe, ki bi mogle zboljšati razmere na vinskem trgu, vendar vse skupaj ne bi zadostovalo, če zanamirimo izvoz, ki bi mogel razbremeniti naš domaći trg. Pri naših majhnih razmerah že neznatne odvisne količine vina silno pritiskajo cene navzdol.

Slovenska vina so dobra — kvalitetna — mogla bi na zunanjem trgu uspešno konkurirati. Nimamo pa Slovenci tipiziranih enotnih vin. Vsak vinogradnik za sebe ima dobro vino, nimamo pa velikih količin enega vina, kar zahteva trg. Dokler bo vsak predeloval zase, ne bo enotnega vina četudi iz istovrstnega grozdja.

Za slovenske maloposelniške razmere si je nemogoče zamisliti zadovoljivo ureditev razmer na vinskem trgu brez dobre organizacije vinogradnikov, brez združnih podjetij — velikih združnih klet. Take močne zadrage bi mogle ovladati vinski trg in obvarovati vinogradnika pred raznimi špekulanti. Namen takih zadrug pa ni samo, da spravijo vinogradnikov pridelček v promet, ampak tudi, da zboljšajo in pocenijo vinsko produkcijo.

Kmetijski oddelek banske uprave, zavedajoč se velike važnosti takih zadrug, se močno prizadeva, da bi se v vseh vinogradniških centrih ustanovile velike združne kleti.

Rešitev slovenskega vinogradništva je samo v dobro organiziranih združenjih, ki razpolagajo z velikimi modernimi kletmi in zadostnim obratnim kapitalom. Brez teh je drugače nemogoča zdrava vinska trgovina in večji izvoz.

Vpisi v trgovinski register: Celjska tovarna za mletje mineralov inž. M. A. Westen, Celje Gaberje, lastnik inž. Maks Adolf Westen, prokurist Tomiž Feliks; Spitzer Ludvik, trgovina s poljskimi pridelki na debelo, Dolnja Lendava; Weisz Ziga, trgovina z manufakturo in konfekcijo na drobno v Dolnji Lendavi, Glavna ulica št. 90.

Borze

Dne 7. marca.

Svetovne efektne borze

Pariz: Naraščanje tečajev se je vzdržalo.
London: Splošna uvrstitev se je ohranila ter še okrepila.

Amsterdam: Dvig tečajev se je nadaljeval.

New York: Dobro razpoloženje v prvem delu sešanka se je ohranilo ter se okrepilo v drugem delu.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236,10—239,90.

Nemški čeki so tudi ostali neizpremenjeni na 13,70—13,90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34 blago, v Belgradu 34,15—34,85.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5.005,384 dinarjev, v Belgradu 4.984.000 din. V efekth je bilo prometa v Belgradu 390,00 din.

Ljubljana — Tečaj s prímom.

Amsterdam 100 h. gold. 2318,00—2356,00
Berlin 100 mark 1757,62—1775,38
Bruselj 100 belg 734,75—746,75
Curih 100 frankov 995,00—1005,00
London 1 funt 204,85—208,05
New York 100 dolarjev 4350,50—4410,50
Pariz 100 frankov 115,55—117,85
Praga 100 kron 149,85—151,35
Trst, 100 lir 229,95—233,05

Devize Zürich 7. marca, 1939. Belgrad 10, Pariz 11,66,75, London 20,64,5, New York 440,0625, Bruselj 74,06, Milan 23,16, Amsterdam 238,60, Berlin 176,70, Stockholm 106,32, Oslo 103,75, Kopenhagen 92,17,5, Praga 15,07, Varšava 83,—, Budimpešta 87,25, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,37, Helsingfors 9,09,5, Buenos-Aires 101,625, Sofija 5,40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 478 —481

v Zagrebu 480 —481

v Belgradu 477,50—478,50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100,50—101, agrarji 62,25—63,25, vojna škoda promptna 478—481, begl. obv. 91,50—92,50, dalmatinski agrarji 92—93, 8% Bler. pos. 101—102, 7% Blerovo pos. 95—96, 7% pos. Drž. hip. banke 101 d 102, 7% stab. pos. 99—100. — Delnice: Trboveljska 190—197.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 102 denar, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 480—481 (480, 481), begluške obveznice 91,50—92,50 (92,50), dalm. agrarji 91,50—92 (92), 4% severni agrarji 62,75—63, 8% Blerovo posojilo 102 denar, 7% Blerovo posojilo 231,50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar, 7% stab. posojilo 99 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 103 denar, agrarji 63 blago, vojna škoda promptna 477,50—478,50, begluške obveznice 91,75—92,25, dalm. agrarji 91,50—91,75 (91,75), 4% sev. agrarji 62,50 denar, Blerovo posojilo 96,25—97.

Žitni trg

Sombor. Pšenica: bač, bač okolica Novi Sad, srednja, bač bač okolica Sombor 151—153, gornja bač kasa duplikat 152—154, srem, slav kasa duplikat 151—153, južna ban, gornja ban 151—153, bač ladja kanal in Tisa 151—153, bač ladja Begej 152—154, bač Tisa šlep l. 153—154, bač Tisa šlep l. 152—154, bač ban ladja Dunav 152—154, srem ladja Dunav 151—153, srem ladja Sava 150—152. — Oves: bač srem slav 160—162,4. — Ječmen: bač okolica Sombor 155—160, srem 155 do 160. — Koroza: bač prompt 95—97, bač prompt suš 107—109. — Moka: bač 240—50, 220—30, 200—10, 180—90, 150—60, 110—15. — Otrobi: bač 104—106, srem 102—104. — Fižol: bač 2% 28—28,5.

Tendenca mirna, promet srednji.
Novi Sad. Pšenica: bač 1520153, srem 151—152, slav 152—153, ban 152—153. — Koroza: bač paritet Indija in Vršac 95—97, bač paritet Indija sušena 106—108, bač paritet Vršac sušena 105—107. — Tendence neizpremenjena, promet srednji.

Živinski sejmi

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani dne 2. marca 1939. Voli l. vrste 4—4,50 din, 2. vrste 4, 3. vrste 3,50—4; telice l. vrste 4—4,50, 2. vrste 4, 3. vrste 3,50—4; krave l. vrste 3,50—4, 2. vrste 3, 3. vrste 2—2,50; teleta l. vrste 6, 2. vrste 5—5,50; prašiči domači špeharji 8.—8,50, pršutarji 7—7,50, sremški špeharji 8,50—9 din za kilogram žive teže. — Goveje meso l. vrste prednji del 12 din, zadnji del 14, goveje meso 2. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, goveje meso 3. vrste prednji del 8, zadnji del 10; svinjina 16 do 18, slanina 18—19, svinjska mast 22, čisti med 21 din, goveje surove kože 10 din, telečje 12 din, svinjske 10 din za kilogram. — Pšenica 210 din, ječmen 220, rž 200, oves 230, koroza 185, fižol 360, krompir 180, seno 100, slama 60, jabolka l. vrste 800, 2. vrste 500, 3. vrste 300, pšenična moka 320, koroza 210 din za 100 kg — Navadno mešano vino v gostinah 8—10 din, finejše sortirano vino v gostinah 16—18 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Slovenskih Konjicah dne 1. marca 1939. Voli l. vrste 4,25, 2. vrste 4; telice 2. vrste 4,50, 3. vrste 4; krave 2 vrste 3,50, 3. vrste 3; teleta l. vrste 4,50, 2. vrste 4,25; prašiči špeharji 8, pršutarji 7,50 din za kilogram žive teže. — Goveje meso l. vrste prednji del 10, zadnji del 12, goveje meso 2. vrste prednji del 8, zadnji del 10, goveje meso 3. vrste 7 din; svinjina 14, slanina 15,

Kaj je s hripo ali influenco

Ljubljana, v marcu 1939.

Hripa se širi

Prejšnji mesec se je v raznih listih večkrat bralo o množičnih primerih, celo o pravih epidemijah hripe po raznih državah in mestih. Tudi pri nas v Sloveniji je gospodarila v marsikaterem kraju že prejšnji mesec, v druge kraje pa je zašla šele sedaj v začetku meseca marca, v nekatere pa je šele namenjena. Tako je v Ljubljani v preteklem mesecu razsajala vsaj v vsaki drugi hiši in ni izključeno, da si bo v marcu poiskala še druge žrtve.

Odkod ima bolezen svoje ime

Čeprav je ta bolezen znana že od davnih časov, je vendarle ime »influenca« dobila šele v 18. stoletju. Beseda je italijanskega izvora in so ji Italijani dali ime »influenza di freddo«, ker so mislili, da vpliva nanjo mraz. Francozi so ji dali naziv »grippe«, kar pomeni »ujeti ali prijeti«. Ob koncu svetovne vojne je bila pri nas znana pod imenom »španska« bolezen, ker se je slučajno v Španiji začela in od tam razširjala po vsem svetu. Pri nas se najbolj uporabljata izraz »influenca« ali »hripa« (zaradi pogoste hripavosti pri bolni ali pa zaradi podobnosti z besedo gripo). Naj jo imenujemo kakorkoli, važno je, da pod vsemi temi oznakami razumemo isto bolezen. Seveda jo moramo dobro razlikovati od navadnih prehladov in katarjev dihalnih organov, ki še niso influenza.

Kako se javlja hripa

Značilno za influenco je, da se javlja vsakih 30 do 40 let v obliki velikanske pandemije, ki gre po vsem svetu in zahteva na milijone človeških žrtev. Znano je, da je 14 krat pustošila svet od časa odkritja Amerike, 14 krat je v velikanskem valu preplavila vse države sveta, podobno tudi leta 1918. Na tem poletu okrog sveta pa ni na nek čudovit način letela od kraja do kraja; nosili so jo in širili ljudje sami, potovala je po navadnih prometnih žilah iz okuženih krajev v nove pokrajine.

Med posameznimi velikimi strašnimi epidemijami pa se javlja influenza skoraj vsako leto in to po vsem svetu v obliki lažjih epidemij s primernimi maloštevilnimi žrtvami in v lahki obliki. V tej obliki obiskuje sedaj po vojni vsako zimo tudi Slovenijo.

Ce pride influenza v kakšno občino, se zelo hitro širi. Tekom 4 do 6 tednov doseže višek in se nato zopet poleže. Včasih oboli naenkrat polovica prebivalstva v kakšnem kraju. Napada mlade in stare, bogate in revne, krepke in slabotne.

Povzročitelj bolezni še ni z gotovostjo dognan

Povzročitelj influence še do danes ni z gotovostjo dognan, čeprav je napisano o tem že ogromno knjig in člankov ter razprav. Vemo, da se nahaja povzročitelj na oboleni sluznici dihalnih organov (nosa, žrela, sapnika, dušnika, pljuč) in seveda v vseh izločkih, ki od tod izhajajo. Pri kihanju in kašlju se trosijo povzročitelji v ogromnem številu v okolico bolnika, na zdrave osebe, ki v 1-3 dneh tudi obolijo in spet širijo bolezen naprej. Ne obolijo pa vsi enako: nekateri težje, drugi lažje. V večini primerov se bolezen začne nenadoma s povišano telesno toplino, silnim glavobolom in močno utrujenostjo ter bolečinami v udih. K temu se pridruži v mnogih primerih nahod z nadležnim suhim kašljem. To stanje traja nekaj dni, nato se poleže, ostane pa še dolgo močna utrujenost. V nekaterih primerih ni povišane temperature, pač pa glavobol, nahod in splošna utrujenost.

Razen v času težkih epidemij so primeroma redki težki primeri influence, ki že zaradi močne virulence povzročiteljev v par dneh vodijo v smrt.

Zelo rade se pridružujejo komplikacije

Vsak slučaj influence pa se lahko zaplete s komplikacijami, ki bolnika navadno za dolgo časa privežejo na bolniško posteljo. Lahko se influenci pridruži pljučnica, vnetje porebrnice, vnetje srednjega ušesa, vnetje čelnice in drugih votlih ličnih kosti. Tudi živčevje je mnogokrat prizadeto.

Influenca je nevarna bolezen

Ker je influenza tako nevarna bolezen, zato je potrebno pravočasno ukreniti vse potrebno, da

sami ne obolimo in da tudi drugi okoli nas ne obole. Če pa že kdo zboli, naj nase ali pa nanj tako pazijo, da se bolezn ne bodo pridružile komplikacije.

Popolnoma sigurnih zaščitnih sredstev proti njej ni

Popolnoma sigurnih sredstev proti influenci ni. V precejšnji meri pa pomagajo razna razkuževalna sredstva, ki se uporabljajo v obliki tablet ali bonbonov, se v ustih razpuščajo in pri pogoltnjenju razkužujejo površino ustne votline in žrela. V času epidemije zahajamo manj v prostore, kjer je zbranih mnogo ljudi (gostilne, zborovanja, kina itd.).

Z bolnikom takoj v postelj

Če pa kdo zboli, naj ne hodi okrog in izživa poslabšanja bolezni in komplikacij, ampak naj leže v posteljo in ostane doma, dokler popolnoma ne ozdravi. Telo se mnogo lažje bori proti bo-

lezni, če miruje v postelji. Bolezen se tudi na ta način hitreje pozdravi. Na ta način se tudi prepreči širjenje bolezni, saj bolezen prenašajo predvsem tisti, ki bolni hodijo okrog in vsakemu, s katerim govorijo, odstopijo množico bolezenskih krali kot da bi želeli, da bi še drugi zboleli.

Pri lahkoblikih influence zadošča že samo počitek v postelji za ozdravljenje, pri težjih slučajih pomagajo preparati kinina in druga sredstva. Seveda je v vsakem težjem primeru (visoka vročina, hud kašelj, hude bolečine) takoj treba poklicati zdravnika.

»Edino sredstvo«

Edino do sedaj preizkušeno obrambno sredstvo proti influenci pa je: izogibaj se bolnika, ki ima influenco. Če si pa sam bolan, pa ostani doma in se zdravi, da s tem ne razširjaš bolezn ter si ne povzročaš komplikacij. Influenca namreč človeka zelo oslabi in mu vzame vso odpornost; zato se po influenci pogosto pri mnogih javljajo še druge bolezni in komplikacije.

Rodbina Pacellijev

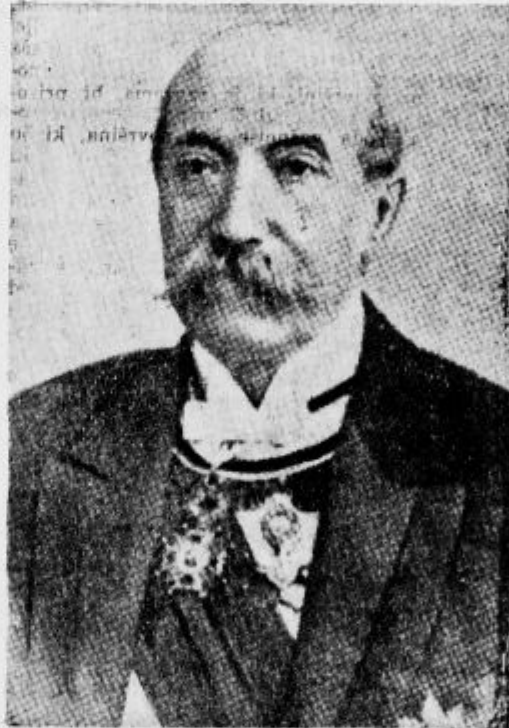
Rodovina sv. očeta Pija XII. spada k onim starodavnim uglednim rodovinom večnega mesta Rima, ki so bile veseskozi zveste papežu in katere so »svobodnjaki« imenovali »klerikalne«. Če je striček bil duhovnik, so mu nekatere ministrirali, očetje in mame pa so bili v prvih klopih lepih rimskih cerkva. To je bil tako zvan »stari Rim«, v katerem je vladalo prisrčno in spoštljivo ozračje, ki ga je danes žalibog čedalje manj. Člani teh družin so se navadno tudi med seboj ženili in tako je tudi mati sedanjega papeža, Virginija, iz rodovine Graziosi, ki je jo poročil oče Pija XII, Filippo Pacelli, potomka tega starodavnega rimskega mešanstva, ki skupaj z delom rimskega plemstva ohranja dedne osobine starega Rima, ki je ves udanost, zvestoba in verna služba poklicu. Oče Filippo, izredno lep mož, je bil konzistorialni advokat, njegov brat Ernesto pa sijajen upravnik slovičate Banco di Roma. Ni treba posebej poudarjati, da so v teh rodovinah vladala stroga načela in velika pridnost. Tako se je tudi sedanjji sv. oče vedno odlikoval predvsem po svoji vestnosti in odločni volji, ki se ni ustrašila nobenih žrtev. Tak je bil sedanjji papež že v ljudski šoli in v spodnji gimnaziji »Ennio Quirino Visconti« s svojim bratom Francom vred, ki je postal advokat kakor njegovo oče in je bil pri delu za spravo med Cerkvijo in državo pod Pijem XI. vodilni duh. Tudi hiša, v kateri je bil sv. oče rojen, se nahaja v prastarem okraju — Rione Ponte, v katerem so sami pristaši papeškega Rima in v katerem vlada lep mir in odnosi dobrega sosedstva, ki se goji po vseh pravih lepega vedenja, ki ga navdihuje resnično krščansko mišljenje in čustvanje. Kakšen je

duh, ki vlada v teh rodovinah, lahko čutimo, če vemo, da je rodovina Pacelli, ko je izvedela, da je njen sin izvoljen za papeža, takoj šla okrasiti vse ravnice svojih pokojnih članov s krasnimi vencami, kakor jih je bila okrasila pred 10 leti, ko je bila sklenjena sprava med Vatikanom in Kvirinalom po odličnem prizadevanju brata sedanjega papeža, advokata Francea.

Prebivalci Rio Ponte, ki ga imenujejo okraj »črne buržoazije«, se spominjajo dogodka, ki je sedaj dobil na čudovit način svoj pomen L. 1876, ko Rim že šest let ni bil več papeški, so dne 2. marca iz hiše Pacelli peljali h krstu dete, ki je danes papež. Krstili so ga v farni cerkvi San Celso, doma pa je bil potem majhen prigrizek, h kateremu so povabili tudi starega duhovnika, ki je v tistem okraju užival sloves svetega očeta. Bil je to don Jacobacci. Ko je babica prinesla otroka pokazati gostom, ga je stari duhovnik vzel v roki, ga potesal k oknu, odkoder se vidi veličastna kupola sv. Petra, in je dejal: »Danes čez trinšestdeset let bodo vsi kristjani pozdravili tega otroka v baziliki svetega Petra.« Kakor vidimo, se je ta prerokba izpolnila. Nekaj podobnega pa se je zgodilo nedavno, namreč 16. decembra 1937, ko je pokojni papež Pij XI. v navzočnosti svojega državnega tajnika Pacellija pokril pet novimenovalnih kardinalov z rdečim kardinalskim biretom. Prevzet ganotja je takrat papež dejal, da se mu bliža smrt in da med navzočimi kardinali vidi in čuti svojega naslednika. Pri tem je pogledal Eugenija Pacellija.

Mati papeža Pija XII.

Oče papeža Pija XII.

NAROD NAJLEPSE RASTI

živi na Norveškem. Kot potomci Vikingov se Norvežani še danes hranijo največ z ribo in ribjimi proizvodi, ki so njim glavna življenjska prehrana.

Med ribjimi proizvodi zavzemajo polevke prvo mesto. Olje, pridobljeno iz njih, vsebuje vitamine A in D v taki meri, kot nobena druga ljudska hrana. Zato je bilo olje iz ieter polevke že od nekdaj izvor ljudskega zdravja. Ena čajna žlička vsebuje več vitamina A in D, kakor količina mleka in masla, ki jo more človek v enem dnevu zaužiti.

Vitamin A pospešuje rast in varuje pred kužnimi boleznimi, med tem ko vitamin D zdravi in zavaruje pred angleško boleznijo (rahitiko).

Zato je najboljšo sredstvo za jačanje v rasti zaostalega ali oslabelega organizma

NORVEŠKO ZDRAVILNO RIBJE OLJE,
ki je brez duha in okusa.

Slovo nuncija Pacellija od Hindenburga

Ko je bil berlinski nuncij Pacelli imenovan za kardinala, ga je takratni predsednik Nemčije maršal Hindenburg dne 9. decembra 1929 sprejel v uradni poslovilni avdijenci. Ob tej priliki je Hindenburg dejal Pacelliju:

»Za iskreno dolžnost čutim, da vam zagotovim, s kako prisrčnim občudovanjem se vsi poslavljamo od vas. Devet let je minilo, odkar je moj prednik vašo ekscelenco pozdravil tu kot prvega pooblaščenega poslanika pri nemški vladi. Veseli me, da sem iz vaših besed mogel posneti, da se boste svojega službovanja v Berlinu in vaših tukajšnjih prijateljev radi spominjali. Prav tako bodo vsi, ki so imeli priliko z vami stopiti v uradne ali družabne odnose, z zadovoljstvom mišliti na vaše poklicno udejstvovanje, ki ga je spremljala modra etavnost, nepogrešljiv pravni občutek in topla človekoljubje, kar vas je odlikovalo v vaši visoki službi tudi kot dojena diplomatskega zbora.«

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl reg. S br. 30474/35.

Ponesrečena ladja kliče na pomoč

V noči od nedelje na ponedeljek so obmorske postaje v severnem morju v višini Sandy Hook ujele več klincev na pomoč, ki se drug za drugim prihajali z odprtega morja. Klici na noben način niso prenehali, zato je na ladjah, ki so plule po tem morju, zavladalo veliko razburjenje. Pozornost je vzbujalo zlasti to, da se čudna postaja na noben poziv ni odzvala drugače, ampak je neprestano oddajala te svoj SOS. Več parnikov je odplulo na napovedani kraj nesreče, kjer pa niso našli drugega kot razbitine neke ladje, ki so se plavale po morju. Do teh neprestanih klincev na pomoč je prišlo na ta način, da je telegrafist, predan je zapustil ladjo, pozabil odklopiti svoj aparat, ki je potem že v prazni ladji venomer oddajal znake, kakor je bil nastavljen. Ni ga bilo mogoče drugače pripraviti k molku, kakor da je obmorska straža s topovi razbitine popolnoma razbila, da so se potopile. Šele potem je na morju spet zavladal molk in mir.

Naravnost v oliko svobodnih ljudi pa spada, da z visko gledajo na angleške moraliste in na njihovo ljubezen do človeštva. Imamo vse druge npravnstvene vzore, kakršna pa je bila etika dobrega Willa in poštenega Benthama. Čudovito naglo smo zavrgli ideje o »čim največji sreči za čim največjo množico«. In vsepovsod srečujemo rafinirane egoiste, izživete dekadente in brezobzirne boheme in nadjudi, ki zaničujejo vsako čednost. Lastna osebnost, prekrasna, samovaldojoča osebnost je najvišja točka, je edino načelo našega življenja in delovanja.

Tako je prišlo, da se je ona resnica, ki se je v njenem imenu borili proti krščanstvu in ga izgnali iz mnogih duš, izpremenila v teku dvajsetih let prav v nasprotje onega, kar je bila v početku. Pa je to znak, ki po njem spoznamo resnico, da preminja vsakih dvajset let barvo kakor kameleon? Ali res hočejo to resno trditi oni gospodje, ki oznanjajo novo »resnico«? — Mogoče, da eva ti in jaz — in še veliko drugih — tedaj zares verovali, da je bila to resnica, ki smo jo iskali na vsak način je res, da je nismo našli. Saj smo imeli v kratki dobi let že pet do šest raznih prepričanj. Poglejmo samo na leposlovnost polje! Najprej smo bili strogi realisti, potem smo bili nekoliko splošnejši: naturalisti; potem je prišla novoromantika in oznanjevanje veselja do življenja; potem smo bili dekadenti, artisti in smo končali v nečem nejasnem, čemur pravimo simbolizem...

Kaj je bila resnica v vsem tem? Tu me prekinše in praviš, da ti resnice ni mar. Da ti je mogoče, kakor Lessingju, cela ljube večno iskanje resnice.

A to ni bila ona točka, ki bi z njo pričeli svobodomiseltvo. To ni bilo ono, zaradi česar smo prekinili zvezo s krščanstvom. Upri smo se v imenu resnice — in zdaj pravimo, da nam resnice niti mar ni!

V božjem imenu — potem bi bili pa utegnili ostati pri stari veri in bi si bili prihranili vse te mnoge razvojne dobe!

(Dalje.)

CISTEK

J. Jørgensen:

Laž in resnica življenja

12.

Vidim te, kako tu zmaguješ z glavo in se mogoče nekoliko smehljajš in praviš: »Pa moj Bog, to vendar ni bilo tako strašno! Saj smo vsi manj ali več neredno živeli in domisljali si, da smo bili zato vendarle dobri možje in umetniki!«

Ljubi, najdražji prijatelj — da, tako smo menili vsi. To so nam bili natvezi in v svoja poguba smo verjeli to. Vendar ni res tako. Stari Goldschmidt je s pravico pridigoval svojo »popolnoma reakcionarno moralo« (kakor je nekdo pisal o priliki njegove smrti), da ne smemo omadeževati njegovega belega telovnika. To je bilo »popolnoma reakcionarno«. In še Bog, da bi bili verjeli onemu resnemu oznanjevalcu usode, in bi bili verjeli modernim sofistom, ki privedejo lahkomišelnost do tega, da živi kakor ne bi bilo nikakega zakona o vzrokih. Da, kljub vsem sofistom je greh — greh in plačilo greha je smrt. Gorje ga nam, da smo to zaznali tako pozno in se tega naučili s toliko bridkostjo. In gorje ga onim, ki so nas zapeljali v hudobijo. »Nemogoče je, da bi zakonolomci in pijanci posedli kraljestvo božje.« — A oni krivi preroki so napravili s svojo besedo rod zakonolomcev in pijancev. Težko bodo to zankali. Dovolj je priče na njihovem potu, dovolj je priče ki so njih roke objemale v smrtnem krču steklenice s etrupom in držaje revolverjev. Nič več me ne moti, da so se olepševali s plemenitimi besedami — da so dejali a neravnosti, da je svoboda duha in o neugnanosti, da je finesa. Videl sem jih v najbližji bližini in vem, da v svojih navadnih pogovorih niti od daleč ne rabijo take olepšave. Te-

daj nazivajo vse stvari s pravimi imeni. Tedaj se prikladi greh res nag in domač. Tedaj greh ne pozikusa premetiti sebe in druge, da je prav za prav najvišja čednost, kakor ta stori, če je lepo oblečen odposlan k lahkovernemu občinstvu. Vse to so fraze in navlaka zlata, vse to je poetična šminka na zvenelih čeljustih pregrehe. Ah, če ne bi bili nikoli verjeli onim goljufom — pa ne bi bilo prišlo k meni nikdar ono jutro, ono jutro, kjer je bila moja pregreha na višku, hudobija mojega srca čez mero polna, kjer se je bila moja ereča utopila in so jo odnesle črne, ledene vode...

13.

In tu, ljubi prijatelj, se je uprl v meni darvinizem. Po svoji notranjosti mora resnica privedi človeka v srečo, laž pa ga privede v nesrečo in propast. To je biološko načelo, ki ga ne utegnemo izpremeniti. Resnični nazor o svetu je pogaj pravilnega delovanja. Obratno te privede napačni pojem o svetu v napačno udejstvovanje. Res pa je, če je sploh kdaj imel kak rod toliko moči, da je živel po svojem prepričanju, tedaj je imel ta naš najmlajši rod to moč. Vcepili so nam individualizem, nadoblast svoje lastne osebnosti — in iz vsega srca smo izrabljali te svoje kraljevske pravice. Obsodili smo vse predsodke, zavrgli vse vezi, razklenili vse verige in smo uvedli popolno evobodo. Nismo služili nadoblasti, nismo bili mračneži, nismo se vdmijali zlem stvarim. Vendar se nam je godilo kljub vsej prostosti in vsemu avobodoljubnemu mišljenju tako čudovito slabo. Zdaj pa zdaj smo občutili, da nas pobija resničnost, ki smo mislili, da jo čislamo in ljubimo čez vso mero. Zato smo se polagoma pomikali nazaj od prevelike resničnosti dnevne svetlobe, od vsakdanjosti, ki se nam je zdela prepolna postavnih dolžnosti. In smo se z lahko prilagajali svojim muh in domisljavoosti podali kakor fantastična karavana preko puštinje noči, kjer je prostora za potepuhe in cigane vsega svetla... Zakaj, vse to je popolnoma drugačna, kakor navadno poučujejo. Ko smo postali svobodomiseltci — ko smo poizkušali biti svobodo-

miseltci — (zakaj, dobro pomni, da smo težili za tem, torej smo hoteli) — tedaj smo dejali sami sebi: »Resnico iščemo. Zapuščamo krščanstvo, ker ni resnično.« In ko smo se skazali s sovratniki in enakomiseltci tovariši, smo ponavljali složno: »Resnico iščemo.« In če je prišlo kaj hudega zaradi našega novega prepričanja, smo bili veseli, da smo utegnili kaj trpeti za resnico. A nemogoče je, da bi resnica koga onerečila.

Seveda ne mislim pri tem zunanji nesreči, govorim le o notranji nesreči. In naravnost trdim in se opiram na izrek vse biologije: Bitje, ki živi sporazumno z resnico, mora biti naravno srečno. Zakaj sreča je prav sporazum med bitjem in njegovo okolico. Torej tu: sporazum med človekom in resničnostjo. V tem slučaju je nesreča srca neomajni kriterij možganske zmote. — Da, ljubi prijatelj, tukaj ti ugovarjaš! Nočeš se vjeti v ta prokleti alogizem. Trdiš, da je možno, pošteno »skati« resnico, trdiš, da je možno najti resnico in zaradi resnice zaiti v notranjo nesrečo...

Gotovo niso s tem namenom oznanjali v sedemdesetih letih novih naukov po deželi! Tedaj niso hoteli primesti le luči, ampak tudi srečo. Pomisli na navdušene besede v J. P. Jacobeenovi knjigi Niels Lyhne, kjer je govor o ljubezni, kje se je doslej brez koristi dvigala v nebo, a se bo odselej plodonosno razširila po zemlji. Ko je bil živel Niels Lyhne, se je bil ateizem zelo razširil po Danskem. Ali pa tudi vidiš, da bi se bila v človeških srcih poživila ljubezen?

Tega gotovo ne boš trdil, pa saj tudi ni mišljena »ljubezen do bližnjega«, ki jo oznanjajo vodilni duhovni. Uporabili so jo le zaradi tega, da so s čim pričeli in da so postavili v stalni evetovni nazor in pomen življenja nekak zavoro. »Gotovo hočemo obdržati lepo čednost ljubezni do človeka, še poglobiti in oplemeniti jo hočemo,« so dejali tedaj — »odvzeti hočemo le ono dogmatično preobliko, ki je nevedna mislečih in prosvetljenih ljudi. Odstraniti hočemo lupino, da tem bolj vidimo jedro.«

In so odetranili lupino.

Droline novice

Koledar

Sreda, 8. marca: Janez od Boga, spoznavalec; Julijan, škof.

Četrtek, 9. marca: Frančiška Rimska, vdova; Gregorij Ninski (Budislav), škof.

— Družba sv. Elizabete za ljubljansko škofijo je imela občni zbor (za leto 1938) preteklo nedeljo 5. marca popoldne ob 5 v Marijanišču. Krščansko žensko društvo je zastopala gospa ravnateljica M. Saderjeva; zastopana je bilo tudi Društvo za varstvo deklet. Poročili tajnice in blaginjičarke sta podali tolažilno sliko o življenju družbe, ki skuša po moči izvrševati vsa telesna in duhovna dela krščanskega usmiljenja. Družba ima 12 konferenc, delovnih članic je bilo 117, dobrotnikov 1700. — Skupna vsota izdanih podpor je znašala 207.793,45 dinarjev (1 konferenca se ni poslala podatkov). Te podpore so se podelile 382 družinam, 12 samcem, 262 samicam raznim 83; deležni so bili posebne ekvivalenčni (454). Skupna vsota podeljenih podpor priča o požrtvovalnosti članic, pa tudi o blagodušnosti dobrotnikov, ki so omogočili ta delo. Poleg svojstvenega dela v konferencah (obiski podpirancev, bolnikov itd.) so se članice udeleževale tudi drugih dobroteljskih akcij: pri vseevropski akciji za ljubljanske reveže; sodelovale so tudi po župnijskih karitativnih pisarnah v Ljubljani (pri o. františkanih, pri sv. Petru, v Trnovem). Pri razgovoru se je obravnavalo kot glavni predmet, kako oskrbeti gospodinjke pouk gospodinjam in materam po ubožnih naseljih ljubljanskega mesta. Pri volitvah so bile izvoljene: za tajnico Cerar Marija, za njeni namestnici Loretto Marija in Černivec Ina; za blaginjičarko Klemenc Josipina, za njeni namestnici Krek Cilka in Videmšek Pavla. Izrekla se je tudi zahvala g. banu dr. M. Natlačnu za velikodušni dar, naklonjen ljubljanskim ubožcem.

— Dežurna služba zdravnikov OUZD v Celju, Mariboru in Kranju. Od 1. marca 1939 dalje opravljajo zdravniki OUZD za splošno prakso v Celju, Mariboru in Kranju dežurno službo ob nedeljah in praznikih od polnoči do polnoči. Dežurni zdravnik je na razpolago vsem članom in svojem Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na področju uradovih ambulatorijev v Celju, Mariboru in Kranju. Ordinira pa tudi za ostale bolnike. Dežurni zdravnik ordinira v svoji privatni ordinaciji oziroma na svojem domu. V nujnih primerih je dolžan intervenirati tudi na domovih zavarovancev oziroma izven ordinacije, ako ga člani ali svoji klijenti. Naslov dežurnega zdravnika je objavljen na vidnem mestu pred vhodom v ambulatorijske prostore. Dežurni zdravnik mora označiti na svojih stanovanjskih ali ordinacijskih vratih, da opravljajo dežurno službo z izzavaranjem OUZD. Dežurna služba se izvaja ob nedeljah ter verskih in državnih praznikih, ko uradov ambulatorij ne posluje.

— Društvo za pravno filozofijo in sociologijo v Ljubljani je imelo te dni svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik vseuč. prof. E. Špektorski, podpredsednik vseuč. prof. dr. B. Furlan, blaginjak dr. M. Vogelink, tajnik dr. V. Grosmann Odborniki: prof. dr. Jurkovič, prof. dr. J. Tamšič in prof. dr. G. Kušej.

ARTIN

Dobra prebava — pol zdravja! Lahko normalno izpraznjenje pri zaprtju, lenivosti črev omogočajo Artin dražeje dr. Wandersja.

2 kom. Din 1,50, 12 kom. Din 8,—, 60 kom. Din 27,—, Reg. S. br. 22115/33

— Dr. Dobovišek oproščen pred zagrebškim sodiščem. Pred malim kazenskim senatom zagrebškega okrožnega sodišča je bila predčerašnjim razprava proti bivšemu narodnemu poslancu in celjskemu advokatu dr. Rudolfu Dobovišku, ki je bil obtožen, da se je na nekem političnem sestanku pregrešil zoper čl. 3. in 5. zakona o zaščiti države. Na razpravo je prišel dr. Dobovišek osebnost in je pri zasliševanju zanikal, da bi izgovoril na omenjenem sestanku inkriminirane besede. Sodišče je zaradi pomanjkanja dokazov dr. Doboviška oprostil.

— Vlom v Hrastniku. V prodajalno konzumnega društva v Hrastniku je bilo te dni vlomljeno in je tat odnesel nekaj drobiža. Dalje je bilo vlomljeno v trafiko Matija Kneza, kjer je tat ukradel več škatel cigaret, nekaj baterij za žepne svetilke in nekaj čokolade. Nekega osumljenca orožniki zasledujejo.

— Telefonska služba je bila uvedena pri pošti Videm pri Krškem dne 25. februarja t. l.

— Nesreča ne počiva. Slavka Perlec, 10-letna hčerka posestnika Perleca iz Kamniške Bistrice,

Kaj pravite?

Današnja doba se odlikuje po svojem preziru pravega človečanstva. Že človek kot tak se smatra za kvantile negligible, kaj šele da bi v njem gledali in spoštovali božjo podobo.

Znak tega nenormalnega stanja je tudi obilica umazane književnosti, ki se prodaja danes izredno dobro. Pojdite v trafike, papirnice ali kolo-dvorske kioske, udarile vas bodo živobarne naslovene slike različnih magacinov same nemorale. Sicer pa vam najhujšega niti pokazati ne bodo. Le tedaj, če se z znaki spoznamete, bo prodajalca prikletla iz kakega temnega kota še najbolj umazano plažo, ki bogata prihaja k nam z juga. Človek se mora zgroziti ob misli, da taki naravnost pohujšljivi listi in slike pridejo v roke še ne povsem polkvarjenega človeka. Mora ga duhovno zamoriti. Zato bi bilo prav, da pri nas prodajalci take umazane stvari sami pazijo, da jo odklonijo. Ljudje jo bodo nekaj časa še zahtevali, kmalu pa je ne bodo več pogrešali. Slovenija bi bila s tem oprana velikega madeža, ki se zares kar nič ne ujema z njeno preteklostjo in s cerkvicami na gričih. Tudi policijska oblast bi morala za zavarovanje javne morale bolj poskrbeti. Abbé Beltehem, ki je v Parizu trgal umazane liste in bil zato citiran pred sodnike, jim je tam jasno povedal: To, kar bi vi že davno morali storiti, sem storil jaz sedaj in za to me hočete obsoditi? Niso ga obsodili, kakor bi morala tudi pri nas vsa javnost z veseljem pozdraviti vsako akcijo, ki stremi za očiščenjem našega tiska od nemorale in nevere. Dal Bog, da bi v tem oziru imeli še nepokvarjen čut in vest.

se je doma nevarno opekla. — Po stopnicah je padel in si zlomil desno roko 14-letni Pavel Keržič iz Kovarja pri Trzinu. — Delavec France Sušteršič je padel z odra in si zlomil desno nogo.

— Potovanje čez Ocean. Putnikovo skupno potovanje na razstavo v New Yorku bo trajalo od 17. aprila do 22. maja t. l. Da se zagotove kabine na veliki transoceanski ladji, se morajo interese prijaviti že pred potekom prijavnega roka (20. marca). — Potuje se z osebnim potnim listom. Cene od Rakeka do New Yorka 3. razred 10.950 din, turistični razred 14.200 din, 1. razred 21.800 din. Stroški v New Yorku ves čas bivanja 3. razreda 3.100 din, turistični razred 3.500 din, 1. razred 4.000 din.

IZČRPANOST

Kolikokrat se zgodi, da moramo izvršiti kako važno nalogo, pa nam primanjkuje volje, ker so nam živci odpovedali.

Človek, ki dela, mora živeti tako, da ima vedno kar največjo delovno sposobnost. Zato se moramo pred vsem dobro hraniti.

Vzemite torej za zajtrk in južino 1 do 2 skodelici

OVOMALTINE

ki vsebuje mnogo VITAMINOV

ki so vir moči in delavne sposobnosti. Ovomaltine je naravna, okusna in lahko prebavljiva hrana.

Redno uživanje Ovomaltine je za duševnega in fizičnega delavca neprecenljive vrednosti.

Dobiva se povsod od Din 6-50 dalje.

— Izgubila se je v nedeljo proti večeru na cesti od Senčurja do Spod. Brnika aktivka z važno množino raznih načrtov in fotografij. Pošten najditelj se vljudno naproša, da najdeno odda proti nagradi lastniku, katerega naslov je poleg v poslovnih knjigah, oziroma ga o najdbi obvesti.

— Za izlete v Trst ali Gorico ali Idrijo, ki bodo 18. in 19. t. m., sprejemajo vse biljetarne Putnika prijave le do vključno dne 11. t. m.

— Izlet v Gorico in Trst od 24.—26. III. priredi izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Františkanska ulica, tel. 22-50. Prijavite se do 18. marca!

— Modne in trajne barve ter dobra kakovost blaga — to so zahteve sedanjega časa. Tem zahtevam ustrezajoče blago za dame in gospode dobite po nizki ceni v manufakturni trgovini Janko Češnik, Ljubljana, Lingarjeva.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Po državi

* Zagrebška občina bo najela 25 milijonsko posojilo. Predčerašnjim je bila seja občinskega sveta zagrebške občine, na kateri so zagrebškega župana dr. Pečiča pooblastili, da začne pogajanja s SUZOR-jem ali kakšnim denarnim zavodom glede najema 25 milijonskega investicijskega posojila.

* Čiščenje reke Neretve. Neretva je največja hercegovska reka, ki je od Metkovića pa do izliva v Jadransko morje plovna za srednje in tovrstne parnike. Težave pa povzroča plitva rečna obala, kamor voda stalno nanaša pesek. Zaradi tega s posebnimi napravami čistijo rečno strugo in so v lanskem letu spravili iz Neretve okrog 100.000 kubičnih metrov peska.

* Prilepska gimnazija zgorela. Te dni ponoči je začela v Prilepu v južni Srbiji gorati gimnazija. Požar se je širil s tako naglico, da je v četrte ure zgorela vsa streha. Preden so prispeli gasilci, je bilo v ognju že drugo in prvo nadstropje. Kljub gašenju je požar uničil vse poslopje z inventarjem vred. Gasilci so z veliko težavo rešili ognja sosednja poslopja.

* Popravljen krivica. Zagrebški »Jutarnji list« poroča iz Dubrovnika: V ponedeljek je dubrovniški škof dr. Carevič prejel od ministra za prosveto g. Čiriča pismo, v katerem minister odgovarja na škofovo pismo in pravi, da

je na željo dr. Careviča izdal odlok, s katerim se ponovno postavlja za profesorja realne gimnazije v Dubrovniku prof. Mladen Kaštelan. Prof. Kaštelan je Stojadinovičeva vlada odpustila zaradi tega, ker je pri volitvah 11. decembra glasoval za listo dr. Mačka. To je šele prva reparacija mnogih krivic, ki jih je napravil Stojadinovičev režim, a zlasti bivši trgovinski minister Kabalin, ki je iz istih razlogov odpustil dva profesorja dubrovniške trgovske akademije.

* Dva otroka izpostavila. Na ošesko policijo so ljudje privedli dve deklici, ki so ju našli na nekem kupu kamenja na cesti, ki vodi v Vinkovce. Starejši deklici je 5 let, mlajši pa komaj 1 leto. Starejša deklica pripoveduje, da ju je mati pripeljala v Osijek, potem pa ju je posadila na kup kamenja ter jima dejala, da ne bo več prišla ponju. Otroka sta pričela jokati in vzbudila pozornost pasantov, toda mati je že izginila. Starejša deklica je še povedala, da z materjo niso imeli stalnega bivališča, ampak da so hodile od vasi do vasi. Deklici so oddali v Dečji dom, za brezsrčno materjo pa poizveduje oblast.

* Še zmerom nasedajo ciganom. Kmetska Ivana Lajoša iz Čepina v Slavoniji so cigani na premeten način olajšali za 18.200 din. Decembra lanskega leta je na Lajošev voz prisel cigan Dušan Nikolić, kateremu se je kmet pritoževal, da je zadolžen in da ne ve, kako bi se rešil dolgova. Cigan mu je obljubil, da mu bo za 7500 din preskrbel 100.000 »Mačkovih novcev«, ki da veljajo več kakor dinarji. Cigan je Lajoša odpeljal v Osijeku k nekemu drugemu ciganu, ki »dela Mačkove novce«. Lahkoverni kmet je res nasedel ciganom, ki pa ga potem, ko jim je dal 7500 din, še niso pustili pri miru, nego so še vedno iz njega izvajali denar in ga tako oskodovali za skupno 18.200 din. Lajoš je šele sedaj spoznal, da so ga cigani goljufali, in prijavil vso zadevo oblastem.

* Preiskava o trojnem umoru v Hetinu, o katerem smo poročali pred kratkim, počasi napreduje. Preiskava se vodi v dveh smereh. Oblasti na eni strani sumijo, da so izvršili umor cigani iz maščevanja in so zaradi tega izdale tiralico za nekima ciganom, ki je pred letom dni kupil bolno kravo od Bukora in Bukoru tedaj zagrozil z osvetjo, ker mu ni hotel vrniti kupnine. Orožniki so zaprli nekaj ciganih prijateljev, na katerih obleki so našli sledove krvi. Cigani pa trdijo, da izvirajo krvavi madeži od tega, ker so nedavno krali svinje. Toda ugotovljeno je, da so cigani »klali« poginule prašiče, od katerih pa, kakor znano, ne teče kri. Na drugi strani pa sumi oblast Bukora samega, ker ne more dokazati, kje je bil tedaj, ko se je zgodil zločin nad njegovo ženo, svakinjo in taščo. Nadalje je ugotovljeno, da je bil zločin izvršen z njegovo lastno sekirjo, za katero nihče razen domačih ni vedel, kje se nahaja. Proti Bukoru govori tudi okolnost, da je njegova dveletna hčerka, ki je spala v isti sobi kakor vse tri umorjenke, ostala nedotaknjena. Ako bi cigani izvršili umor iz maščevanja, bi gotovo ubili tudi otroka. Po drugi strani pa mislijo oblasti, da so morda izvršili zločin cigani, toda po naročilu Bukore.

* Strahoten samomor zakoncev. Ko je v nedeljo zvečer odpeljal brzovlak iz Sibenika proti Zagrebu, sta se v bližini Šipada vrgli iz nenada pod kolesa lokomotive dve osebi. Strojevodja je čul strahoten krik, naka je spala v isti vlak. Pod kolesi lokomotive so našli dve strahotno izgnana trupla, od katerih je bilo eno moško, drugo žensko. Ker sta bili trupla strahotno razmesarjena in razkosani na prostoru, dolgem 40 metrov, so oblasti težko ugotovile identiteto mrtvecev. Naposled se je izkazalo, da sta bila samomorila 29 letni narednik Zvonimir Osterman in njegova 21 letna žena Matilda, s katero sta bila poročena šele 4 mesece. Zakaj sta se zakonca, o katerih vedo povedati, da sta bila v zakonu zelo srečna, odločila za ta obupni korak, še ni znano.

* Pokolj v družini. V Godočelju pri Beranah se je kmet Sejdo oženil z Nazijo, hčerko Zejta Muratovića. Nekaj let sta živela srečno, dokler se ni začela mlada žena ozirati za drugimi moškimi. Nastali so hudi prepiri. Nazija je končno pobegnila domov, kamor jo je Sejdo šel iskat in se z njo pobotal. Ko pa jo je hotel odpeljati domov, mu je to preprečila Nazijina mati, ki je hčerko stalno ščevala proti možu. Vroča kri je prišla sedaj do izraza. Najprej so padale žaljivke, kmalu nato pa klofute. Sejdo je prišel v neprijeten položaj. Proti njemu je stala bojevitata tašča, od njej tast in dva svaka. Vnelo se je klanje. Sejdo se je branil z nožem, napadalec pa so streljali. Sejdo pa se je nenadoma vrgel na tla in jih poklal z nožem. Ženina mati in en svak sta obležala mrtva, hudo ranjena pa sta tast in drugi svak. Sejdo je bil le lahko ranjen.

* Samomor Slovenke v Zagrebu. Predčerašnjim dopoldne ob 10 je v Zagrebu skočila iz 4. nadstropja neke hiše v Bijankinjevi ul. 50-letna šivilja Ana Spittau iz Maribora. Ženska je obležala na tlaku mrtva. Nesrečnica je v omenjeno hišo prinesla perilo, ki ga je sešila za neko odjemalko. Ko je perilo oddala, je nenadoma planila na balkon, od tam pa se pogrnala na ulico. Pri padcu si je razbila lobanjo, tako da je smrt nastopila v trenutku. Samomorilka je bila v zadnjem času nekoliko duševno zmešana.

* Zdravnik pred sodiščem. Pred poldrugim letom je bil zdravnik dr. Bogdan Lazarevič v Požarevu obtožen, da je zapeljal mlado deklico in ji pozneje odpravil plod. Obsojen je bil na šest mesecev zapora in na plačilo 15.000 din omenjeni deklici. Dr. Lazarevič se je proti sodbi pritožil. Kasarica je pritožbi ugodila, razveljavila sodbo in odredila novo sodno razpravo.

Velika tihotapska zadeva v Belgradu

Belgrajska policija je te dni razkrila nevarno tihotapsko tolpo, ki se je pečala s tihotapljenjem valut, deviz in čekov iz naše države v inozemstvo. Ti tihotapci, povečini židje mednarodnega kova, so po vsej državi, zlasti pa po južni Srbiji kupovali zlato, tuje valute in druge vrednosti višje kakor pa so bili tečaj na borzah, nato pa jih z dobičkom in brez državne kontrole prodajali v inozemstvo. Voditelj te tolpe je bil neki Emil Ciprut, baje državljani Irana (Perzija), ki živi stalno v Parizu. On je eden izmed tistih mednarodnih tihotapcev in sleparjev, ki potujejo po vsem svetu ter se v glavnem bavijo s podobnimi denarnimi kupčijami. V Jugoslavijo, ki se je tem mednarodnim tihotapcem zdela nekakšen Eldorado za ljudi njihove vrste, je Ciprut večkrat prihajal v Belgradu si je poiskal neko dekle, s katero se je »zaročil«, samo da je imel izgovor, čemu prihaja tolikokrat v Jugoslavijo in v Belgrad.

Ta Ciprutova črna borza je tako uspešno delovala, da je pričel na belgrajskem denarnem trgu kar primanjkovati tujih valut in deviz. Gospodarstvenikom se je zdelo čudno, kam gredo vse te vrednosti, ki ven-

dar morajo prihajati v državo. Šele policija je razkrila to uganko, ko je pričela nadzorovati Ciprutovo tolpo. Povprečno je ta tolpa kupovala čke in devize 30 do 40% dražje od borznega kurza. V zadnjih mesecih je samo zaradi te borze cena zlata v naši državi narastla od 27 na 70 din. Umevna je torej velika draginja, ki je v zadnjem času nastala, zlasti nekaterim tujim izdelkom. Ciprut se je v naši državi pojavil prvič 17. decembra 1937, zadnjič pa 5. februarja t. l.

Policija je Cipruta aretirala in ta je pri zaslišanju takoj priznal svoje počette. Policija je nato prišla več ljudi, med temi lastnika belgrajske menjalnice Ješo Anaša, posredovalca nekega Izaka Alkalaja, nekega Daniela Mansfelda, dalje nekega Hujima Miko-Koena in še nekaj drugih soudeležencev. Ko je policija napravila hišno preiskavo na stanovanjih in v pisarnah teh prebrisanih zločincev, je zaplenila ogromno množino tujih čekov in valut. Preiskava proti tem mednarodnim sleparjem in verižnikom še traja in vse napovedi pravijo, da bodo zapletene v to tihotapsko zadevo še nekatere znane osebnosti.

Ljubljana, 8. marca

Gledališče

Drama: Sreda, 8. marca: »Prevarac, Red Sreda. — Četrtek, 9. marca: »Upniki, na plan!« Red Četrtek. — Petek, 10. marca: Zaprtlo. (Generalka.) — Sobota, 11. marca: Ob 15: »Hlapec, Izven. Znižane cene. Ob 20: »Kaj je resnica, Premijera. Premijerski abonma.

Opera: Sreda, 8. marca: »Boheme, Gostuje gđ. Anita Mezetova. Izven. — Četrtek, 9. marca: »Frasquita, opereta, Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Petek, 10. marca: Zaprtlo.

Radio Ljubljana

Sreda, 8. marca: 12 Drobilž za drobilž (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Godba na pihala (plošče) — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: Glasbena zgodovina (g. dr. Ant. Dolinar) — 18.40 Angleško šolstvo (g. dr. Vinko Brumen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prenos opere iz ljubljanskega opernega gledališča: G. Puccini: La Boheme. Gostuje članica beograjske opere gđ. Anita Mezetova, v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi

Sreda, 8. marca: Belgrad: 1950 Violina — 20.20 Smetanova opera »Prodana nevesta« — Zagreb: 20 Ljubljana-Praga: 19.20 Zab. gl. — 20.30 Plesna glasba — 21.10 Filh. konc. — Solija: 19.45 Berliozovo »Faustovo pogubljenje« — Varšava: 19. Ork. konc. — 21 Chopinove skladbe — 21.30 Igra — 22 Amer. vokalni duet — Budimpešta: 19.30 Opera — 23 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Plesna gl. — 21 Opera »Pall de Mozzic« — Rim-Bari: 21 Igra, nato pianino — Florencia: 21.15 Simf. konc. — Dunaj: 19.30 Komična opera »Puščavnikov zvonček« — Berlin: 20.10 Koračnice — Königsberg: 21.10 Vojaška godba — Lipsko: 20.10 Kolonialna prireditve — 21 Weberjev večer — Köln: 20.10 Cirkus — Stuttgart: 20.10 Operetni koncert — 21.15 Komorna glasba. Monakovo: 20.10 Pfiznerjeve skladbe — Beromünster: 20.10 Jodlerji in ländlerji — Strassbourg: 20.30 Simf. koncert.

Prireditve in zabave

Za predstavo Stolne prosvete, ki bo v nedeljo zvečer ob 8 v frančiškanski dvorani, vlada v naših ljublj. krogih precejšnje zanimanje. Prijatelji Stolne prosvete že sedaj pridno segajo po vstopnicah, ker se pač zavedajo, da je ves čisti dohodek namenjen dvema najbližjima namenoma: kongresu Kristusa Kralja in za Slovenski prosvetni dom.

Slavni pianist Nikolaj Orlov je v poslednjih letih igral tudi mnogo radio-koncertov. Tako smo ga pogosto slišali po radiu iz Italije, pa tudi iz Poljske. Vsi njegovi koncerti, bodisi klavirski ali z orkestrom, so imeli ogromen uspeh. V Ljubljani bo nastopil edino v petek, dne 10. t. m. ob 20 v veliki dvorani Filharmonije.

Stanko Prek, naš koncertni kitarist, bo nastopil na samostojnem večeru v ponedeljek, 13. t. m. ob 20 v mali dvorani Filharmonije.

Predavanja

Šempetrsko prosvetno društvo vabi za drevo ob 20 na sklopično predavanje: Šempeter nekdanj in danes.

V društvu za pravno filozofijo in sociologijo v Ljubljani bo v četrtek 9. marca točno ob 18 v juridični seminarski dvorani na univerzi predaval g. prof. dr. A. Bilimović o temi »Indikativna in normativna vedca«.

Sodobna socialna zakonodaja v Bolgariji je naslov predavanja, ki bo v četrtek 9. t. m. ob pol 20 v dvorani Delavske zbornice.

Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Drevo ob dvajseti bo predaval dr. Svetozar Ilesić. Tema: »O geopolitiki«.

Društvo »Rejce malih živali«, Ljubljana, priredi drevo ob 8 v Društvenem domu, Karunova ulica 10, predavanje o oskrbi in prehrani kokoši, o valenju in o vzgoji piščancev.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Poizveževanja

Izgubil se je trikot znamke »Schauer« na Resljevi cesti. Najditelja prosimo, da trikot odda proti nagradi: Krekov trg 11/I.

Našel se je pred približno 20 dnevi na hodniku kirurškega oddelka kovčeg z razno vsebino. Izgubitelj naj se javi pri upravi policije (urad za najdeno stvar).

Anekdota

Francoški pesnik Alfred de Musset je nekoč sedel s svojimi prijatelji v neki pariški restavraciji. Pri tretji jedi je de Musset nenadoma vstal, se priklonil in skušal nato stoji jesti. Njegovi prijatelji so bili zelo iznenadeni. »Kaj je s teboj?« so ga vprašali. Alfred de Musset ni dal nobenega odgovora. Prišla sta natakar in poslovodja restavracije. »Ali je mogoče stol pretrd?« je vljudo vprašal poslovodja »Ne, ne,« je odgovoril pesnik, »ne stol, ampak kovač na krožniku.« — »Zakaj ste pa vendar vstali, spoštovani gospod,« vprašuje poslovodja. — »Veste,« je dejal Alfred de Musset nato, »jaz se vedno ravnam po starem pravilu: dvigni se pred starostjo.«

Stara gospa: »Ali bi ne bilo bolj enostavno, če bi vrvi prerežali z nožem?«

Ljubljana

Obvezna telesna vzgoja

V smislu zakona o obvezni telesni vzgoji je mestno poglavarstvo 1. marca pričelo izvajati pouk obvezne telesne vzgoje za vajence, torej za učence strokovnih nadaljevalnih šol, ki prebivajo v območju mesta Ljubljane.

Pouk je enkrat na teden in sicer po pouku v strokovnih nadaljevalnih šolah, v kolikor je to mogoče z ozirom na razporeditev po telovadnih prostorih. Obvezniki so razdeljeni na 20 oddelkov, posameznim oddelkom je pa dodeljenih povprečno po 40 vajencev. Tečajnih učiteljev, ki vodijo praktični pouk je 14. Za ta pouk so izbrani izkušeni delavci na športno telovadnem polju in hkrati večinoma rezervni člani. Teorijo bodo po potrebi poučevali strokovni predavatelji. Učna snov bo podajana v okviru programa, ki je predpisan po zakonu o obvezni telesni vzgoji.

Od 20. do 28. februarja je mestni fizik zdravniško pregledal in antropometrijsko izmeril obveznike, ki so bili v pretežni večini potrjeni za sposobne.

Pouk ima namen pripraviti moško mladino od 14. do dopolnjenega 20. leta za vojaško službo v telesnovzgojnem kakor tudi v pravem pogledu.

Po zakonu so občne dolžne, da izvedejo pouk v svojem delokrogu, trajati pa mora pouk vsaj poldrugo uro na teden. Mestna občina Ljubljana je uredila pouk v zvezi s strokovnimi nadaljevalnimi šolami, ker bodo na ta način obvezniki najmanj odtegnjeni svojemu poklicnemu delu. Učenci posameznih rezdov bodo določenega dne v tednu takoj po strokovni nadaljevalni šoli odšli v spremstvu tečajnega učitelja v telovadnico ali na telovadišče, kjer bo poldrugo uro praktični pouk. O obisku obveznikov bo točna evidenca, prav tako pa tudi o njih vedenju. Obvezniki, ki se bodo redno in z uspehom udeleževali pouka obvezne telesne vzgoje, dobe po končanem 20. letu izpričevalo, ki bo omogočilo olajšave pri obvezni službi v kadru, kakor to predvideva § 26 cit. zakona. Nasprotno pa navaja § 22 zakona o telesni vzgoji naslednje kazni: Obvezniki, ki kršijo določbe zakona o t. v. kaznuje na podlagi prijave tečajnega učitelja občinska upravna oblast I. stopnje z opomnikom, ukorom, za težje primere pa tudi z globo od 5 do 500 din ali z zaporom do 5 dni. Enako so kaznovani tudi njihovi starši, skrbniki in poslodajalci, v kolikor povzročajo, da se obvezniki ne udeležujejo tega pouka. Kdor javno ali na kakršenkoli drug način poziva k odporu ali neposlušnosti proti oblasti ali tečajnim učiteljem, je kaznovan z zaporom do enega leta. Kdor smeši oblasti ali uslužbenec pri opravljanju njih uradne dolžnosti po tem zakonu, je kaznovan z zaporom do 6 mesecev in z denarno kaznijo do 5000 din.

Pouk obvezne telesne vzgoje je poverjen v smislu zakona odseku za telesno vzgojo, ki je bil v ta namen osnovan že lani. Njegov delokrog je določen v »Pravilniku o telesni vzgoji na področju mestne občine Ljubljane«, navodila za delo pa mu daje poseben odbor za telesno vzgojo, ki je v njem 7 članov mestnega sveta. Odbor za telesno vzgojo je bil dal nalogo, da v okviru finančnih možnosti omogoči pouk obvezne telesne vzgoje na način, ki bo v korist vsem prizadetim. Vsak obveznik dobi na razpolago telovadno hlače in pred poukom tudi malico, namreč hleček polbelega kruha.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani pričakuje, da njegovo delo na polju obvezne vzgoje dobi v javnosti kljub začetnim težavam razumevanje in moralno podporo.

MODA 1939

predpisane za damske kostime, plašče in obleke barve, ki jih imamo vse na zalogi. Res leni, naj-novejši vzorci po konkurenčnih cenah pri

BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Pogreb gospe Tilke prof. dr. Šarabonove bo danes popoldne ob pol petih (ne ob štirih, kakor je bilo prvotno javljeno) izpred Zavetišča svetega Jožefa na Vidovdanski cesti 9.

1 Krščansko žensko društvo obvešča članice, da bo ogled Jugoslovanske tiskarne namesto v sredo v četrtek 9. t. m. Zbirališče ob 3 pred tiskarno. Po ogledu bo odborova seja. Za sredo pa vabimo k pogrebu umrle članice g. Tilke Šarabonove, ki bo ob pol 5 iz Zavetišča sv. Jožeta.

1 Električna zadruga v Sp. Šiški in zavetišče. Včerajšnje »Jutro« se je obregnilo tudi ob Vincencijevo konferenco v Sp. Šiški, češ da bo z denarjem, ki ga je že prejela na račun kupnine za Belektrično zadrugo v Sp. Šiški, zidala zavetišče za uboge v Japljevi ulici. To pa ni res, ker bo ta konferenca takoj, ko se stavbna sezona prične, zidala zavetišče za uboge v Sp. Šiški, za kar so predpriprave že v teku ter je prostor za stavbo samo kakor tudi za dnevno otroško zavetišče že kupljen. Izjavljamo, da se v »Jutru« navedena pooblastila za zidavo zavetišča v Japljevi ulici niso

poharala ter kaj takega do danes niti meni, niti g. Babniku, niti komu drugemu ni prišlo na misel razen vsevednemu Jutrovemu dopolnilu. — Za Vincencijevo konferenco sv. Frančiška v Šiški: Tone Malgaj, predsednik.

1 Mestni uradi v novih prostorih. Opozarjamo ponovno, da so danes, v sredo pričeli v novih prostorih v I. nadstropju kresije poslovati finančni oddelek mestnega poglavarstva, t. j. finančno pravni odsek, računovodstvo, blagajna in izvršilni odsek ter trošarinski oddelek mestnega poglavarstva s svojim upravnim in kontrolnim odsekom. Vhod k tem uradam je samo z Lingarjeve ulice št. 1.

Boljši oči
lažje delo in večja
sposobnost z pravilno
pomerjenimi očali

Zajec

LJUBLJANA
PASAJA
NEBOTIČNIKA

1 Lastniki prevoznih sredstev (konj, voz, avtomobilov itd.) ter vojaški obvezniki (rojeni v letih 1889—1918) se opozarjajo na priobčevanje vojaškega razporeda, ki bo v nedeljo, 12. t. m. točno ob 8 na Ambroževem trgu. Podrobnosti so razvidne z raglasa, ki je nalepljen po mestu.

Slanina in svinjsko meso

v sredo, 8. marca, in v soboto, 11. marca, v šolskem drevoredu zopet po

12 din kg

1 Poslopje meščanske šole na Viču je dozdano do prvega nadstropja, a telovadnico že pokrivajo. Ker nekatere licitacije za oddajo del niso uspele, bodo v ponedeljek, 13. marca, spet licitacije za razpisana steklarska dela, preračunana na 84.428 din, pečarska dela, preračunana na 75.765 din, elektrotehniška dela, preračunana na 33.710 din, umetnokamnoseška de-

la, preračunana na 350.395 din, slikarska dela, ki so preračunana na 34.435 din, plesarska dela, preračunana na 75.365 din, in za parketar-ska dela, ki so preračunana na 121.141 din. Razpisana so torej že vsa dela razen ključavničarskih, pozneje bo pa razpisana še notranja oprema in zavetišče proti plinskim napadom. Vse novo šolsko poslopje na Viču bo veljalo okrog štiri milijone in bo prihodnjo zimo že uporabno.

1 Delavska stanovanjska kolonija za Bežigradom zaradi lepega vremena prav naglo rase in je poslopje ob Lavričevi ulici že do I. nadstropja, drugo poslopje ob Kobariški ulici bo pa do kraja tedna doseglo višino I. nadstropja. Razpisana so že tudi nizarska dela, ki so za vse tri objekte preračunana na 304.588 din. Licitacija bo v soboto, 11. t. m. Kakor vemo, bo v novi delavski stanovanjski koloniji 48 čednih stanovanj, med obema poslojema pa še zavetišče za 64 otrok. Borza dela je za zidanje te prepotrebne stanovanjske kolonije dala mestni občini Ljubljani 3 milijone po-sojila po izredno ugodnih pogojih za 25 let po samo 2%.

1 Zaplenjeno blago. Na policijsko stražnico v Šubičevi ulici je prišel predvčeršnjim mlad fant, ki je povedal, da mu je neka ženska izročila 20 metrov kontenine, in sicer 13 m z modrimi črtami in okoli 8 m s svetlozelenimi črtami, ter mu naročila, naj odnese to blago h »Dolgemu mostu« na Viču. Fantu pa se je zdelo blago sumljivo in ga je zato prinesel na policijo. Policija je obdržala blago in fanta. Nedvomno je bilo blago kje ukradeno in sedaj policija poizveduje, kje in komu. Kdor blago pogreša, naj se zgasi na po-licijo.

1 Nepoholjšljivi Plajbes. Pred tedni smo poročali o predzmem vlomilcu Ivanu Plajbesu iz znane Zabkarjeve tolpe. Plajbesa se je namreč tedaj usmislilo sodišče in ga izpustilo na prosto. Še istega dne je Plajbes vlomil v neko stanovanje v Ulici na grad, toda so ga stanovalci zasačili, ujeli in izročili policiji. Plajbes je zopet moral na sodišče. Toda na sodišču je Plajbes znal tako sladko govoriti, da ga je sodišče dne 3. marca zopet izpustilo na prosto. Ze dne 4. marca pa je Plajbes vlomil v stanovanje Vida Guliča na Glin-cah in tam pokradel za najmanj 4000 din obleke. Včeraj zjutraj pa je zopet vlomil v Rožni dolini v stanovanje Petra Kotnika ter odnesel velik kovčeg obleke. Pred zastavljalnico, kamor je name-raval to obleko odnesti, ga je ustavil detektiv in ga aretirail. Pri tej priliki se je izkazalo, da je Plajbes že 8. aprila lanskega leta vlomil v stanovanje Marije Guzeljeve v Kljunovi ulici 8 in tam odnesel 3400 din gotovine. V ponedeljek po-poldne je skušal zopet vlomiti pri Guzeljevi, ki pa je bila slučajno bolna ter je ležala v postelji, tako da se vlomilec ni upal v stanovanje. Plajbes bo zopet romal na sodišče, ki ga po vsej verjetnosti tokrat ne bo izpustilo več.

Maribor

Orožniška žaloigra v Oplotnici

Odpušteni in zasledovani orožnik ustrelil svojega tovariša ter nato streljal na mater svoje ljubice

Maribor, 7. marca.

V Oplotnici se je sinoči okrog 7 odigrala sredi vasi žaloigra, ki je globoko pretresla vso okolico ter je spravila na noge obsežen orožniški aparat, ki sedaj zasleduje storilca. Ta žaloigra je imela svoj začetek pred 14 dnevi v Tepanju, kjer je streljal odpušteni orožnik Bajagić Milan na svojo izvoljenko trgovko Anico Žučko ter jo je ranil. Bajagić je do novembra lanskega leta služboval kot orožniški kaplar v Oplotnici ter se je tekom svoje službe spoznal s trgovko Anico Žučko v Tepanju. V novembru pa je bil Bajagić odpuščen ter se je preselil v Tepanje k Žučkovi, pri kateri je stanoval. Nameraval je Žučkovo poročiti. Zaradi ljubosumnosti in drugih vzrokov pa je prišlo med obema do sporov, ki so se končali tako, da je Bajagić v jezi potegnil samokres ter ustrelil na Žučkovo. Kroga-ja jo je samo oprasnila na glavi, vendar se je zgrudila nezavestna. Bajagić pa je, misleč, da jo je umrlil, po-begnil. 14 dni se je skrival po okolici Oplotnice, Te-panja in Konjic, orožniki pa so mu bili neprestano za petami ter so ga povsod iskali.

Sinoči je prišel Bajagić nenadoma v Oplotnico. Ustavil se je v gostini, odkoder je poslal pismo svo-jemu tovarišu orožniškemu kaplarju 30 letnemu Jo-vanu Jovkoviču. Oba sta bila doma iz istega kraja v Črni gori ter eta si bila prijatelja. V pismu je Bajagić prošil Jovkoviča za razgovor, toda samo pod po-go-jem, da pride kot prijatelj, ne pa kot orožnik ter mu dovoli svoboden odhod Jovkovič pa se je zavedal svoje službene dolžnosti, pa je sklenil porabiti priliko ter Bajagića prijeti. Prišel je v gostilno, kjer ga je čakal Bajagić. Oba sta se kratko pogovarjala, nakar sta stopila na cesto, kjer pa je Jovkovič Bajagiću nena-doma napovedal aretacijo ter ga je nato odgnal s seboj proti orožniški postaji. Na cesti se je ustavil ter kli-čal poveljnika postaje, naj pride ven in prevzame jet-nika. To priliko pa je porabil Bajagić, nenadoma je po-tegnil iz žepa samokres ter je oddal na Jovkoviča z bliskovito naglo dva strela. S prvim ga je zadel v

vrst, z drugim pa v glavo ter se je nesrečno smrtno zadet zgrudil na tla in v nekaj sekundah izdihnil. Ba-jagić pa se je takoj, ko je sprožil strela, obrnil ter zbežal iz Oplotnice. Bežal je naravnost proti Tepanju, kjer se je podal proti hiši svoje izvoljenke Ane Žučko. V hiši je bila luč ter je opazil skozi okno v sobi več ljudi. Oddal je skozi okno v hišo 8 strelav iz samo-kresa. Nepopisna panika je zavladala med onimi, ki so bili v sobi, poskrili so se po tleh, v kotih, pod mizo in postelo. Strelci so zadeli k sreči samo enkrat in sicer je bila ranjena mati Ane Žučkove v roko. Ko je iz-praznil samokres, se je Bajagić izgubil v noč. Pet mi-nut po njegovem odhodu je pribrela po cesti na ko-lesih že orožniška patrulja iz Oplotnice, ki je Baja-gića zasledovala, vendar ga ni mogla več dobiti. Da-ne je na nogah ves orožniški aparat konjiškega okra-ja, da bi nevarnega človeka izsledili. Zasledovanje vodi poveljnik orožniške čete v Ptuj kapetan Bevardi.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Ce Vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljše naravno mineralno vodo

ono z rdečimi srci.

Ce sami bolebate ali se ne počutite dobro, zahte-vajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

m Na današnjem prosvetnem ve-čerju ob 8 v dvorani na Aleksandrovi cesti bo predaval univ. prof. iz Ljubljane dr. Fr. Stele o »Umetnostnem bogastvu Slov. Štajerja«. Maribor-sko občinstvo vabimo, da se tega predavanja v obilnem številu udeleži.

m Proslava kanonizacije sv. Andreja Bobole bo v kapeli Srca Jezusovega dne 10., 11. in 12. marca s sledočim sporedom: v petek 10. marca ob 7 zvečer razkritje slike, govor in litanije; v soboto 11. marca ob pol 7 zjutraj sv. maša, zvečer ob 7 govor in litanije; v nedeljo 12. marca ob 9 dopol-dne slovesna sv. maša, zvečer ob 7 zaključna po-božnost z zahvalno pesmijo.

m Zbor mariborskih poštarjev. V nedeljo po-poldne so imeli člani mariborskega pododbor-a Združenja poštinih, telegrafskih in telefonskih zvaničnikov, služiteljev in dnevničarjev svoj redni ob-čni zbor. Predsednik Franjo Serbec je obširno pa-ročal o težavah, s katerimi se je mariborska orga-nizacija preteklo poslovno leto borila. Po odstopu prejšnjega odbora je dobila organizacija najprej komisarja ter se je novo vodstva šele 11. novem-bra izvolilo. Novi odbor se je energično lotil dela ter je v kratkem času napravil v red društveno go-spodarstvo. Ko je predsednik pododbor-a Serbec svoja izvaiana končal, je prevzel vodstvo občnega zbora predsednik centrale v Belgradu Ristič, kar je izzvalo pri članih proteste. Poklican je bil za-stopnik policije, da napravi red. Končno se se zbo-rovaleci sporazumeli, da je vodil zbor Ristič. Zbo-rovanje se je končalo s tajnimi volitvami, pri kate-rih je dobila večino glasov lista z Babičem kot novim predsednikom.

m Smrtna kosa. V bolnišnici je umrl 12-letni sin loveške paznika Anton Korošec. V Pre-šernovi ulici na Pobrežju je pokosila smrt komaj 22-letno ženo nastavljenca drž. žel. Avguštno Stravs. — V Belgrajski ulici 9 je umrl uradni drž. žel. v p. Anton Črepanj, star 66 let. Naj počivajo v miru!

Advokat FRANC SATLER

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

m Članice stolnega deklškega krožka I. imajo danes zvečer ob 7 svoj redni sestanek v običajnih prostorih. Pridite vse in točno!

m Nemški konzulat v Mariboru bo začel v najkrajšem času poslovati. V Mariboru se že mudi dosednji nemški konzul v Sarajevu g. Josip Sto-cke, ki se je preselil iz Sarajeva ter bo vodil novi mariborski konzulat. V Maribor prideta tudi dva uradnika in 1 uradnica, ki so bili do nedav-nega člani nemškega konzularnega zastopstva v Egru (Heb) v bivši češko-sudetski pokrajini.

m Skrbni in težave mariborskih krojačev. V Gambrovi dvorani je bil v ponedeljek občni zbor Združenja krojačev in sorodnih obrti. Predsednik Reicher je poročal o poslovanju v preteklem letu in zlasti podčrpal bojebo, ki jo vodi Združenje proti šušmarjem in zlasti proti mariborski kazni-nici. Vprašanje konkurence, ki jo mariborskim obrtnikom dela kaznilnica, ie na dnevnem redu vseh zborovanih mariborskih obrtnikov. Zato bi bil že skrajni čas, da bi država to vprašanje uredila in ugodila upravičenim zahtevam mariborskih obrt-nikov. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Reicher.

m Požar v sredini mesta je izbruhnil včeraj okrog 2 ponoči v leseni šupi na dvorišču hiše v Slovenski ulici 16, ki je last dr. Stora z Dunaja. V šupi je imel elektrotehnik Tichy spravljene le-šene zaboje in lesno volno. Zvečer je vajenec shranil v šupo tudi cev od peči za žaganje, v ka-teri je bilo nabrž še kaj tlečih ostankov žaganja, pa je tako nastal požar, katerega je prvi opazil plačilni natakar iz Zadruga drž. uslužbencev Lud-vik Franko in alarmiral policijsko stražnico. Ogenj je nato zajel še skladišče lesa in oglja, ki je last kleparja Uesarija v Gregorčičevi ulici 17 in je ogro-žal tudi že stanovanjsko hišo, ko so prispeli ga-silci ter nevarnost odstranili. Požar je povzročil precej škodo.

m Razprava proti razbojniški tolpi Kodra in Pintariča bo dne 29. marca pred tukajšnjim okrož-nim sodiščem. Vsega skupaj pride pred sodnike 17 obtožencev, obtožnica proti njim pa ima 32 tip-kanih strani.

Gledališče

Sreda 8. marca: Zaprtlo. — Četrtek 9. marca: »Pygmalion«. Premiera. Red B.

Celje

c Kdo bo novi celjski župan, to ne zanima samo celjskega občinstva, to posebno skrbí celj-sko »Novo dobo« in njen ožji krog, zato v svojem listu tolmači razna ugibanja, ki nastajajo zaradi imenovanja novega župana. Poročanje »Nove dobe« pa nam zaradi svojega lažno-tendenčnega poročan-ja vsiljuje misel, kakor da kdo v krogu »Nove dobe« hrepeni po županskem stočku. Morda boli ožji krog »Nove dobe«, da sam ne odloča pri ime-novanju novega celjskega župana. — Mariborski »Večernik« je pri svojem »preudarnem« poročilu hotel dokazati, zakaj g. Golgranc Konrad noče sprejeti županstva, češ da prevzema stalno več občinskih naročil. To je seveda temeljitost po-znanje naših zakonov in otipljiva in debela laž. Po zakonu občinski svetnik ne more sprejeti ni-kakih občinskih naročil in tako jih g. Golgranc tudi kot občinski svetnik ni dobil. Morda je pa to delo skupne združene slovenske opozicije v Celju, ki, kakor poroča ponedeljski »Večernik«, namerava nadaljevati pri volitvah započeto, a obupno in neuspešno delo.

c Koncert ljubljanske Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek, 13. t. m., sestoji iz treh delov. I. del je posvečen Antonu Lajovicu, II. del koncerta ob-sega Foersterjevo Ljubico, Adamčev zbor »Zabu-čale gore« in Koprčev »Ukrajinsko«. III. del začne z dr. Svabovo »Zdravo Marijo, sledijo Tom-čeve »Svatske« itd. Koncert bo prvovrsten dogo-dek za Celje, vstopnice so v predprodaji v knji-garni Gorjanc v Celju.

c Drž. kr. zaseda dece in mladine v Celju ima svoj redni občni zbor drevi ob 8 v mali dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim re-dom in volitvijo novega društvenega odbora.

c Franc Kolenc. V Rečici ob Savinji je v to-rek zjutraj umrl v 69. letu starosti veleposestnik in lesni industrijalec ter gostilničar gosp. Franc Kolenc. Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek ob pol 11 dopoldne po končani sv. maši zadušnici na farno pokopališče. Pokojni zapuščena žena in 5 sinov ter 2 hčerke.

c Kredita zadruga drž. uslužbencev je po-darila Dijaški kuhinji v Celju 100 din namesto vena na grob pokojne ge. Bervarjeve.

c Zadruga pot Janje Bervarjeve. Včeraj ob 5 popoldne so pokopali na okoliškem pokopališču pok. go. viš. sod. of. Janjo Bervarjevo. Kako pri-ljubljena je bila dobra in skrbna mati pri vseh, je pokazal pogreb, katerega se je udeležilo veliko Celjanov. Naj počiva v miru!

c V celjski bolnišnici je umrl 25-letni kro-jaški pomočnik brez stalnega bivališča J. Krašovic iz Celja.

c Iz zapora pobegnili. Na okrožnem sodišču v Celju so doživeli veliko presenečenje. V zaporih je prestajal svojo kazen 25-letni Bianco Rudolf, znan po velikih tatvinah v Rakuschem skladiš-ču v Celju. Pred letom dni ga je sodišče obso-dilo na 2 leti in pol robije. Po prestani kazni bi moral še tri leta delati v prisilni delavnici Skle-nil je, da bo skušal pobegniti, pa četudi ga to velja življenje. Posrečilo se mu je, da je vlomil v pazniško sobo. Na vse to se je dobro pripravil. S seboj je vzel ponarejen ključ, s katerim je od-klenil obojenko in tako odprl zamreženo okno. Skozi to okno je skočil iz I. nadstropja in srečno priletel na zemljo. Nato je preplezal zid in zbe-žal z jetniško obleko. Kmalu pa je jetniško obleko odložil. Obleko so že našli. Širijo se govorice, da je Bianco pobegnil proti jugu, da je pobegnil s pomočjo neke osebe in da je bilo vse to že prej dogovorjeno.

Huda nesreča pri Litiji

Ljubljana, 7. marca.

Danes popoldne se je v bližini Litije na že-lezniški progi pripetila huda nesreča. Skozi mali predor tik pri Kresnicah se je po službenih oprav-kih vozil po progi s kolesom 45-letni progovni nadzornik Franc Ranko, doma iz Graden pri Li-tiji. Nasproti mu je privozila železniška derezina, ki je Ranko ni opazil v predoru. derezina pa ni bila razsvetljena, ker pač nišče ni računal, da se bo derezina v kratkem predoru srečala s kakš-nim drugim vozilom. Derezina je Ranka butnila v stran. Ranko je obležal s hudimi poškodbami. Železničarji so ga naložili na derezino ter ga ta-koj odpeljali v Litijo, kjer je dobil ponesrečenec prvo pomoč. Iz Litije so telefonirali po ljubljans-ki reševalni avto, ki je ponesrečenca prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Stanje ponesrečenca je sicer resno, vendar pa k sreči ne smrtno nevarno.

Zavetišča proti bombnim napadom grade pridno v Angliji. Pred kratkim si je te podzemeljske stavbe ogledal tudi angleški kralj Jurij, ki ga vidimo na naši sliki, ko pravkar odhaja iz takega prostora.

KULTURNI OBZORNIK

Feliks Salten: Bambek

Prevel Vinko Lavrič, Mohorjeva knjižnica, zv. 103.

V zadnjem času je Mohorjeva založba izdala še tri knjige, o katerih še nismo poročali v našem listu, namreč izvrstne pravljice **Sonje Severjeve: »Palček Čevljarček«**, izvrstno kleno avtobiografsko kramljanje **Ivana Zorca: »Iz nižav in težav«**, ter prevod živalke knjižice **Feliksa Saltena: »Bambek«**. Dočim smo o prvih dveh knjigah poročali prihodnjič, naj danes predstavim samo zadnji prevod.

Saltenovo gozdno povest »Bambek« lahko smatramo za izrazito mladinsko povest, lahko pa tudi ne, kajti pisana je tako, da jo bo z užitkom bral tudi vsak odrasel, ki ljubi naravo in življenje v njej. Salten je namreč napisal prelepo povestico o srnjaku Bambku v razmerju do narave in do človeka ter je nekak »razvojni roman« od rojstva, in preko mladih, neizkušenih let do zrelega gledanja na svet, ko suvereno obvlada svoj položaj. Kot se vsak razvojni roman začne z rojstvom junaka, tako je tudi Salten začel svojo gozdno idilo z rojstvom srnjaka Bambka in njegovimi prvimi vtisi. In potem gre stvar naprej: raste suverenega starega srnjaka Klateža, živo srnjaško mrdrost in izkušnost, nekakšni pravljčni »deus ex machina« v povesti, ki se pojavi ob veliki nevarnosti, ter s svojo mrdrostjo rešuje svojega ljubljence iz nevarnosti. Najmočnejša so poglavja, ko živali sluti bližino Njega, ki je strah živali, človeka, in gotovo je najbolj razgiban dramatičen opis lovškega pogona na srne v zgodnji zimi, ko četo obkolijo lovci in pade v boju tudi Bambkova mati, njegov drug pa postane živ plen. Napeti so prizori, ko zajeti srnjček Pip uide iz človekovih rok,

ves poln hvale do njega, ki ga je hranil in redil, pa v preveliki domačnosti in zaupanju gre Njemu naoproti, ki ga seveda ubije. Prav tako močan je tudi eden zadnjih prizorov, ko Bambek, zadet od krogle in preganjan po psu, že ves izmučen lega v onemogoč, pa ga reši Klatež, ki v krogotoku zmeša sledi zasledovalcem. Vsi ti prizori so povezani s polnimi podobami gozda in gozdnih živali, ki se med seboj sporazumevajo v svoji govorici, ki je nam nerazumljiva, ki pa jo je Salten lepo ujel jo razložil svojim bralcem. Kakor je preganjanje slabjega po močnejšem, po človeku, ves čas nekaka rdeča nit v povesti, je konec tudi vzgojno zaključen: ob mrtvem divjem lovcu, ki ga je ubil človek, spozna tudi Bambek, da človek ni vsemogočen, da je še nekdo nad njim, ki tudi njemu pošilja smrt. In ko tako spozna v svoji pameti skrivnosti življenja in smrti ter ob Klateževi previdnosti srnjaško mrdrost, postane po njegovi smrti njegov naslednik — modrijan gozda, ki naj novi rod vodi v mrdrost preteklosti. Ta je prevzel vlogo samostojnega samotarca modrijana Klateža ter se konec povestice konča s istim prizorom kot začetek: Bambek se pojavi pri navorojenčku, ga izbere za svojega ljubljence ter se mu postavi za zaščitnika. Tako je Bambek Klatež in mladiček novi Bambek. Zgodba se v krogu nadaljuje.

To je snov povestice, ki ne vpliva toliko s svojimi zgodbami, kolikor s svežostjo opisov narave in polnostjo gozdnega življenja. Tako lepih živalskih povesti smo malo brali v slovenskih prevodih. Zato pravim, da lahko knjižnica smatramo prav tako za odlično mladinsko berilo, kakor za odlično povest za odrasle, vsekakor za lepo umetnino. Priporočamo jo vsem, saj je postala v svetu ena najbolj priljubljenih živalskih povesti in bo še bolj zaslovela, ko bo znani izumitelj Mickey miške, častni doktor Disney, narisal za film fantastične slike k tej povestici, ki je po Sneguljici in njegovem programu. In kdo bi je ne želel poznati že prej?

Anita Mezetova gostuje drevi v operi

Gospa Anita Mezetova, ki gostuje drevi v opernem gledališču z Mimi v »Bohemu«, je osvojila ves Beograd s svojim nežnim lirskim sopranom. Prav posebno je prišel do veljave v vlogi gospe Metuljke. Karakteristična ljubečost v glasu gospe Mezetove, pišejo beograjski listi, je dajala lirskim scenam posebno barvo in izraz, v tragičnih momentih pa je postal njen glas temnejši, težji in bolečnejši. Vsi obiskovalci naše opere bodo uživali drevi v gledališču, ko bodo ugotovili, kako lepo je napredovala naša marljiva slovenska umetnica.

Kulturna značilnost

zadnjih dob italijanskega naroda je, da skuša iz bogastva svojega kulturnega kroga nuditi sosednim narodom najboljše. Tako »kulturno prodiranje« se zlasti javlja v smeri na vzhod. Že večkrat je bilo poudarjeno, da je treba kulturno oplajanje medsebojno razumeti — ker to je temelj elcheremu politično-gospodarskemu sožitju.

Te misli so bile ponovno izražene ob razstavi italijanske knjige in drugih umetnostnih razstavah v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in drugod. Priznati je treba, da Italija od svoje strani veliko stori in to tudi uradno, s državnim denarjem.

Bodita tu omenjena poleg številnih drugih še dva zavoda, ki imata namen seznanjati sosedne narode z italijansko kulturo. To je predvsem že pred skoraj pol stoletjem ustanovljena družba »Dante Alighieri«. Spčetka je bila literarni krožek ljubiteljev nesmrtnega pesnika. Brž pa je prevzel nalogo širiti italijanskega duha. To delo vrši z ustanavljanjem šol, stolic za italijanski jezik in slovaštva, s prirejanjem razstav in koncertov. Družba se je močno razvila. Iz poročila, ki ga je podal njen predsednik Feliciano Mussolinij letos ob začetku leta, povzemamo, da je število družinskih udov poskočilo od 370.214 v letu 1934 na 839.880 v začetku letošnjega leta. »Dante Alighieri« ima v domovini 350 »sekcij«, v inozemstvu že 200 (celo v Avstraliji in Oceaniji). Število slednjih bodo zlasti letos, ko družba obhaja svojo pidesetletnico, pomnožili. Vlada je ob tej priliki obljubila družbi izdatno podporo, zlasti ker ve, da ni majhna za sluga teh kulturnih žarišč tudi za politično veljavo nove Italije.

Letos se je ustanovila še druga družba imenovana po enem italijanskem pesniku. To je družba za gojitve študija o pesniku Leopardiju. Ustanovljena je z uradno podporo. Dočim ima prva namen izžarevati italijansko kulturo med sosedne, bo Leopardijeva družba ekušala doma povzdigniti ponos nad tem slavim sinom. Saj je bil Jakob Leopardi (1798—1838) najbolj vroč pevec domovinske ljubezni. Družba bo vsakih pet let razpisala velike nagrade za »Leopardiana«, ustanovila bo muzej, posebno glasilo in na firenski univerzi dvestoleten tečaj. Ta bo prav posebno namenjen inozemcem. Za letošnje dvestoletnico smrti so 22. februarja v Neaplju slovesno prenesli pesnikovo truplo v posebno grobnico poleg Vergila. Akademik Pappini pa je v navdušenem govoru orisal Leopardija kot pesnika »mlade in večne Italije«.

Nehote se človek vpraša, kako je pa drugod, kako je pri nas v tem pogledu. Malo bo moč po-

kazati od lastnega kulturnega enovanja, pa čeprav je po svoje prav tako raznovrstno in bogato, če bo vse prepričano zasebni pobudi. Tudi v tem se lahko marsikaj učimo od sosednjega italijanskega naroda.

Nove knjige v januarju

(Objavlja prof. N. Kureč.)

Blažič Fr.: Trije spevi za pepeleno na pepelnico in trije spevi za odhod na cvetno nedeljo. (Dopolnilo k zbirki »Obredni spevi za svečnice, pepelnico, cvetno nedeljo in veliki petek«.) Za mešani zbor zložil... — Ljubljana: samozaložba. 1939. 5 str. Broš 6 din.

Cosindine Daniel, p. D. J.: Jasnine. Prev. Karmel na Selu. — Ljubljana: zal. Karmel na Selu. B. l. 1939. 68 str. Broš 5, vez. 10 din.

Koledar Zveze slovenskih obrtnikov za navadno leto 1939. — Ljubljana: zal. Zveza slovenskih obrtnikov. 1939. 163 str. Vez. 12 din.

Korinčnik Griša: Na razpotju. — Ljubljana: samozaložba. 1939. 75 str. Vez. 20 din.

Mal Josip: Probleme aus der Frühgeschichte der Slovenen. — Ljubljana: Nova založba. 1939. 175 str. Vez. 60 din.

Mal Josip dr.: Vodnik po ljubljanskem mestnem muzeju. — Ljubljana: Nova založba. 1939. 25 str. Broš 3 din.

Ordar Alojzij dr.: Katekizem Katoliške akcije z razlago. — Ljubljana: Katoliška akcija. 1939. 123 str. (= KA v Sloveniji IV.)

Oražem Janez: Naša župnija. Življenje a cerkvi po župniji. — Ljubljana: zal. »Božji vrelci«. 1939. 103 str. Kart. 24, vez. 32, z zl. o. 35 din.

Pibrovce Leo: Pouk branja po globalni metodi. — Ljubljana: samozaložba. 1939. 75 str. Broširana 15 din.

Sajovic Rudolf dr.: Civilni pravdni postopnik a kratkimi pojasnili. Priredil... — Ljubljana: Blaznik. 1939. 757 str.

Sveti zakon. — Ljubljana: Salez. založba. 1939. 32 str. (= Knjižice 124.) Broš 1 din.

Solar Jakob: Kaj je za našo ljudsko povestjo? — Celje: Družba sv. Mohorja. 1939. 30 str. Broš 4 din.

Turk Josip dr.: Poti in cilji sholastike. — Ljubljana: Katoliška akcija. 1939. 224 str. (= Naša pot VII.)

Uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah. — Ljubljana: zal. Oblastni odbor Zdrženja vojnih invalidov. 1939. 63 str. (= pon. iz Službenega lista kr. banke uprave dravske banovine.) Broš 8 din.

Vurnik Matej: Kristusu Kralju ljubezni. Devet pesmi za mešani in moški zbor. — Ljubljana: samozaložba. 1939. 10 str. Broš 8 din.

(Založniki in avtorji, katerih del, izišlih v teku meseca januarja 1939, v gornjem seznamu ni, se vljudno naprošajo, da to javijo prof. Niku Kureču, Ljubljana, Zarnikova ulica 16. Zadošča dopisnica.)

Nove knjige v februarju

Dr. Josip Mal: Probleme der Frühgeschichte der Slovenen, broš. 60, vez. 72 din.

Dr. Fr. Jaklič, Svetla pot II. izdaja, vez. 48 din. Dolžan Franc, Botanika za 1. in 2. razred sred. šol, 48 din.

Dr. A. Brilej, Priročnik za planince, broš. 14, vez. 20 din.

Kronika slovenskih mest 1938, štev. 4, 30 din. Vombberger, Na bregovih Bistrice, 32 din.

Golob France, Nmač čez Izaro, 18 izvrstnih lesorezov, 150 din.

Hugo Victor, Izbor poezij, broš. 15 din.

Dr. Pavle Blaznik, Naselitev Slovencev, 6 din.

Zupančič inž. Ivo, Vinske bolezni in napake, 8 din. Izseljeniški zbornik 1938, 20 din.

Statistični pregled šolstva in prosvete dravske banovine 1937-38, 30 din.

Riemmiel, Habakuk, povest, 11 din.

Dr. Jože Mihalek, Trgovinstvo, vez. 80 din.

Vazov Ivan, Pod jarmom, roman, I. del, vez. 55 din. Seigersmied J., Pojditte k Jožetu, vijolice za mesec marec, broš. 10, vez. 15 din.

A. V. Isačenko, Narečje vase Sele na Rožu, broš. 60 din.

Vse knjige se dobe tudi v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

Izšel je Katalog moderne umetnosti muzeja princepa Pavla, pripravil ga je dr. Milan Kašanin. Reproduciranje so sledeče slike slovenskih umetnikov: Grohar (Na paši), Sternern (Citajoča), Jakopič (Breeze). Med koloriranimi reprodukcijami Slovenci nismo zastopani. Izideta še dva podobna kataloga za stari in srednji vek. Prvi katalog stane 60 din.

Podrobnosti o nesreči nemškega letala

(K našemu včerajšnjemu poročilu.)

Nica, 7. marca.

V gorah blizu Nice so našli ostanke nekega nemškega letala. V bližini razvalin so našli 10 silno nakaženih trupel. Razvaline letala je našla vojaška patrulja in sicer na Couillotte prelazu, na južnem pobočju Morskih Alp. Stroj letala je ob nesreči vrglo 75 metrov proč od ostalih razvalin. Po poizvedbah se je ugotovilo, da gre za nemško letalo, ki bi 25. februarja imelo pristati v Zenevi. Veliko vojaških patrulj je bilo že poslanih v gore, ker letalo ob napovedanem času ni pristalo, toda vse so se vrnilo brez uspeha; o letalu ni bilo nobenega sledu. Sedaj ga je našla smučarska patrulja alpskega polka.

Preiskava na licu mesta je ugotovila, da je letalo nenadoma zašlo v hud snežni metež, ki ga je zgrabil v vrtnec in treščil v skale. Letalo je že preletelo prelaz Compess in je bilo v bližini vrha Pepouiry, kjer se je zgodila nesreča. Stroj je udaril v hrib kake štiri metre pod vrhom, torej le malenkost, pa bi tudi ta vrh srečno preletel. V skalah se pozna, da jih je bilo nekaj pred kratkim s silo odkrušenih in so se skotalile v dolino. Kolesje se je pri nesreči odtrgalo od trupa, prav tako tudi stroj. Trup letala je ves pogorel. V letalu je bilo 11 oseb in sicer 10 moških in neka mlajša gospodična, vendar doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, kdo so, ker so trupla vsa ožgana in silno trdno zgneten v zoglele razvaline letala. Med pol ožganimi papirji, ki so jih še našli med razvalinami, je tudi nekaj nemških brošur, ki popisujejo stroje. Našli so tudi nekaj razglednic Berlina. Letalo je bilo tipa Junkers in je obratovalo na progi Palma—Malorca—Nemčija. Domnevajo, da se je nesreča zgodila 24. februarja ob tridesrt

na 10 dopoldne, ker se je ob tem času ustavila zapetna ura na roki nekega potnika. Ozemlje, nad katerim se je nesreča zgodila, spada v vojaško področje in ga civilna letala ne smejo preleteti.

Ko je bil grof Ciano v Varšavi

je žena poljskega zunanjega ministra, Jadwiga Beck, ženi italijanskega zunanjega ministra, Edi Ciano, priredila v neki restavraciji družaben zajtrk. Na sliki od leve na desno: ga. Eda Ciano, ga. Jadwiga Beck ob vstopu v restavracijo, ko natakarcia italijanskemu gostu nudi kruh s soljo.

ŠPORT

Kaj bo v Planici

V dneh od 12. do 19. t. m. bo v naši Planici teden smučskih skokov in poletov.

Ze 12. se bo pričelo — saj pridejo te dni že inozemski tekmovalci v Planico — na trening. Seveda tudi domači.

12. marca 1939

bo na 65 metrski skakalnici ob železniški progi tekmovalci v smučskih skokih za zvezno prvenstvo 1938-1939 z mednarodno udeležbo. — Mednarodna udeležba? Prva svetovna velesila v skokih: Nemčija, in tretja: Poljska. Druga, Norveška, že nekaj let sem negira Planico, čeprav je bila njen prvi gost! — In imena? — Bradl, Maruszar, Wiedemann, Höll, Marr v družbi najboljših nemških, poljskih in jugoslovanskih skakalcev!

13.—18. marca 1939.

Visoka šola smučskih skakalcev: študij poletov na veliki, stometrski skakalnici. Ne morda lov za rekordi ali senzacijami — znanstveno, borba, teoretično delo! — Proučevanje nove smučarske discipline: smučskih poletov!

19. marca 1939.

Planiški praznik. Objava rezultatov študija smučskih poletov javnosti: demonstriranje nove smučske discipline na mamutski letalnici. Brez sodnikov, brez točk, brez placementov in daril. Vsak gledalec bo zase sodnik!

Bradlov praznik.

Bradl je začel navzgor usmerjeno pot svoje kariere v Planici. K njegovemu prvemu uspehu v Planici je svet prisluhnul; v Planici je postavil dvakrat absolutni svetovni rekord 101 m leta 1936 in 107 m leta 1938. Letos je v Zakopanem postal oficialni svetovni prvak, 19. marca, ko bo znanom 107 m morda še pomaknil navzgor, praznuje svetovni prvak in absolutni dolžinski rekord v smučskem skoku, Josef Bradl, v Planici svoj god!

Razpis

mednarodnega zveznega prvenstva v skokih v Planici 12. marca 1939.

Jugoslovanska zimskošportna zveza razpisuje zvezno prvenstvo v skokih z mednarodno udeležbo po § 2. I.W.O. v Planici na 65 metrski skakalnici na dan 12. marca 1939. Pričetek tekmovalca ob 10.30. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSZ in FIS-e. Tekmujejo lahko vsi pri naši Zvezi verificirani tekmovalci, ki nimajo štartne zabrane. — Tekmovanje je odprto za vse inozemske tekmovalce, ki so verificirani za zveze, priključene FIS-i in se pravilno prijavljajo potom svoje zveze.

Prijavnine ni. Prijave je poslati na naslov: Jugoslovanska zimskošportna zveza, Ljubljana, Tyrševa cesta 1-IV., do petka zvečer do 18. Zrebanje bo v soboto zvečer v Planici v domu Ilirije. K zrebanju imajo pravico dostopa vsi zastopniki klubov ter zastopniki inozemskih zvez.

Vsak tekmovalce tekmuje na lastno odgovornost. Skakalnica je od danes naprej odprta za trening do vključno sobote dopoldne, v soboto popoldne je skakalnica zaprta in trening na njej ni dopusten.

Zvezni prvak postane le jugoslovanski državljani. Zvezno prvenstvo se ocenjuje ločeno od mednarodne tekme v skokih.

Imena pokroviteljev in vodstva tekme ter darila se objavi kasneje. Po potrebi se bodo objavile tudi še dopolnitve ali izpremembe tega razpisa.

Po športnem svetu

V Holmenkolnu je zmagal Šved Erikson in Norvežan Hoffsbakken

Ob veliki napetosti so bili v Holmenkolnu smučarski skoki, pri katerih je v samostojni disciplini zmagal Šved Sven Erikson z 226 točkami pri dveh skokih, katera je potegnil na 62 m. Naslednja mesta so zasedli Norvežani. Birger Ruud je prišel šele na četrto mesto.

V skokih za kombinacijo je zmagal Norvežan Skinnarland z 216,3 točke. Skočil je 57 in 55 metrov daleč. V kombinaciji pa je bil prvi Norvežan Hoffsbakken z znanko 437,50. Svetovni prvak iz Zakopane, Berauer, je šele na 31. mestu. Pri juniorskih solo-skokih je zmagal Norvežan Absjörn Ruud z 229,0 t. Skočil je 57,5 in 58,5 m daleč. Ta Ruud je bil že lansko leto prvak v skokih.

Podrobni rezultati: Solo-skoki: Sven Erikson (Švedska) 226,0 t., 62,62 m; 2. Wahlberg (Norveška) 225,7 t., 62 in 60 m; 3. Myrha (Norveška) 225,3 točke, 59 in 58,5 m; 4. Birger Ruud (Norveška)

224,9 t., 56,5 in 60 m. Najboljši Nemec, Marr, je prišel šele na 14. mesto.

Klasifika kombinacija: 1. Hoffsbakken (Norveška) 437,50 t.; 2. Skinnarland (Norveška) 437,30 t.; 3. Odden (Norveška) 435,30 t.; 4. Westberg (Švedska) 418,30 t. Najboljši Nemec Willi Bogner je bil na 8. mestu s 402,61 točke.

Na teh tekmah so se Norvežani, če izvzamemo solo-skoke, katere je gledalo 70.000 ljudi, temeljito revanžirali za svoje neuspehe v Zakopanem.

Medmestni dvboj boksarjev Dunaj : Varšava

V Varšavi je bil v nedeljo medmestni dvboj boksarjev Varšave in Dunaja, katerega so izvojevali Poljaki s 15:3 v svojo korist. Zmaga Poljakov, ki se je odigrala pred 3000 gledalci, je bila prepričevalna.

Izbirne tekme nemških telovadcev za dvboj z Madžarsko

V nedeljo so imeli v Monakovem nemški telovadci svoje izbirne tekme za dvboj, ki bo dne 19. marca z Madžarsko. Tekmovali so na vseh štirih glavnih orodjih, prosti vaje in skoku čez konja. Vseh tekmovalcev, ki so bili pripuščeni k tej izbiri, je bilo 11, in so pokazali po poročilih strokovnih listov stvari, ki se jih ne vidi zlepa, in pravijo Nemci, da gredo mirno v borbo z Madžari. Prvih osem mest so zasedli naslednji možje: W. Stadel, Stangl, K. Stadel, Müller, Krötzech, Friedrich, Wurm in Vollz. Olimpijski zmagovalce Schwarzmann ni bil navzoč pri teh tekmah, ker je bil kot poročnik na vojaškem smučarskem tečaju.

Zagreški Marathon v Genovi

Študentska reprezentanca Italije je premagala v Genovi zagreški Maraton v hokeju z rezultatom 3:0 (0:0).

Lahkoatletski termini v Mariboru

12. marca. Prireditelj SK Železničar - cross-country za sprinterje, skakalce in metalece.

20. marca. M. O. L. A. P. - cross-country za prvenstvo Maribora.

2. aprila. J. A. S. - cross-country za državno prvenstvo.

23. aprila. SK Železničar - seniorski otvoritveni meeting (medklubski).

30. aprila. SK Železničar - juniorski otvoritveni meeting (medklubski A. B. C. mlad.).

7. maja. SSK Maraton - seniorski meeting.

21. maja. SK Železničar - juniorski višeboji (medklubski).

3. junija. SK Železničar - seniorski spec. višeboji.

11. junija. SK Rapid - juniorski meeting.

17. in 18. junija. M. O. L. A. P. - desetboj za prvenstvo Maribora.

2. julija. J. A. Z. - izločilno klubsko prvenstvo.

16. julija. J. A. Z. - I. del državnega prvenstva.

28., 29., 30. julija. M. O. L. A. P. - prvenstvo podincev — (mariborsko).

6. avgusta. J. A. Z. - finalno klubsko prvenstvo.

30. avgusta. M. O. L. A. P. - Stajerska - dravska banovina.

2. ali 10. sept. J. A. Z. - II. del drž. prvenstva.

3. sept. SK Rapid - seniorski meeting.

10. sept. SSK Maraton - medklubski match.

17. sept. Železničar - seniorski meeting, zaključni.

1. oktober. SK Železničar - cross-country.

15. oktober. SSK Maraton - pohorski tek.

29. oktober. SK Rapid - cross-country.

Predvidoma se bodo vršile balkeanske igre med 1. in 10. oktobrom v Atenah.

Razpis

propagandnega cross-countryja, ki ga priredi SK Železničar v Mariboru dne 12. marca ob 10 na svojem stadionu za seniore in mladince. Proga za seniore je dolga cca 2500 m, za mladince cca 1700 m. Tekmovanje bo na odprtem terenu. Krog znaša cca 800 m. Start in cilj na stadionu. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so vključeni v JAZ-I. Prijave je poslati na naslov: SK Železničar, delavnice državnih železnic v Mariboru, najpozneje do 11. marca 1939 ob 12. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JAZ-e.

Snežne razmere

Poročilo Tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSZ 7. marca 1939

Rateče-Planica 570 m: 0, oblačno, 20 cm snega, južen, skakalnice uporabne.

Planica-Stana 930 m: 0, oblačno, 30 cm snega, južen.

Peč-Petelinjek 1440 m: 0, oblačno, osončno 35 cm snega, južen.

Paberki iz naše prosvetne politike

Nabrani iz tiskanega poročila prosvetnega ministra

V glavnem smo podatke iz ministrovega poročila že prinesli. Danes naj navedemo zgolj nekaj važnejših podatkov:

Letos je bilo v naši državi vsega skupaj 8727 ljudskih šol s 25.754 oddelki in 426 otroških vrtec z 582 oddelki. Otroci so bili v tem času v ljudskih šolah 1.478.790, v vrtec pa 29.374. Učiteljev je bilo skupaj s kateheti na ljudskih šolah 31.598 (17.307 moških in 14.286 žensk).

Mešarskih šol je bilo v državi 235, izmed katerih so bile 204 državne. Učencev v teh šolah je bilo 44.001. Največ mešarskih šol je v dravski in savski banovini, v vsaki namreč po 50. Najmanj pa jih je v moravski banovini, kjer jih je le 5. V vardski banovini jih je 11, v vrbaski in zetski jih je po 17. Največ učencev imajo mešarske šole v savski banovini, kjer jih je 10.584, v dravski jih je 10.403, v donavski 8905, najmanj jih je v moravski banovini, kjer jih je 644 hodi v mešarske šole.

Važno vprašanje srednjih šol

Minister navaja, da je naval na srednje šole, gimnazije zaradi tega tako velik, ker se starši še niso navadili na srednje strokovne in mešarske šole. Zato je število gimnazijev letos znova naraslo za 9729 dijakov, kar je povzročilo potrebo, da se število oddelkov poveča za 200.

Državnih popolnih gimnazij je danes 129, in sicer 20 ženskih ter 29 moških in 80 mešanih. Nepopolnih gimnazij je 44, med temi 4 ženske in 40 mešanih. Samoupravnih gimnazij je 13, zasebnih pa 19, med temi 4 ženske, 13 moških in 2 mešani. Vseh gimnazij je v državi 205. Dijakov v teh gimnazijah je bilo letos 127.506, in sicer 83.346 moških in 44.160 žensk.

V Belgradu je vsega skupaj 20 srednjih šol, od katerih jih je 15 v državnih poslopih, pet pa jih je v najetih zasebnih hišah. — Po banovinah ima največ gimnazij savska banovina, ki jih ima 40, donavska 30, dravska 14, primorska 13, najmanj pa jih ima zetska, le 6. Največ dijakov imajo gimnazije v savski banovini, namreč 24.294, v donavski banovini je 18.554 gimnazijcev, v dravski banovini 11.901, v primorski 6374, najmanj pa v vrbaski, kjer jih je le 3005.

Po številu prebivalstva pa je stvar taka: v zetski banovini pride ena gimnazija na 46.249 prebivalcev, v dravski banovini pride ena gimnazija na 63.566 prebivalcev, v savski na 67.579, v primorski na 69.292, v vardski na 75.009, v donavski na 79.583, v moravski na 84.478, v drinski na 102.058, a v vrbaski na 172.727 prebivalcev. Največ prebivalcev pride na ena gimnazija v vrbaski in drinski banovini, najmanj pa v zetski.

Novih gimnazijskih poslopij je bilo od prevrata zgrajenih v savski banovini 10, v donavski 9, v zetski 8, v moravski 8, v vardski 8, v primorski 4, v drinski 4, v vrbaski banovini 1 in v dravski banovini tudi le ena nova gimnazija.

Naše univerze

Belgrajska univerza ima te fakultete: pravno s 4000 slušatelji, filozofsko s 1102 slušatelji, medicinska 1152, tehniška 1444, bogoslovna 843, kmetijsko-gozdarska 586, veterinarska 328. — Skupaj torej šteje belgrajska univerza 8955 dijakov.

Zagrebska univerza ima na pravni fakulteti 1132 dijakov, na filozofski 1258, na medicinski 921, tehniški 776, na bogoslovni 800, na kmetijsko-gozdarski 593, na veterinarski 404 dijakov. — Skupaj torej 5834 dijakov, 173 več kot lani.

Naše osrednje ognjišče:

»Slovenski dom«
naloga letošnjega leta!

Škofja Loka

Ben Hur v Škofji Loki. Kino Društveni dom bo ta film predvajal od petka, 10. marca do nedelje zvečer. Predstave bodo v petek in soboto zvečer ob 8, v nedeljo ob 5 in 8. Ker je glavna vsebina filma o Kristusovem trpljenju, bo ena predstava v nedeljo dopoldne ob pol 10 (za oddaljene vasi), ena pa ob 2 popoldne za obiskovalce iz zunanjih župnij.

Ptuj

Redni letni občni zbor krajevnega protituberkulozne lige v Ptuju bo v soboto, dne 18. marca 1939 ob 16 popoldne v sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ptuj u z običajnim dnevnim redom.

Ljubljanska univerza ima na pravni fakulteti 678, na filozofski 420, na medicinski 172, na tehniški 500, na bogoslovni 195 vpisanih dijakov. — Vsega skupaj jih je na ljubljanski univerzi 1965 ali 92 več kot lani.

Na filozofski fakulteti v Skopju je vpisanih 164 dijakov, 8 več kot lani.

Na pravni fakulteti v Subotici je bilo vpisanih 501 dijak, za 24 manj kot lani.

Ženske na univerzah: Medtem ko je lansko leto bilo na univerzah vsega skupaj 12.942 moških in 3116 žensk, je letos 13.546 moških in 3422 žensk. Moških je za 605 več kot lani, žensk pa 306 več.

Novi zavodi na univerzah: Dokončuje se zdaj v Belgradu otroška klinika, poslopje pravne fakultete, strojni laboratorij itd. v Ljubljani se dokončuje vseučiliška knjižnica, dokončujejo se načrti za strojni oddelek tehniške fakultete v Ljubljani in je licitacija že bila. Sedaj prihajajo na vrsto načrti za akademske mize v Ljubljani in Zagrebu.

Gledališča

Ker je belgrajskemu gledališču odobren nov kredit 1 milijona dinarjev za osebje zbora in orkestra, je bilo tudi zagrebškemu gledališču dovoljeno povečanje za 701.233 din, ljubljanskemu pa 561.034 dni. Ta denar se bo porabil za osebje, bodisi za nastavljenost, kakor tudi za honorarno.

Električna centrala v Krku — otok Krk
išče za 15. ali najpozneje 31. marec, kot prvega strojnika

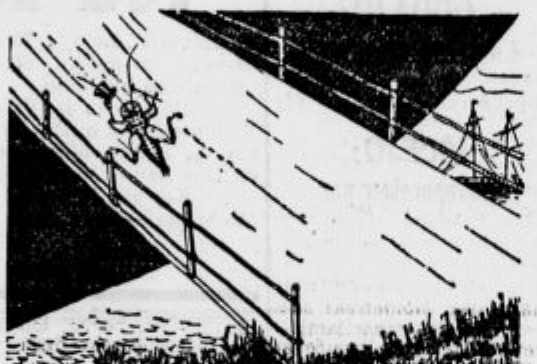
28 do 35 let starega, neoženjenega, ki je sposoben vršiti službo s pogonom Dieselmotorja Leobersdorf in Ganz in da potrebna popravila strokovnjsko izvede. Vpoštev pridejo taki, ki so v podobni službi že bili. Ponudbe z oznako plače poslati Električni centrali, Krk.

Otroški kotiček.

2

Murenčkova vrnitev

Čez nekaj časa je ladjica spet pristala h bregu. Naš murenček se je previdno splazil na suho. Na pol v strahu, na pol radovedno je

zrl okrog sebe. Kraj se mu je zdel tako zelo znan. Mračilo se je že; zato se je podal na pot da si ogleda kraj, in mogoče sreča tudi kakšnega tovariša.

V bližini se je dvigal majhen griček. Podal se je na vrh, da bi bolje videl okolico. Od tu pa je zaslišal veselo petje murnov. Tako znani so se mu zdeli ti glasovi. Srce mu je začelo hitreje utripati. Oh, saj to so njegovi bratci in sestrice! Zopet je v svoji domovini!

Muzeji

V Jugoslaviji imamo 17 državnih muzejev, in sicer štiri v Belgradu, 7 v Zagrebu, 2 v Ljubljani, po enega pa v Skopju, Sarajevu, Splitu in na Cetinju. V Belgradu je zlasti važen novi muzej kneza Pavla, ki dostojno predstavlja našo državo.

Postavne določbe o muzejih so zahtevale ter ne ustrezajo več modernim zahtevam. Zato je v finančnem zakonu letošnjega leta posebno pooblastilo za uredbo o muzejih in v zvezi s tem tudi pooblastilo za uredbo o varstvu starin.

Treba bi bilo še 172.000.000 din

K sklepu navaja minister še vse tisto, kar bi bilo potrebno, pa v sedanjem preračunu ni bilo mogoče zagotoviti. Med drugimi belgrajskimi in zagrebškimi zadevami navaja za Ljubljano zlasti te stvari: Gradbo in opremo novega poslopja naravoslovnega zavoda ljubljanske univerze, kar bi veljalo 5.500.000 din. Dalje omenja poslopje anatomskega inštituta, ki je bilo zgrajeno že leta 1923, pa še do danes ni dočela opremitve, kar bi veljalo 550.000 din. Rudarski inštitut v Ljubljani je v poslopiju, ki je last narodnega invalidskega fonda. Vanj je bilo investiranih še pol milijon din. Namestu da bi se inštitut izselil, je bolje, kakor veli minister, da se poslopje odkupi za 700.000 din. — Tako bi samo za Ljubljano bilo treba kakih 7 milijonov din, kar bo pa šele pozneje mogoče izvesti.

Spomladansko blago dospelo!

Pol delen 6 din, krep desen 8 din itd. — pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska ulica 15

100%
domače proizvode kupujemo radi odlične, praktične in cenene uporabe.

Razpis

Občina Planina pri Rakeku razpisuje v smislu člena 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenih mesto pragmatičnega

občinskega tajnika

Izobrazba: popolna srednja ali njej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom. Začetna plača mesečno 800 din. Jamčevina 10.000 din. Rok za vlaganje prošnje pri upravi občine je do 6. junija 1939.

Uprava občine Planina pri Rakeku,
dne 6. marca 1939.

Zahvala

Ob smrti našega sina, oz. svaka

Gustija Poredeša

žand. kaplara

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so mu lajšali trpljenje, posebno gosp. primariju dr. Debevcu in gosp. dr. Blumauerju.

Z ginjenim srcem se zahvaljujemo dalje komandantu žand. polka gospodu polkovniku Barletu, ki je s svojimi oficirji in žand. četo spremljal pokojnika na zadnji poti in okrasil njegov grob s krasnim cvetjem.

Rodbini Poredeš — Bernjak.

Lepo in dobro ohranjeno perilo,

če vzameš vedno

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvala

Darila za Jožice

krasne ročno delane blazine, jopice najnovejših modelov, nogavice iz lastne pletarne v veliki izbiri pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Razpis

Občina Petrovče, okraj celjski, razpisuje pogodbeno mesto občinskega redarja občine Petrovče. Šolska izobrazba najmanj 5 razredov narodne šole ter odsluženi vojaški kadrovski rok.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenih (Službeni list kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. julija 1936, št. 477/61) je vložiti v 15 dneh po objavi tega razpisa v Službenem listu pri tej občini.

Občinska uprava v Petrovčah, 4. marca 1939.

Ready
(čitaj Redi)

odstranjuje
maščobo in nesnago

pranje: kuhinjske posode, jedilnega pribora, kadi za kopanje, šipe, steklenice od olja in vina, keramičnih podov, mastnih krp i. t. d.

hitro in lahko s pomočjo

Brezplačni vzorec pri Vašem trgovcu

Skrivnost ameriškega jezera

To obvestilo je treba takoj naznaniti policiji. Pa takoj... Glej, Mariner, vi... Vam je Purke zaupal svojo skrivnost? Vam je povedal...

»Ne, gospod polkovnik.« je odgovoril poveljnik. »Odvč, brez koristi je, da bi ga dali polskati. Ni ga več tu. Poslal sem ga v vojaško bolnico...«

»Ni hudega, upam?«

»Ne, gospod polkovnik. Kroglja ga je zadela v desno stegno. Gotovo se bo pozdravil.«

Načelnik štaba se je obrnil proti enemu svojih oficirjev:

»Rang, ali hočete to novico naznaniti policiji in... pogledajte torej, če se je sodnik že vrnil domov...«

Oficir je takoj odšel iz pisarne...

Ob treh zjutraj. John Neighbour si je prižgal smotko, katero je svaljal po ustih, in zagodrnjal, ne da bi dvignil oči k nadzorniku Rugglesu, ki je stal poleg njega.

»To bi mogli že vnaprej vedeti!«

Policaj, visok mož, rdečega lica in blagega nasmeška, je poskočil:

»Vnaprej vedeti! Ali ste vi zmago Devila Patha vnaprej videli?«

Drugi je zmajal z rameni.

»Seveda! Ko vedo, kdo je Devil Path...«

»Ko vedo? Ali veste torej tudi vi?«

»Cisto gotovo, Ruggles, Devil Path... toda, to je hudič v človeški podobi in nikoli mu ne boste prišli do živčevja!«

In John Neighbour se je zbadljivo spalil.

»Vprašajte torej Monara, kaj misli o tem,« je nadaljeval.

»Monar hoče roparjevo kožo in imel jo bo!« je odgovoril Ruggles nekoliko slabe volje.

»Brez dvoma, dragi golobček! Med tem časom bova že oba umrla od dolgočasnja! Tri ura in tri skrivnostne izginjivosti... Imenitno, a ne, Ruggles?«

»Tri izginjivosti?«

»Da. Ali mi morete povedati, kje je sodnik? In ravninski načelnik Farrington? In glavni nadzornik Monar?«

Policaj ni mogel zadržati kretnje, ki je izražala slabo voljo.

»Neighbour, kaj vam bo to koristilo?«

»Pozabljate, da sem časnika, a?« se je nasmešnil drugi. »Očividno! Zato sem vam prav hvalen za vašo ljubeznivost...«

»Ljubeznivost?«

»Seveda, moj dragi. Ali mi niste vi povedali, da se neki Purke, poročnik osme eskadrile, ki je sedaj v vojaški bolnišnici, hvali, da je spoznal Devila Patha?«

Ker je prav v tem trenutku poklical Rugglesa zvonček na telefon, ni mogel odgovoriti. Prijel je slušalo in poslušal.

»Halo! Ste vi Monar?«

»Ne, gospod, tu je nadzornik Ruggles. Glavni nadzornik se še ni vrnil.«

»O! Dobro... prav dobro...«

»S kom imam čast...«

»Kako, Ruggles, ali me še niste spoznali? Jaz sem Mr. Bruce, sodnik...«

»O! Mr. Bruce!«

»Kakšen je izid tega ponočnega boja? Upam, da je Devil Path končno...«

»Ne, Mr. Bruce. Devil Path je zmagovalac. Štiri letala je zbil...«

»Ne!«

»Da, Mr. Bruce.«

»Toda to je grozno!«

»Da, mister Bruce... Vendar vem eno dobro novico, mister Bruce.«

»Dobro novico?«

»Da, poročnik Purke iz osme eskadrile ve, kdo je Devil Path.«

»Kaj pravite?... On..., ve, kdo je Devil...«

Devil Path! To je nemogoče! Ali je komu povedal svojo skrivnost?«

»Ne, Mr. Bruce. Trenutno se nahaja v vojaški bolnici. Med bojem je bil ranjen...«

»Prav dobro... Da, prav dobro... O, moram ga čimprej videti... Takoj se odpravim v bolnišnico...«

»Dobro, mister Bruce!«

Ko je nadzornik odložil slušalo, so se odprla vrata in vstopil je glavni nadzornik Frank Monar.

Bil je visok mož, vitke postave, zelo eleganten, čigar poteze so izražale, ne vem kakšno umerno moč in mir. Ob pogledu na časnika, ki je sedel v najboljšem naslanjaču, ki je bil v pisarni, se ni mogel vzdržati, da se ne bi namrdnil.

»Halo! Je zagodrnjal Neighbour. »Prav veš, me, da vas vidim!«

»Pravkar sem srečal direktorja vašega »canard«, starega Cliffa.«

»Ni mogoče!«

»Da, zelo je nezadovoljen z vami, Neighbour, že od polnoči vas išče.«

»No torej! Je že slabo iskal. Zdi se, da me stari še ne pozna!«

»Kje ste bili?«

»Ali res želite zvedeti?«

»Da.«

»Zakaj?«

»Zanima me.«

»No torej... bil sem... prebil sem večer v Mac-Vickersu z Emilijo... da, z Emilijo...«

»Res?«

»Da, da. Nato sem jo peljal v Carlton. Tam... Tam sva večerjala... Toda ali more kdo tudi za vas vedeti, Monar, kje ste se skrivali med to imenitno bitko?«

Nadzornik je skomignil z rameni in se približal svojemu pribočniku.

»Kaj je novega, Ruggles? To ni uspelo, kaj ne?«

»Ne.«

»Koliko žrtev?«

»Devet. Štiri letala so v plamenih strmoglavila in peto se je vrnilo zapuščeno. Tu je poročilo, ki mi ga je pravkar polkovnik po telefonu sporočil...«

»Izvrstno! Ni treba nič posebnega pripomniti? Pogledajte vi, meni se mudi...«

»Da, Monar,« je povzel Neighbour in se spustil v razgovor, ne da bi bil kaj v zadregi. »Zdi se, da se neki poročnik Purke, ki se trenutno nahaja v vojaški bolnici, hvali, da pozna Devila Patha...«

»Res?«

»Da,« je nadaljeval Ruggles. »In sodnik, kateremu sem pravkar sporočil novico, mi je rekel, da bo takoj odšel k Purku, da ga izpraša.«

Obraz Franka Monara je postal silno blede. Takoj je potisnil desnico v povrtnik. Njegov samokres?... Da...«

Planil je iz pisarne.

John Neighbour je bruhnil v smeh ob pogledu na preplašeni Rugglesov obraz.

»Čudno, ali ne, stari krokod?«

»Zakaj...« je začel policaj, a časnika ga je prekinil z dostojanstveno kretnjo:

»Poslušajte, moj stari: nič se ne trudite, da bi to razumeli. Čudne stvari, gotovo boste imeli mnogo drugih... kmalu... da, prav kmalu, mišlim...«

Po teh resnih besedah je časnika nenadoma odhitel iz pisarne.

Na hodniku, ki je peljal do vhoda, se je škodoželjno posmehnil...

»Če si predstavlja, da bo prišel pravočasno!«

»Vojaška bolnica, hitro... Dvojna napitina!«

Je trenutek pozneje na ulici ustavil avtomobil.

Ob štirih zjutraj.

»Halo! Halo!... Glavni stan policije?... Halo! Halo! Kdo je pri telefonu?... Kje je glavni nadzornik Frank Monar?... Halo, halo?... Ah!

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Stritarjeva 2

Ugodni trgovski krediti

Telefon 21-49

Eskompt menic • Nakazila v inozemstvo • Obrestovanje vlog od 4% do 5%

Stare in nove vloge izplačuje brez vsake omejitve.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Lončarski pomočnik
išče službo v mestu ali na deželi, najraje v tovarni, v svrhu izpopolnitve svoje stroke. Ponudbe je poslati na Borzo dela v Murski Soboti. (a)

Vajenci

Pekovskega učenca
sprejem takoj. Dobra in popolna oskrba. Fantje poštenih staršev imajo prednost. Vrečko, Piscec pri Brezicah. (v)

Službo dade

Pekovskega pomočnika
mlajšega, sprejme Požar, Ljubljana-Moste. (b)

Krojaškega pomočnika
izkušenega, za splošno delo, sprejem. Jakopič, Pirnice, Medvode. (b)

15-16 let staro dekle
sprejem takoj, za majhnemu otroku. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3520. (b)

Knjigovodkinjo
sprejem. Ponudbe s prelopi spričeval v upr. »Slov.« pod »Ne novinka« 3512.

Frizerko ali frizerja
za moška in ženska dela takoj sprejem. — Lojze Dolinar, frizer, Konjice.

Strojepisica
izveščano pisarniško moč — nastavi podjetje, če porodi 15.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Sigurnost 464« št. 3524. (b)

Sprejememo
agilne, sposobne poverljive in zastopnike po vseh krajih Slovenije za nabiranje novih članov varčevalcev in posojilomajevalcev. Resnim, vztrajnim sodelavnikom nudimo ugodno priliko trajnega zaslužka. Pisemne prijave sprejema Posojilnica Moj dom, Ljubljana, Dvorkova ulica 8. (b)

Pohištvo

Pohištvo
vse lastnega izdelka, kupite najceneje pri Andrej Kregar, št. Vid n. Ljubljano, poleg kolodvora.

Če hočete
lepe in trpežne opreme, Vas najugodnejše postreže Pohištvo Malenšek, Celovška cesta 258. Stalna velika razstava! Uradnikom tudi na obroke. (s)

Pozor!
Nove moderne otomane 340 din; modroce iz žime 550 din; modroce iz morske trave 175 din; mreže za postelje 88 din, spalne kauče, moderne 1750 din, dobite pri

E. Zakrajšek

Ljubljana, Miklošičeva 34

MODROCE

Ivan Habič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmana«

Prodamo

Nekaj vagonov apna
prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3515. (l)

Šivalni stroj
pogreznjiv, napredaj. — Brezovica 16 pri Ljublj.

Moško športno kolo
napredaj. Kozarje št. 69, Tržaška cesta. (l)

Globok otroški voziček
dobro ohranjen - poceni prodam. I. K. Koblarjeva 13, Kodeljevo. (l)

4 trgovine z meš. blagom
v mestu Zagrebu, napredaj. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Izvrsten posel« na Publietas, Zagreb. (l)

Damsko in moško kolo
znamke »Puch«, skoraj novi, prodam, vsakega po 650 din. — Popravilnica oblek, Vegova 12. (l)

Šivalni stroj
tovarniško nov, nič rabljen, »Gritzer«, ugodno prodam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Predno kupite kolo
oglejte si zalogo prvovrstnih tovarniških znamk Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa c. 12, dvorišče. (l)

Kurivo
po najugodnejši ceni

drva, koks, la trboveljski premog brez prahu

Vinko Podobnik

Tržaška c. 16 — tel. 33-13

Sveže najfinejše norveško ribje olje
iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

CONTINENTAL

mesečno po Din 200—; za državne uslužbence po Din 100—

Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

»Presto« kolesa

večletna tovarniška garancija. — Na ugodne obroke. — Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Medarna

Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstno sortirani evetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev, po najnižji ceni. Na debelo in na drobno.

Prvovrstni trboveljski premog brez prahu

koks, suha drva
nudi

I. Pogačnik
Bohorčeva 3 Telefon 20-39

Kupimo

Kupim Štolfovo knjigo
Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Šoferski izpiti« 3511

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 3526. (k)

Večjo količino drv
ca. 500 vagonov, suhih, zdravih, cepanic, brez oblike - kupimo. Pismene ponudbe s ceno za 100 kg franko natovorjene na postaji, poslati Železničarski zadrugi s. o. j. v Subotici. (k)

Potrebujem
60-100 m² gabrovih nezaganih desk, sveže rez, dolžina od 1 m in naprej, debelina 60, 70, 80, 90 in 100 mm, širina od 20 cm naprej. Ponudbe z označbo najnižje cene franko meja Postojna v upravo »Slov.« pod št. 3519. (k)

Posedstva

Hiše
trgovske in stanovanjske ter stavbne parcele ozir. posestva - nudi v ugoden nakup Pristavec Franjo, realitetna pisarna v Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

V Brezicah in okolici
so napredaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsvega veleposestva. — Poslanila pri inž. Mikla u Otmar, Brežice. (p)

Stavbna parcela
v izmeri 5000 m², ob drž. in banovinski cesti, v bližini kolodvora Vižmarje, pod ugodnimi pogoji napredaj. Pojasnila: Vižmarje 59. (p)

Center!

Parcela za skupno zidavo vile zelo ugodno napredaj. — Stavbno dovoljenje že izdano. — Interesenti, ne zamudite ugodne prilike! — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3058.

Vnajem

ISČEJO:

Dve sobi za pisarno v centru mesta Celja — iščem. Ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Pisarna« št. 3510. (s)

ODDAJO:

Lokal ali delavnico 6 x 9 m, svetlo, takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 31. (n)

Krasni trgovski lokali

v centru mesta (Ajdovščina), se v kratkem oddaje. — Informacije daje »Jugotehna«, Gospodarska cesta 3, levo. (n)

Lepi dvoriščni lokali

primerni za delavnice, pisarne ali slično. In suha prostorna skladišča, v najstročjem centru mesta — se oddajo. Informacije daje »Jugotehna«, Gospodarska cesta 3, levo. (n)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje takoj oddam. — Steiner, Opekarska cesta 31. (e)

ISČEJO:

Novoporočen par

išče trisobno stanovanje z vsem komfortom in prikljnitvami z mesečnim najemom ali junijem v najbližji okolici centra, po možnosti v vili s souporabo, vrta. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Sončno« št. 3527. (e)

SOBE ISČEJO:

Sobo v mestu

s posebnim vvhodom. Iščem s 1. aprilom. Pogoji: sonce in mir. Ponudbe v upr. »Slov.« pod šifro »Točen plačnik«. (s)

Glasba

Gramofonske plošče
šlagerje, plesne, narodne harmonike in petim samo Din 30—. — Stare vzamem v račun.

elektroton
PASAŽA NEBOČNIKA

HERSAN ČAJ

Vam bo pomagal, da boste, zopet dobili ZDRAVJE s pomočjo zdravih svojstev rastlin. Ne bodite samim sebi sovražnik! Obolenje pri MENI in BOLEČINE PRI MESECNEM PERILU (menstruaciji) Vam bo ublažil HERSAN-ČAJ. Ali Vas ovira DEBELUŠNOST? Bi bili radi VITKI? Tedaj lahko uporabljate HERSAN-ČAJ. ZAKAJ trpite bolečine REUMATIZMA in PROTINA, če ni treba? HERSAN-ČAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke. HERSAN-ČAJ pomaga pri ARTERIOSKLEROZI in HEMOROIDIH (zlati žili). Ali res ne veste, da je HERSAN-čaj dobro sredstvo pri OBOLJENJU ŽELUDCA, JETER in LEDVIC? HERSAN-ČAJ se dobi SAMO V ORIGINAL ZAVITKIH v vseh lekarnah.

»RADIOSAN«, ZAGREB, Dukljaninova 1.
Reg. S. št. 19834-35.

HERSAN

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

PLOŠČE IZ PLUTOVINE

IZOLIRAJO
TOPLOTO, HLAD IN ZVOK

Proizvajal: „HIGIEA“ Prva jugosl. tvornica čepova d. d., Zagreb, Ivkančeva 48. — Pošt. pret. 318. — Telefon 24-070

Ne zamudite

si ogledati mojo veliko zalogo novo kupljenega pomladanskega blaga za damske in moške obleke. Nudil Vam bom naravnost presenetljive cene ter odlično kvaliteto.

Moja želja je, da si pogledate mojo lepo zalogo. Damsko volneno blago Vam nudim od m Din 20— naprej, za kostume, 130 cm široko od m Din 20— naprej, moško blago za športne in solidne obleke, kamgarne od Din 50— do Din 250—, tiskovine, belo blago itd.

Ker ste že vajeni moje solidne potrebe Vas samo prosim, da ne pozabite pri nakupu moje trgovine za kar se še posebej priporočam

LUDVIK BOLTIN, Dol. Logatec.

Vzajemna posojilnica

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je naš dobri soprog, najboljši oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Kolenc Franc

veleposestnik, lesni industrijalec in gostilničar

po težki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, dne 7. marca, v 69. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 9. marca 1939 ob pol enajstih dopoldne po končani zadušnici na farno pokopališče.

Rečica ob Savinji, dne 7. marca 1939.

Uršula, soproga; Franc, Leopold, Rudolf, Stanko, Viktor, sinovi; Vera, Marica, hčerki; štiglic Maks, Kresl Viktor, zeta; Zinka, Tončka, Ida, Fanika, sinahe; vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.